

Друштво за осигурување
Халк осигурување а. д. Скопје
Финансиски извештаи за годината што
завршува на 31 декември 2023 година и
Извештај на независниот ревизор

Адреса: Ул. Мајка Тереза бр. 1 - 2 Приземје
1000 Скопје
Република Северна Македонија

Содржина

Извештај на независниот ревизор	2
Извештај за финансиска состојба (Биланс на состојба)	4
Извештај за сеопфатна добивка (Биланс на успех)	7
Извештај за парични текови	9
Извештај за промени во капиталот	11
Белешки кон финансиските извештаи	13

Извештај на независниот ревизор

До акционерите на
Халк осигурување а.д. Скопје

Грант Торнтон ДОО
Св. Кирил и Методиј 526-1/20
1000 Скопје
Северна Македонија
Т +389 (0)2 3214 700
Ф +389 (0)2 3214 710
Е Contact@mk.gt.com
Даночен број: 4030003475973

Извештај за финансиските извештаи

Ние извршивме ревизија на придружните финансиски извештаи на Халк осигурување а.д. Скопје (во понатамошниот текст „Друштвото“), составени од Извештајот за финансиската состојба (Биланс на состојба) на ден 31 декември 2023 година и Извештајот за сеопфатната добивка (Биланс на успех), Извештајот за промените во капиталот и Извештајот за паричните текови за годината што тогаш заврши, како и преглед на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки, вклучени на страните 4 до 72.

Одговорност на Раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за изготвување и објективно презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со регулативата на Агенцијата за супервизија на осигурување на Република Северна Македонија, како и за воспоставување на таква внатрешна контрола која Раководството утврдува дека е неопходна за да овозможи изготвување на финансиски извештаи кои се ослободени од материјално погрешно прикажување како резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на извршената ревизија. Ние ја извршивме ревизијата во согласност со ревизорските стандарди прифатени во Република Северна Македонија¹. Тие стандарди бараат наша усогласеност со етичките барања, како и тоа ревизијата да ја планираме и извршуваме на начин кој ќе ни овозможи да стекнеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување. Ревизијата вклучува спроведување на процедури со цел стекнување ревизорски докази за износите и објавувањата во финансиските извештаи. Избраните процедури зависат од проценката на ревизорот и истите вклучуваат проценка на ризиците од материјално погрешно прикажување во финансиските извештаи, било поради измама или грешка. При овие проценки на ризиците, ревизорот ја зема во предвид внатрешната контрола релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи на Друштвото со цел креирање на такви ревизорски процедури кои ќе бидат соодветни на околностите, но не и за потребата да изрази мислење за ефективност на внатрешната контрола на Друштвото. Ревизијата, исто така вклучува и проценка на соодветноста на применетите сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на Раководството, како и проценка на севкупната презентација на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека стекнатите ревизорски докази претставуваат задоволителна и соодветна основа за нашето мислење со резерва.

Основа за мислење со резерва

1. Како што е обелоденето во белешка 6 кон придружните финансиски извештаи, со состојба на 31 декември 2023 Друштвото има евидентирано нематеријални средства во подготовка во износ од 56.325.654 денари. Вклучени во овие средства се капитализирани трошоци за стекнување лиценци во износ од 4.843.125 денари, за кои во текот на спроведувањето на ревизорските процедури не ни беше доставена соодветна и достатна поткрепувачка документација за да стекнеме разумно уверување дека истите ги задоволуваат барањата на сметководствените политики во применети во признавањето на ова нематеријално средство. Следствено, било какви корекции кои би биле неопходни доколку бевме во можност да стекнеме разумно уверување по однос на овие лиценци, би можеле да влијаат на евидентираниот износ на нематеријалните средства во подготовка на 31 декември 2023 година, како и на загубата за годината која тогаш заврши.

¹ Меѓународни стандарди за ревизија („МСР“) издадени од страна на Одборот за меѓународни стандарди за ревизија и уверување („ОМСРП“), кои стапија на сила на 15 декември 2009 година, преведени и објавени во Службен весник на Република Македонија број 79 од 2010 година.

2. Како што е обелоденето во белешка 9.2 кон придружните финансиски извештаи, со состојба на 31 декември 2023 и 2022 година, Друштвото има евидентирано побарувања од работи на соосигурување и реосигурување во вкупен износ од 54.407.581 денари и 53.649.910 денари соодветно. Врз основа на спроведените ревизорски процедури за независна верификација на овие побарувања, идентификувавме разлика од повеќе прикажани побарувања во износ од 8.205.370 денари, за која не ни беше доставена достатна и соодветна поткрепувачка документација. Следствено, не бевме во можност да утврдиме дали се потребни корекции на овие износи на 31 декември 2023 година. Нашето ревизорско мислење за финансиските извештаи на Друштвото за годината што заврши на 31 декември 2022 беше исто така модификувано за повеќе прикажани побарувања во износ од 5.223.148 денари.
3. Како што е обелоденето во белешка 23 кон придружните финансиски извештаи, евидентирани трошоци за стекнување за годината што заврши на 31 декември 2023 година, изнесуваат 205.077.398 денари. Врз основа на спроведените ревизорски процедури, идентификувавме трошоци за провизија и трошоци за промотивни цели од претходни години во износ од 27.892.773 денари. Ваквиот пристап не е во согласност со сметководствената политика во примена која бара расходите да бидат признати во периодот во кој фактички настануваат. Следствено, за годината што заврши на 31 декември 2023 година, расходите од работењето и загубата за годината се преценети, а акумулираната загуба е потценета за износ од 27.892.773 денари. Нашето ревизорско мислење за финансиските извештаи на Друштвото за годината што заврши на 31 декември 2022, беше исто така модификувано во однос на трошоците за провизија и трошоците за промотивни цели, поради тоа што не бевме во можност да стекнеме разумно уверување за комплетноста и точноста на овие трошоци. Следствено, било какви корекции кои би биле неопходни доколку бевме во можност да стекнеме разумно уверување по однос на овие трошоци за годината која заврши на 31 декември 2022, а кои влијаат на состојбата на одложените трошоци за стекнување на 1 јануари 2023 година, би можеле да влијаат и на евидентираниот износ на промената на одложените трошоци за стекнување за годината која заврши на 31 декември 2023.

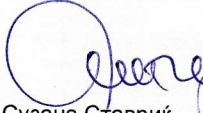
Мислење со резерва

Според нашето мислење, освен за можните ефекти врз финансиските извештаи од прашањата дискутирани во пасусот „Основа за мислење со резерва“, финансиските извештаи, ја претставуваат објективно, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на Халк Осигурување а.д. Скопје на ден 31 декември 2023 година, како и резултатите од работењето и паричните текови за годината што тогаш заврши, во согласност со регулативата на Агенцијата за супервизија на осигурување на Република Северна Македонија.

Извештај за други правни и регулаторни барања

Раководството на Друштвото е исто така одговорно за изготвување на годишниот извештај за работењето на Друштвото за 2023 година во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва. Наша одговорност е да изразиме мислење за конзистентноста на годишниот извештај, со историските финансиски податоци објавени во годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи на Друштвото со состојба на и за годината која заврши на 31 декември 2023 година, во согласност со ревизорските стандарди прифатени во Република Северна Македонија², како и во согласност со барањата на член 34, став 1, точка (д) од Законот за ревизија.

Според нашето мислење, историските финансиски податоци изнесени во годишниот извештај за работењето на Друштвото со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2023 година, се конзистентни, во сите материјални аспекти, со податоците објавени во годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи со состојба на и за годината што заврши на 31 декември 2023 година.

Сузана Ставриќ
Управител
Грант Торнтон ДОО, Скопје

Сузана Ставриќ
Овластен ревизор

Скопје, 30 април 2024 година

² Меѓународни стандарди за ревизија („МСП“) издадени од страна на Одборот за меѓународни стандарди за ревизија и уверување („ОМСРП“), кои стапија на сила на 15 декември 2009 година, преведени и објавени во Службен весник на Република Македонија број 79 од 2010 година.

Извештај за финансиска состојба (Биланс на состојба)

	Број на белешка	Тековна деловна година 2023	Претходна деловна година 2022
Актива			
А. Нематеријални средства	6	73.223.480	13.010.698
1. Гудвил		-	-
2. Останати нематеријални средства		73.223.480	13.010.698
Б. Вложувања		1.132.414.348	850.624.271
Земјиште, градежни објекти и останати материјални средства	10	193.506.923	-
1. Земјиште и градежни објекти кои служат за вршење на дејноста		193.506.923	-
1.1 Земјиште		-	-
1.2 Градежни објекти		193.506.923	-
2. Земјиште, градежни објекти и останати средства кои не служат за вршење на дејноста		-	-
2.1 Земјиште		-	-
2.2 Градежни објекти		-	-
2.3 Останати материјални средства		-	-
Финансиски вложувања во друштва во група - подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети		11.893.609	13.022.644
1. Акции, удели и останати сопственички инструменти од вредност во друштва во група – подружници		-	-
2. Должнички хартии од вредност кои ги издале друштва во група - подружници и заеми на друштва во група – подружници		-	-
3. Акции, удели и останати сопственички инструменти во придружени друштва		-	-
4. Должнички хартии од вредност кои ги издале придружени друштва и заеми на придружени друштва		-	-
5. Останати финансиски вложувања во друштва во група - подружници		-	-
6. Останати финансиски вложувања во придружени друштва		-	-
7. Вложувања во заеднички контролирани ентитети	7	11.893.609	13.022.644
Останати финансиски вложувања	8	927.013.816	837.601.627
1. Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување	8.1	363.923.964	251.510.298
1.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година		58.002.946	141.439.280
1.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година		305.921.018	110.071.018
2. Финансиски вложувања расположливи за продажба		-	-
2.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година		-	-
2.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година		-	-
2.3 Акции, удели и останати сопственички инструменти		-	-
2.4 Акции и удели во инвестициски фондови		-	-
3. Финансиски вложувања за тргување	8.2	61.591.108	66.775.250
3.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година		-	-
3.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година		-	-
3.3 Акции, удели и останати сопственички инструменти		-	-
3.4 Акции и удели во инвестициски фондови		61.591.108	66.775.250
4. Депозити, заеми и останати пласмани		501.498.744	519.316.079
4.1 Дадени депозити	8.3	499.501.000	510.000.000
4.2 Заеми обезбедени со хипотека		-	-
4.3 Останати заеми		-	-
4.4 Останати пласмани	8.4	1.997.744	9.316.079
5. Деривативни финансиски инструменти		-	-
Депозити на друштва за реосигурување кај цеденти, по основ на договори за реосигурување		-	-
В. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	14	50.937.236	102.623.291
1. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервата за преносна премија		28.148.270	5.305.961
2. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто математичката резерва		-	-
3. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за штети		22.788.966	97.317.330
4. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за бонуси и попусти		-	-
5. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто еквилизиционата резерва		-	-
6. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто останатите технички резерви		-	-
7. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви за осигурување на живот каде ризикот од вложувањето е на товар на осигуреникот		-	-
Г. Финансиски вложувања кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик (договори за осигурување)		-	-
Д. Одложени и тековни даночни средства		2.518.291	2.518.291
1. Одложени даночни средства		-	-
2. Тековни даночни средства		2.518.291	2.518.291

Друштво за осигурување Халк осигурување а. д. Скопје

Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023 година

Сите износи се во МКД освен доколку не е поинаку наведено

Извештај за финансиска состојба (Биланс на состојба) (продолжува)	Број на белешка	Тековна деловна година 2023	Претходна деловна година 2022
Ѓ. Побарувања	9	245.083.086	211.695.749
Побарувања од непосредни работи на осигурување	9.1	116.464.000	103.491.778
1. Побарувања од осигуреници		98.618.786	82.206.122
2. Побарувања од посредници		17.845.214	21.285.656
3. Останати побарувања од непосредни работи на осигурување		-	-
Побарувања од работи на соосигурување и реосигурување	9.2	54.407.581	53.649.910
1. Побарувања по основ на премија за соосигурување и реосигурување		-	-
2. Побарувања по основ на учество во надомест на штети од соосигурување и реосигурување		54.407.581	53.649.910
3. Останати побарувања од работи на соосигурување и реосигурување		-	-
Останати побарувања	9.3	74.211.505	54.554.061
1. Останати побарувања од непосредни работи на осигурување		41.328.703	35.692.876
2. Побарувања по основ на финансиски вложувања		19.851.175	2.943.064
3. Останати побарувања		13.031.627	15.918.121
Побарувања по основ на запишан а неуплатен капитал		-	-
Е. Останати средства		48.539.783	89.458.787
Материјални средства кои служат за вршење на дејноста (освен земјиште и градежни објекти)	10	22.994.591	30.686.184
1. Опрема		11.906.562	22.315.620
2. Останати материјални средства		11.088.029	8.370.564
Парични средства и останати парични еквиваленти	11	24.668.117	57.892.486
1. Парични средства во банка		24.618.125	57.837.512
2. Парични средства во благајна		49.992	54.974
3. Издвоени парични средства за покривање на математичката резерва		-	-
4. Останати парични средства и парични еквиваленти		-	-
Залихи и ситен инвентар		877.075	880.117
Ж. Активни временски разграничувања		69.136.020	52.215.900
1. Претходно пресметани приходи по основ на камати и наемнини		-	-
2. Одложени трошоци на стекнување	12	69.136.020	52.215.900
3. Останати пресметани приходи и одложени трошоци		-	-
З. Нетековни средства кои се чуваат за продажба и прекинато работење		-	-
С. Вкупна актива		1.621.852.244	1.322.146.987
И. Вон-билансна евиденција – актива	31	112.727.032	93.101.604
Пасива			
А. Капитал и резерви	13	530.658.424	169.737.981
Запишан капитал		1.384.842.083	953.546.883
1. Запишан капитал од обични акции		1.384.842.083	953.546.883
2. Запишан капитал од приоритетни акции		-	-
3. Запишан а неуплатен капитал		-	-
Премии за емитирани акции		-	-
Ревалоризациона резерва		-	-
1. Материјални средства		-	-
2. Финансиски вложувања		-	-
3. Останати ревалоризациони резерви		-	-
Резерви		-	-
1. Законски резерви		-	-
2. Статутарни резерви		-	-
3. Резерви за сопствени акции		-	-
4. Откупени сопствени акции		-	-
5 Останати резерви		-	-
Нераспределена нето добивка		-	-
Пренесена загуба		783.808.902	581.860.143
Добивка за тековниот пресметковен период		-	-
Загуба за тековниот пресметковен период		70.374.757	201.948.759
Б. Субординирани обврски		-	-
В. Бруто технички резерви	14	905.312.796	946.804.165
Бруто резерви за преносни премии		373.158.462	331.313.045
Бруто математичка резерва		-	-
Бруто резерви за штети		529.660.883	614.449.660
Бруто резерви за бонуси и попусти		2.493.451	1.041.460
Бруто еквилизациона резерва		-	-
Бруто останати технички резерви		-	-
Г. Бруто технички резерви во однос на договори кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик		-	-
Д. Останати резерви		9.516.198	9.621.986
1. Резерви за вработени		-	-
2. Останати резерви	15	9.516.198	9.621.986

Извештај за финансиска состојба (Биланс на состојба) (продолжува)	Број на белешка	Тековна деловна година 2023	Претходна деловна година 2022
Г. Одложени и тековни даночни обврски		-	-
1. Одложени даночни обврски		-	-
2. Тековни даночни обврски		-	-
Е. Обврски кои произлегуваат од депозити на друштва за реосигурување кај цеденти, по основ на договори за реосигурување		-	-
Ж. Обврски	16	133.172.349	192.923.845
Обврски од непосредни работи на осигурување		-	31.110.708
1. Обврски спрема осигуреници		-	31.110.708
2. Обврски спрема застапници и посредници		-	-
3. Останати обврски од непосредни работи на осигурување		-	-
Обврски од работи на соосигурување и реосигурување		82.597.344	120.421.077
1. Обврски по основ на премија за соосигурување и реосигурување		82.597.344	120.421.077
2. Обврски по основ на учество во надомест на штети		-	-
3. Останати обврски од работи на соосигурување и реосигурување		-	-
Останати обврски		50.575.005	41.392.060
1. Останати обврски од непосредни работи на осигурување		17.391.273	17.381.509,
2. Обврски по основ на финансиски вложувања		2.317.279	-
3. Останати обврски		30.866.453	24.010.551
З. Пасивни временски раграничувања		43.192.477	3.059.010
С. Нетековни обврски во врска со нетековни средства кои се чуваат за продажба и прекинати работења		-	-
И. Вкупна пасива		1.621.852.148	1.322.146.987
J. Вон-билансна евиденција – пасива	31	112.727.032	93.101.604

Финансиските извештаи се усвоени од страна на Управниот Одбор на Друштвото на 30 април 2024 година.

Потпишани во име на Друштвото од:

Ило Ристовски
 Генерален Директор

Татјана Катушевска-Катушиќ
 Директор на
 Дирекција за финансиско
 управување и известување

Извештај за сеопфатна добивка (Биланс на успех)

	Број на белешка	Тековна деловна година 2023	Претходна деловна година 2022
A. Приходи од работењето		675.607.680	688.160.938
Заработена премија (нето приходи од премија) (1+2+3-4-5-6+7+8)	17	583.637.881	645.205.991
1. Бруто полисирана премија за осигурување		770.795.729	692.676.062
2. Бруто полисирана премија за соосигурување		-	-
3. Бруто полисирана премија за реосигурување/ретроцесија		-	-
4. Бруто полисирана премија предадена во соосигурување		-	-
5. Бруто полисирана премија предадена во реосигурување/ ретроцесија		168.154.740	133.909.184
6. Промена во бруто резервата за преносна премија		41.845.417	(94.875.980)
7. Промена во бруто резервата за преносна премија – дел за соосигурување		-	-
8. Промена во бруто резервата за преносна премија – дел за реосигурување		22.842.309	(8.436.867)
Приходи од вложувања	18	29.325.820	8.861.453
1. Приходи од подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети		-	-
2. Приходи од вложувања во земјиште и градежни објекти		-	-
2.1 Приходи од наемнини		-	-
2.2 Приходи од зголемување на вредноста на земјиште и градежни објекти		-	-
2.3 Приходи од продажба на земјиште и градежни објекти		-	-
3. Приходи од камати	18	27.071.928	7.654.116
4. Позитивни курсни разлики	18	47.339	43.045
5. Вредносно усогласување (нереализирани добивки, сведување на објективна вредност)	18	1.961.937	1.135.787
6. Реализирани добивки од продажба на финансиски имот – капитална добивка		244.616	28.505
6.1 Финансиски вложувања расположливи за продажба		-	-
6.2 Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)	18	244.616	28.505
6.3 Останати финансиски вложувања		-	-
7. Останати приходи од вложувања		-	-
Приходи по основ на провизии од реосигурување	19	51.558.003	26.262.062
Останати осигурително технички приходи, намалени за реосигурување	19	6.595.121	5.501.130
Останати приходи	20	4.490.855	2.330.302
Расходи од работењето		745.982.438	890.109.697
Настанати штети (нето трошоци за штети)	21	331.310.331	498.529.972
1. Бруто исплатени штети		393.958.424	477.498.539
2. Намалување за приходот од бруто реализирани регресни побарувања		7.148.745	4.066.036
3. Бруто исплатени штети – дел за соосигурување		-	-
4. Бруто исплатени штети – дел за реосигурување/ретроцесија		45.238.935	57.131.966
5. Промени во бруто резервите за штети		(84.788.777)	149.839.529
6. Промени во бруто резервите за штети – дел за соосигурување		-	-
7. Промени во бруто резервите за штети – дел за реосигурување		(74.528.364)	67.610.094
Промени во останатите технички резерви, нето од реосигурување		1.451.991	(44.093)
1. Промени во математичката резерва, нето од реосигурување		-	-
1.1 Промени во бруто математичката резерва		-	-
1.2 Промени во бруто математичката резерва – дел за соосигурување/реосигурување		-	-
2. Промени во еквализационата резерва, нето од реосигурување		-	-
2.1. Промени во бруто еквализационата резерва		-	-
2.2 Промени во бруто еквализационата резерва – дел за соосигурување/реосигурување		-	-
3. Промени во останатите технички резерви, нето од реосигурување		1.451.991	(44.093)
3.1 Промени во останатите бруто технички резерви		1.451.991	(44.093)
3.2 Промени во останатите бруто технички резерви – дел за соосигурување и реосигурување		-	-
Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот, нето од реосигурување		-	-
1. Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот		-	-
2. Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот – дел за соосигурување и реосигурување		-	-
Трошоци за бонуси и попусти, нето од реосигурување	22	10.509.583	9.362.037
1. Трошоци за бонуси (кои зависат од резултатот)		271.597	256.090
2. Трошоци за попусти (кои не зависат од резултатот)		10.237.986	9.105.947
Нето трошоци за спроведување на осигурувањето		362.692.542	354.410.965
1. Трошоци за стекнување	23	205.077.400	214.206.869
1.1 Провизија		72.027.506	66.866.639
1.2 Бруто плати за вработените во внатрешната продажна мрежа		50.061.960	44.214.975
1.3 Останати трошоци за стекнување		99.908.054	77.612.827
1.4 Промена во одложените трошоци за стекнување (+/-)		(16.920.120)	25.512.428

Извештај за сеопфатна добивка (Биланс на успех) (продолжува)	Број на белешка	Тековна деловна година 2023	Претходна деловна година 2022
2. Административни трошоци	24	157.615.142	140.204.097
2.1 Амортизација на материјални средства кои служат за вршење на дејноста		19.875.818	16.772.431
2.2 Трошоци за вработените		68.910.555	54.808.981
2.2.1 Плати и надоместоци		41.336.105	33.727.284
2.2.2 Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата		3.893.514	3.096.687
2.2.3 Придонеси од задолжително социјално осигурување		17.592.018	14.320.232
2.2.4 Трошоци за дополнително пензиско осигурување за вработени		-	-
2.2.5 Останати трошоци за вработени		6.088.918	3.664.778
2.3 Трошоци за услуги на физички лица кои не вршат дејност (договори за работа, авторски договори и други правни односи) заедно со сите давачки		34.444	1.305.447
2.4 Останати административни трошоци		68.794.325	67.317.238
2.4.1 Трошоци за услуги		54.584.391	41.343.280
2.4.2 Материјални трошоци		7.081.339	9.727.755
2.4.3 Трошоци за резервирање и останати трошоци од работењето		7.128.595	16.246.203
Трошоци од вложувања		4.252.234	1.294.634
1. Амортизација и вредносно усогласување на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста		-	-
2. Трошоци за камати		3.632.118	613.291
3. Негативни курсни разлики		229.421	241.008
4. Вредносно усогласување (нереализирани загуби, сведување на објективна вредност)		125.341	384.750
5. Реализирани загуби од продажба на финансиски имот – капитална загуба		265.354	20.435
5.1 Финансиски вложувања расположливи за продажба		-	-
5.2 Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)		265.354	20.435
5.3 Останати финансиски вложувања		-	-
6. Останати трошоци од вложувања		-	-
Останати осигурително технички трошоци, намалени за реосигурување	25	37.142.613	37.932.055
1. Трошоци за превентива		-	-
2. Останати осигурително технички трошоци, намалени за реосигурување		37.142.613	37.932.055
Вредносно усогласување на побарувањата по основ на премија	9	(13.865.545)	(12.065.983)
Останати расходи, вклучувајќи и вредносни усогласувања	26	12.488.688	690.109
Добивка за деловната година пред одданочување		-	-
Загуба за деловната година пред одданочување		70.374.757	201.948.759
Данок на добивка односно загуба	27	-	-
Одложен данок		-	-
Добивка за деловната година по одданочување		-	-
Загуба за деловната година по одданочување		70.374.757	201.948.759

Финансиските извештаи се усвоени од страна на Управниот Одбор на Друштвото на 30 април 2024 година.

Потпишани во име на Друштвото од:

Ило Ристовски
 Генерален Директор

Татјана Катушевска-Катушиќ
 Директор на
 Дирекција за финансиско
 управување и известување

Извештај за парични текови

	Број на белешка	Тековна деловна година 2023	Претходна деловна година 2022
А. Парични текови од деловни активности			
Парични приливи од деловни активности		954.957.050	980.735.309
1. Премија за осигурување и соосигурување и примени аванси		758.320.813	738.341.100
2. Премија за реосигурување и ретроцесија		-	-
3. Приливи од учество во надомест на штети		39.258.116	107.264.588
4. Примени камати од работи на осигурување		-	-
5. Останати приливи од деловни активности		157.378.121	135.129.621
Парични одливи од деловни активности		(1.055.794.466)	(1.023.155.010)
1. Исплатени штети, договорени суми на осигурување, учество во надомест на штети од соосигурување и дадени аванси		(425.868.384)	(477.851.769)
2. Исплатени штети и учество во надомест на штети од реосигурување и ретроцесија		-	-
3. Премија за соосигурување, реосигурување и ретроцесија		(206.494.794)	(183.922.469)
4. Надоместоци и други лични расходи		(112.781.731)	(90.616.119)
5. Останати трошоци за спроведување на осигурување		(130.401.264)	(167.566.700)
6. Платени камати		-	-
7. Данок на добивка и останати јавни давачки		-	-
8. Останати одливи од редовни активности		(180.248.326)	(103.197.953)
Нето парични приливи од деловни активности		-	-
Нето парични одливи од деловни активности		(100.835.792)	(42.419.701)
Б. Парични текови од вложувања			
Парични приливи од вложувања		668.336.835	762.554.591
1. Приливи по основ на нематеријални средства		-	-
2. Приливи по основ на материјални средства		4.490.855	-
3. Приливи по основ на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста на друштвото		-	-
4. Приливи по основ на вложувања во друштва во група – подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети		-	-
5. Приливи по основ на вложувања кои се чуваат до достасување		199.279.526	203.704.176
6. Приливи по основ на останати финансиски пласмани		456.483.979	549.988.962
7. Приливи од дивиденди и останати учества во добивка		-	-
8. Приливи од камати		8.082.475	8.861.453
Парични одливи од вложувања		(1.032.018.987)	(672.970.669)
1. Одливи по основ на нематеријални средства		(65.125.730)	(4.923.097)
2. Одливи по основ на материјални средства		(202.846.601)	(983.943)
3. Одливи по основ на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста на друштвото		-	-
4. Одливи по основ на вложувања во друштва во група – подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети		-	-
5. Одливи по основ на вложувања кои се чуваат до достасување		(331.693.189)	(176.618.601)
6. Одливи по основ на останати финансиски пласмани		(432.353.467)	(490.445.028)
7. Одливи од дивиденди и останати учества во добивка		-	-
8. Одливи од камати		-	-
Нето парични приливи од вложувања		-	89.583.922
Нето парични одливи од вложувања		(363.682.152)	-

Извештај за парични текови (продолжува)	Број на белешка	Тековна деловна година 2023	Претходна деловна година 2022
В. Парични текови од финансиски активности		-	-
Парични приливи од финансиски активности		431.295.200	-
1. Приливи по основ на зголемување на акционерскиот капитал		431.295.200	-
2. Приливи по основ на примени краткорочни и долгорочни кредити и заеми		-	-
3. Приливи по основ на останати долгорочни и краткорочни обврски		-	-
Парични одливи од финансиски активности		-	-
1. Одливи по основ на отплата на краткорочни и долгорочни кредити и заеми и останати обврски		-	-
2. Одливи по основ на откуп на сопствени акции		-	-
3. Одливи по основ на исплата на дивиденда		-	-
Нето парични приливи од финансиски активности		431.295.200	-
Нето парични одливи од финансиски активности		-	-
Г. Вкупно парични приливи		2.054.589.085	1.743.289.900
Д. Вкупно парични одливи		(2.087.813.453)	(1.696.125.679)
Ѓ. Нето парични приливи		-	47.164.221
Е. Нето парични одливи		33.224.368	-
Ж. Пари и парични еквиваленти на почетокот на пресметковниот период		57.892.486	10.728.265
З. Ефект од промена на курсот на странски валути врз пари и парични еквиваленти		-	-
С. Пари и парични еквиваленти на крајот на пресметковниот период		24.668.118	57.892.486

Финансиските извештаи се усвоени од страна на Управниот Одбор на Друштвото на 30 април 2024 година.

Потпишани во име на Друштвото од:

Ило Ристовски
 Генерален Директор

Татјана Катушевска-Катушиќ
 Директор на
 Дирекција за финансиско
 управување и известување

Друштво за осигурување Халк осигурување а. д. Скопје

Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023 година

Сите износи се во МКД освен доколку не е поинаку наведено

Извештај за промени во капиталот

Позиција	Број на позиција	Акционерски капитал	Премии на емитирани акции	Резерви					Откупени сопствени акции	Ревалоризацио на резерва	Нераспределена добивка (со знак +) или пренесена загуба (со знак -)	Добивка (со знак +)/ загуба (со знак -) за тековната година	Вкупно капитал и резерви
				Законски резерви	Статутарни резерви	Резерви за сопствени акции	Останати резерви	Вкупно резерви					
		1	2	3	4	5	6	7=3+4+5+6	8	9	10	11	12=1+2+7-8+9+10+11
Состојба на 1 јануари претходната деловна година	I	953.546.883	-	-	-	-	-	-	-	-	(325.090.322)	(256.769.820)	371.686.741
Промена во сметководствените политики	II1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Исправка на грешки во претходниот период	II2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 1 јануари претходната деловна година – исправено	II	953.546.883	-	-	-	-	-	-	-	-	(325.090.323)	(256.769.820)	371.686.740
Добивка или загуба за претходната деловна година	III	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(201.948.759)	(201.948.759)
Добивка или загуба за претходната деловна година	III1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(201.948.759)	(201.948.759)
Несопственички промени во капиталот	III2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нереализирани добивки/загуби од материјални средства	III2,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нереализирани добивки/загуби од финансиски вложувања расположливи за продажба	III2,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Реализирани добивки/загуби од финансиски вложувања расположливи за продажба	III2,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати несопственички промени во капиталот	III2,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Сопственички промени во капиталот	IV	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Зголемување, намалување на акционерскиот капитал	IV1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати уплати од страна на сопствениците	IV2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Исплата на дивиденда	IV3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останата распределба на сопствениците	IV4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември претходната деловна година	V	953.546.883	-	-	-	-	-	-	-	-	(325.090.323)	(458.718.579)	169.737.981

Друштво за осигурување Халк осигурување а. д. Скопје
 Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023 година
 Сите износи се во МКД освен доколку не е поинаку наведено

Извештај за промени во капиталот (продолжува)

Позиција	Број на позиција	Акционерски капитал	Премии на емитирани акции	Резерви					Откупени сопствени акции	Ревалоризацио на резерва	Нераспределена добивка (со знак +) или пренесена загуба (со знак -)	Добивка (со знак +)/ загуба (со знак -) за тековната година	Вкупно капитал и резерви
				Законски резерви	Статутарни резерви	Резерви за сопствени акции	Останати резерви	Вкупно резерви					
		1	2	3	4	5	6	7=3+4+5+6	8	9	10	11	12=1+2+7-8+9+10+11
Состојба на 1 јануари тековната деловна година	VI	953.546.883	-	-	-	-	-	-	-	-	(325.090.323)	(458.718.579)	169.737.981
Промена во сметководствените политики	VI1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Исправка на грешки во претходниот период	VI2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 1 јануари тековната деловна година – преправено	VII	953.546.883	-	-	-	-	-	-	-	-	(325.090.323)	(458.718.579)	169.737.981
Добивка или загуба за тековната деловна година	VIII	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(70.374.853)	(70.374.853)
Добивка или загуба за тековната деловна година	VIII1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(70.374.853)	(70.374.853)
Несопственички промени во капиталот	VIII2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нереализирани добивки/загуби од материјални средства	VIII2,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нереализирани добивки/загуби од финансиски вложувања расположливи за продажба	VIII2,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Реализирани добивки/загуби од финансиски вложувања расположливи за продажба	VIII2,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати несопственички промени во капиталот	VIII2,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Сопственички промени во капиталот	IX	431.295.200	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	431.295.200
Зголемување/намалување на акционерскиот капитал	IX1	431.295.200	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	431.295.200
Останати уплати од страна на сопствениците	IX2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Исплата на дивиденда	IX3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останата распределба на сопствениците	IX4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември тековната деловна година	X	1.384.842.083	-	-	-	-	-	-	-	-	(325.090.323)	(529.093.432)	530.658.424

Финансиските извештаи се усвоени од страна на Управниот Одбор на Друштвото на 30 април 2024 година

Потпишани во име на Друштвото од:

Ило Ристовски
 Генерален Директор

Татјана Катушевска- Катушиќ
 Директор на
 Дирекција за финансиско
 управување и известување

Белешки кон финансиските извештаи

1. Општи информации

Друштвото за осигурување **Халк осигурување а.д.** Скопје (во понатамошниот текст “Друштвото”) е акционерско друштво регистрирано во Република Северна Македонија каде ги обавува своите деловни активности. Адресата на седиштето на Друштвото е ул. Мајка Тереза 1 – 2, Приземје, 1000 Скопје.

Друштвото за осигурување е основано во 2007 година од страна на единствениот акционер, Алб – сигурацион од Албанија. Во ноември 2017 сопственичката структура на Друштвото е променета кога сопственик на 90% од акционерскиот капитал станува Џ – Џ Технологија додека во јануари, 2019 година 100% од сопственоста на Друштвото премина во целосна сопственост и контрола на Халк Банка а.д. Скопје при што и називот на Друштвото се промени во Халк осигурување а.д. Скопје. Со состојба на 31 декември 2023 и 2022 година, крајно матично друштво е Türkiye Halk Bankasi A.S.

Дејноста на Друштвото е осигурување, односно **65.12 – неживотно осигурување** согласно Националната класификација на дејности и истата, Друштвото ја врши организирано преку седиштето (Генерална дирекција) во Скопје и преку подружниците на територијата на Република Северна Македонија.

Во Република Северна Македонија Друштвото ја обавува својата дејност преку својата централа, односно генералната дирекција која се наоѓа на ул. Мајка Тереза бр.1 влез 2, 1000 Скопје – Центар, Република Македонија. Во рамките на Друштвото постојат четири главни сектори и тоа:

- Сектор за прием во осигурување и развој на продукти;
- Сектор за продажба
- Сектор за штети;
- Сектор за финансии и правни работи

Во склоп на Секторите Друштвото има формирано дирекции кои претставуваат организациони единици кои работат во состав и контрола на горенаведените Сектори.

Друштвото е регистрирано за вршење на 18 класи на неживотно осигурување, а најзначајни активности на Друштвото се осигурување на моторни возила, имот и одговорност кон трети лица.

Друштвото ги врши своите активности на територија на Република Северна Македонија и со состојба на 31 декември 2023 година вработува 146 лица (2022: 145 лица).

Друштвото во текот на 2023 година во два наврати изврши зголемување на Основната главнина, при што на вонредна седница на Собрание на акционери одржана на ден 24.03.2023 година, донесе Одлука за трансформација на субординиран заем даден од страна на единствениот акционер во Основен капитал, со што капиталот на Друштвото се зголеми за 4 милиони Евра. Дополнително, Друштвото изврши и второ зголемување на капиталот со Одлука на Собрание на акционери донесена на ден 11.09.2023 година, со која што капиталот се зголеми за дополнителни 3 милиони евра. На истата седница Друштвото исто така изврши промена во составот на Надзорниот одбор, така што два члена на Надзорниот одбор беа отповикани од своите функции и истовремено беа именува два нови члена.

Значајна активност и инвестиција во работењето на Друштвото во текот на 2023 година беше и Одлуката за набавка на нов ИТ софтвер, на чија имплементација интензивно се работеше во текот на цела 2023 година. Друштвото започна со работа со новото софтверско решение од 01.04.2024 година.

1. Општи информации (продолжение)

На 31 декември 2023 година, Управниот Одбор на друштвото се состои од:
Претседател на Управен Одбор- Ило Ристовски-од 25.10.2022
Член на Управниот Одбор- Селин Шакарер-од 25.10.2022
Член на Управниот Одбор- Игор Доновски-25.10.2022

На 31 декември 2023 година, Надзорниот Одбор на друштвото се состои од:
Претседател на Надзорен одбор- Џунејт Ејин
Член на Надзорен одбор-Дерја Хамза Сефери
Член на Надзорен одбор- Ибрахим Окан Чаглар
Член на Надзорен одбор- Саддетин Јилмаз
Независен Член на Надзорен одбор- Халил Ибрахим Јилдиз
Независен Член на Надзорен одбор-Али Џебеџи

2. Сметководствени политики

Во продолжение се прикажани основните сметководствени политики употребени при подготовка на овие финансиски извештаи. Утврдувањето на сметководствените политики на Друштвото се заснова на признаени, познати и практични искуства, на одредбите на Законот за супервизија на осигурување, Меѓународните стандарди за финансиско известување согласно Правилникот за водење на сметководство, Правилникот за вреднување на ставките на билансот на состојба и изготвување на деловните биланси, останата подзаконска регулатива како и интерните правилници на Друштвото. Овие политики се конзистентно применети на сите прикажани години, освен доколку не е поинаку наведено.

2.1 Основа за подготовка

Друштвото ја води својата сметководствена евиденција и ги составува своите финансиски извештаи во согласност со Законот за трговски друштва (Службен весник на Република Северна Македонија број 28/2004 со измените 84/2005, 25/2007, 87/2008, 42/2010, 48/2010, 24/2011, 162/2012, 70/2013, 119/2013, 120/2013, 187/2013, 38/2014, 41/2014, 138/2014, 88/2015, 192/2015, 6/2016, 30/2016, 61/2016, 64/2018, 120/2018, 239/2018 и 290/2020), Сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија објавени во “Правилникот за водење сметководство” во Службен весник број 159/2009, 164/2010 и 107/2011, “Правилникот за методот за вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвување на деловните биланси” (Службен весник број 169/2010, 141/2013, 61/2016 и 107/2020), „Правилникот за контен план за друштвата за осигурување и реосигурување“ објавен во Службен весник број 148/2010, 41/2011, 170/2019 и 303/2021, и се презентирани во согласност со “Правилникот за формата и содржината на финансиските извештаи и детална содржина на годишниот извештај за работењето на друштвата за осигурување и/или и реосигурување” (Службен весник број 5/2011, 41/2011, 64/2011, 187/2013, 61/2016 и 170/2019, 118/2022).

На 29 декември 2009 година, донесен е Правилник за водење сметководство (“Службен весник” 159/09, 164/10 и 107/11) во кој се објавени Меѓународните сметководствени стандарди (МСС), Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ), заедно со толкувањата на Постојниот комитет за толкување (ПКТ) и толкувањата на Комитетот за толкување на меѓународното финансиско известување (КТМФИ), утврдени и издадени од Одборот за меѓународни сметководствени стандарди (ОМСС) заклучно со 1 јануари 2009 година. Овој правилник се применува од 1 јануари 2010 година.

2. Сметководствени политики (продолжение)

2.1 Основа за подготовка (продолжение)

Придружните финансиски извештаи на Друштвото се прикажани во согласност со билансните шеми објавени во Правилникот за формата и содржината на годишната сметка ("Службен весник" бр. 60/14), чиј сет на финансиски извештаи отстапува од оние дефинирани во МСС 1 – Презентирање на финансиските извештаи и притоа во поединечни делови отстапува од начинот на презентација на одредени билансни позиции предвидени со наведениот стандард.

Во врска со погоре наведеното, а имајќи ги во предвид потенцијално материјалните значајни ефекти од разликите помеѓу сметководствените прописи на Република Северна Македонија и МСФИ/МСС, кои можат да имаат влијание на реалноста и објективноста на финансиските извештаи на Друштвото, придружните финансиски извештаи не можат да се сметаат за финансиски извештаи подготвени во согласност со МСФИ и МСС.

Финансиските извештаи се подготвени со состојба на и за годините што завршуваат на 31 декември, 2022 и 2023 година. Тековните и споредбените податоци прикажани во овие финансиски извештаи се изразени во апсолутни износи во македонски Денари. Известувачка и функционална валута на Друштвото е македонски Денар (МКД).

Финансиските извештаи се изготвени според историска вредност освен финансиските вложувања за тргување.

Онаму каде што е неопходно, презентацијата за претходна година е прилагодена согласно промените на тековната година.

2.2 Принцип на континуитет

Друштвото со состојба на и за годината што заврши на 31 декември 2023 година остварило нето загуба во износ од 70.374.757 денари, а има нето одливи од деловни активности во висина од 100.835.792 денари и со состојба на 31 декември 2023 година има евидентирана пренесена загуба во износ од 854.183.659 денари.

Способноста на Друштвото да продолжи да работи врз основа на принцип на континуитет зависи од способноста на Друштвото да обезбеди континуирани извори на финансирање, како и од добивањето на континуирана финансиска поддршка од страна на матичното друштво. За таа цел, а во насока на обезбедување на континуирана поддршка во текот на 2023 година акционерот - Халк банка АД Скопје како матичната банка изврши докапитализација на друштвото во износ од 7 000 000 евра и тоа преку две трансакции т.е. трансформација на субординираниот заем во акционерски капитал за 4 милиони евра на друштвото во јуни 2023 и докапитализацијата во износ од 3 мил евра извршена во Октомври 2023. Со истото друштвото е во согласност со пропишаните законски и подзаконски прописи во однос на адекватноста на капиталот (член 15 од Законот за супервизија на осигурувањето). Со состојба на 31.12.2023 акционерскиот капитал на Друштвото изнесува 22.517.757 евра и бележи пораст од 7 милиони евра во однос на 2022. Како што е обелоденето во белешка 30, со состојба на 31.12.2023 година друштвото има суфицит на капитал во однос на Гарантниот фонд во износ од 4.429.000 евра и суфицит во однос на маргината на солвентност во износ од 5.485.000 евра. Со истото Друштвото е во целост усогласено со локалните барања за адекватност на капиталот.

Друштвото изготви финансиска проекција за следните 12 месеци според најдобро и најлошо сценарио, земајќи ги предвид основните индикатори на макроекономската политика во Република Северна Македонија и факторите кои ќе влијаат на работењето. Според финансискиот план изготвен врз основа на оптимистички претпоставки, раководството предвидува остварување на позитивен финансиски резултат. Од друга страна, при значително влошување на општата економска состојба, предвидувањата се дека Друштвото би остварило загуба, но имајќи ја предвид целокупната и финансиска поддршка од страна на акционерот, деловната активност на Друштвото не е загрозувана. Друштвото на континуирана основа го анализира паричниот тек кој се заснова на планот за продажба и сценарија за ненавремена наплата на побарувањата. Коефициентот на ликвидност се очекува да биде конзистентен и не постои ризик за негово загрозување во блиска иднина.

2. Сметководствени политики (продолжение)

2.2 Принцип на континуитет (продолжение)

Во однос на наплатата на доспеана премија, процентот на наплата на доспеаните побарувања со 31.12.2023 изнесува 93,6% и е подобрен во споредба со минатата година, главно, како резултат на превземените активности и ресурси во насока на управување со осигурителното портфолио. Тенденцијата на редовна наплата ќе продолжи и во следниот период.

Земајќи ги предвид сите овие факти, раководството на Друштвото верува дека употребата на принципот на континуитет е соодветна во подготовката на финансиските извештаи и дека нема материјална неизвесност што може да предизвика сомневање во врска со способноста на Друштвото да продолжи да работи врз основа на принципот на континуитет.

2.3 Користење на проценки и расудувања

Изготвувањето на финансиските извештаи бара од Раководството да прави расудувања, проценки и претпоставки кои влијаат на примената на политиките и прикажаните износи на средствата и обврските, приходите и расходите.

Проценките и со нив поврзаните претпоставки се засноваат на минато искуство и различни други фактори за кои се смета дека се разумни земајќи ги предвид околностите и претставуваат основа за донесување на проценка за сметководствената вредност на средствата и обврските, чија вредност не може да се утврди на друг начин. Реалните состојби може да се разликуваат од овие проценки.

Проценките и претпоставките се прегледуваат на континуирана основа. Измените на сметководствените проценки се признаваат во периодот во кој е извршена измена на проценката, доколку измената влијае само на тој период или се признаваат и во идните периоди доколку измената влијае и на идните периоди. Расудувањата направени од страна на Раководството кои имаат значително влијание врз финансиските извештаи и проценките со значителен ризик од материјални корекции во следната година се објаснети во Белешка 3.

2.4 Трансакции во странска валута

Трансакциите деноминирани во странски валути се искажани во Денари со примена на официјалните курсеви на Народна Банка на Република Северна Македонија кои важат на денот на нивното настанување.

Средствата и обврските кои гласат во странски валути се искажани во денари со примена на официјалните курсеви кои важат на денот на составувањето на Извештајот за финансиска состојба, додека пак сите позитивни и негативни курсни разлики кои произлегуваат од претворањето на износите во странска валута, се вклучени во Извештајот за сеопфатна добивка во периодот кога тие настануваат.

Официјалните девизни курсеви важечки на 31 декември кои беа применети за прикажување на позициите во Извештајот за финансиска состојба деноминирани во странска валута, се следните:

Валута	31.12.2023 – МКД	31.12.2022 – МКД
1 EUR	61,4950	61,4932

2.5 Нематеријални средства

Нематеријалните средства кои се однесуваат на набавен софтвер за потребите на Друштвото се искажани според набавна вредност намалена за акумулираната амортизација и акумулираните загуби поради оштетување доколку постојат.

Последователните издатоци се капитализираат само кога постои веројатност од прилив на идни економски користи за Друштвото поврзани со ставката и кога набавната вредност на ставката може разумно да се измери. Сите останати издатоци се признаваат во добивките и загубите како трошоци како што настануваат.

2. Сметководствени политики (продолжение)

2.5 Нематеријални средства (продолжение)

Амортизација

Амортизацијата на нематеријалните средства се пресметува по пропорционална метода на начин да се отпише набавната вредност на средствата во текот на нивниот употребен век на траење од денот кога се расположливи за употреба. Годишната стапка на амортизација согласно проценетиот век на употреба, за тековниот и претходниот период за софтверот изнесува 25%. Нематеријалните средства во подготовка не се амортизираат.

2.6 Материјални средства

Признавање и мерење

Материјалните средства се состојат од недвижности и опрема. Недвижностите се евидентирани според нивната набавна вредност, утврдена по пат на примена документација (сметководствена вредност), намалена за акумулираната депрецијација и акумулираните загуби по обезвреднувања, доколку постојат. Сите останати ставки на материјални средства се евидентирани по набавна вредност намалена за акумулираната депрецијација и акумулираните загуби поради обезвреднување, доколку постојат.

Набавната вредност ги вклучува трошоците кои што се директно поврзани со стекнувањето на средството.

Кога делови од ставките на недвижностите и опремата имаат различен корисен век, тие се евидентираат како одделни ставки (главни компоненти) на недвижностите и опремата.

Добивките и загубите од продажбите на недвижностите и опремата се определуваат споредувајќи ги надоместите од продажбата со сегашната вредност на недвижностите и опремата и се признаваат на нето основа како “останати приходи/расходи” од дејноста во добивките и загубите.

Последователни издатоци

Издатоците направени за замена на дел од недвижностите и опремата се додаваат на сметководствената вредност на средството кога е веројатно дека ќе има идни економски користи за Друштвото и трошоците на истиот може да се измерат веродостојно. Сегашната вредност на заменетиот дел се отпишува. Трошоците на секојдневното одржување на недвижностите и опремата се признаваат во тековните добивки и загуби како трошоци како што настануваат.

Депрецијација

Средствата земени под наем се амортизираат по пократкиот период од периодот на траење на наемот и проценетиот корисен век на средствата, освен доколку е веројатно дека Друштвото ќе се стекне со сопственост на крај на периодот на наем.

Депрецијацијата на недвижностите и опремата се пресметува по пропорционална метода на начин да се отпише набавната вредност на средствата во текот на нивниот проценет век на употреба, како што следи:

Градежни објекти	40 години
Компјутери	4 години
Мебел и опрема	5 години
Моторни возила	4 години

Методите на депрецијација, корисниот век на траење и резидуалната вредност на средствата се преценуваат на секој датум на известување.

2. Сметководствени политики (продолжение)

2.7 Обезвреднување на нефинансиски средства

Сметководствените вредности на нефинансиските средства на Друштвото, се разгледуваат на секој датум на известување со цел да се определи дали постојат објективни докази за обезвреднување. Ако постои индикација, се проценува износот на средството кој би бил наплатлив.

Загуба поради обезвреднување се признава доколку сметководствената вредност на дадено средство или неговата единица која генерира пари го надминува неговиот надоместлив износ. Единицата која генерира пари е најмалата група на средства која може да се идентификува како таква која генерира парични приливи од континуирана употреба кои што во голем степен се независни од парични приливи од други средства или групи на средства. Загубите поради обезвреднување се признаваат во добивката или загубата.

Загубите поради обезвреднување признаени во однос на единиците кои генерираат пари се распределуваат на средствата на единиците (група на единици) на пропорционална основа.

Надоместувачкиот износ на дадено средство или на единицата која генерира пари претставува повисокиот износ од неговата објективна вредност намалена за трошоците за продажба на средството и неговата употребна вредност. При проценката на употребната вредност, проценетите идни парични текови се дисконтираат до нивната сегашна вредност со употреба на дисконтна стапка пред оданочување која ги одразува тековните пазарни проценки на временската вредност на парите и ризиците специфични за средството.

Загубата поради обезвреднување признаена во минатите периоди се проценува на секој датум на известување заради утврдување на индикации дека загубата е намалена или можеби веќе не постои. Загубата поради обезвреднување се анулира доколку постои промена во оценките користени за утврдување на надоместувачкиот износ. Загубата поради обезвреднување се анулира само до износот до кој сметководствената вредност на средството не ја надминува сметководствената вредност која би била определена, нето од амортизацијата, кога не би била признаена загуба поради обезвреднување.

2.8 Финансиски инструменти

Класификација на финансиските средства

Финансиските средства се класифицираат во четири категории, зависно од целта за која биле стекнати, како што следи:

Финансиски инструменти чувани за тргување се финансиски инструменти кои што се стекнати со цел со истите да се тргува или кои при почетното признавање од страна на Друштвото се класифицирани како средства по објективна вредност преку добивки и загуби. Со состојба на 31 декември 2023 и 2022 година, Друштвото има средства, вложувања во удели, класифицирани во оваа категорија.

Финансиски средства кои се чуваат до доспевање се не-деривативни финансиски инструменти со фиксни периоди на отплата и со фиксен период на доспевање кои Друштвото има намера и можност да ги чува до периодот на доспевање. Со состојба на 31 декември 2023 и 2022, финансиските средства кои се чуваат до доспевање на Друштвото се состојат од вложувања во државни записи и државни обврзници.

Заеми и побарувања се не-деривативни финансиски инструменти со фиксни периоди на отплата коишто не котираат на официјалните пазари, освен оние коишто Друштвото има намера да ги продаде во краток рок, оние коишто при почетното признавање Друштвото ги класифицирало како средства по објективна вредност преку добивки и загуби или расположливи за продажба или оние за кои Друштвото нема да биде во можност да го поврати почетното вложување што не е резултат на кредитното вложување. Со состојба на 31 декември 2023 и 2022 година, заемите и побарувањата се состојат од побарувања од осигуреници и останати побарувања, орочени депозити во домашни банки, средствата од реосигурување и вложувања во заеднички контролирани ентитети.

2. Сметководствени политики (продолжение)

2.8 Финансиски инструменти (продолжение)

Вложувања расположливи за продажба се не-деривативни финансиски инструменти кои се, или класифицирани во оваа категорија или не се класифицирани во било која од останатите категории. Со состојба на 31 декември 2023 и 2022 година, Друштвото нема средства класифицирани во оваа категорија.

Класификација на финансиските обврски

Финансиските обврски се класифицираат во согласност со суштината на договорениот ангажман. Финансиските обврски по амортизирана набавна вредност се состојат од обврски по основ на осигурување и останати обврски.

Обврските кон реосигурители, обврските по основ на осигурување и останатите обврски се евидентираат по нивната објективна вредност и последователно се измерени според нивната амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка.

Почетно признавање

Друштвото почетно ги признава заемите и побарувањата на денот кога тие се настанати. Сите останати финансиски средства и обврски (вклучувајќи ги и финансиските средства и обврски по објективна вредност преку добивки и загуби) почетно се признаваат на датумот на тргување на кој што Друштвото станува странка на договорните одредби за инструментот.

Сите финансиски средства, освен финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби, почетно се мерат по нивната објективна вредност зголемена за трансакционите трошоци коишто можат директно да се припишат на стекнувањето на финансиското средство.

Отпис на финансиските средства

Друштвото ги отпишува финансиските средства кога ги губи правата од договорот за паричните текови од средството, или кога ги пренесува правата на паричните текови од средството со трансакција во која сите ризици и награди од сопственоста на финансиското средство се пренесени на друг.

Доколку на пренесените финансиски средства или обврски Друштвото оствари камата и истата ја задржи, каматата се признава како посебно средство или обврска.

Друштвото ги отпишува финансиските обврски кога обврските определени во договорите се подмирени, откажани или истечени.

Нетирање

Финансиските средства и обврски се нетираат и нето износот се прикажува во извештајот за финансиска состојба само кога Друштвото има законско право да ги нетира признаените износи и има намера да ги порамни трансакциите на нето основа или да ги реализира плаќањата истовремено.

Приходите и расходите се нетираат и нето износот се прикажува во добивките и загубите само доколку тоа е дозволено со стандардите, или за одредени добивки и загуби кои што произлегуваат од групи на слични трансакции, како што се активностите за тргување.

2. Сметководствени политики (продолжение)

2.8 Финансиски инструменти (продолжение)

Последователно мерење на финансиските средства

По почетното признавање, Друштвото ги мери финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби по нивната објективна вредност без било какви намалувања за трансакционите трошоци кои може да настанат при нивната продажба. Објективната вредност на финансиските средства кои котираат на активниот пазар се базира на нивната куповна цена на денот на известување. Доколку пазарот на кој котира финансиското средство не е активен, Друштвото ја утврдува објективната вредност на средството со примена на техники за вреднување. Техниките за вреднување вклучуваат употреба на нормални, комерцијални трансакции помеѓу запознаени, подготвени страни, ако се достапни, референца на тековната објективна вредност на друг инструмент кој е во суштина ист, анализа на дисконтирани парични текови и алтернативни модели на одредување на цената. Доколку вредноста на сопственичките инструменти не може соодветно да се измери, тие се мерат по набавна вредност.

Вложувањата чувани до доспевање и заемите и побарувањата се мерат по амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна камата намалени за евентуалните загуби поради обезвреднување.

Реализираните добивки и загуби кои произлегуваат од промените на објективната вредност на финансиските средства кои се определени како средства по објективна вредност преку добивки и загуби се вклучуваат во добивките и загубите во периодот во кој настануваат.

Нето промените во објективната вредност на финансиските средства класифицирани како средства по објективна вредност преку добивките и загубите го вклучуваат и приходот од камата.

Нереализираните добивки и загуби кои произлегуваат од промените на објективната вредност на средствата расположливи за продажба се признаваат во сеопфатната добивка, освен загубите од обезвреднување и добивките и загубите од курсни разлики на монетарните ставки како што се должничките хартии од вредност, кои се признаваат во добивките и загубите.

При продажба или обезвреднување на финансиските средства расположливи за продажба кумулативните добивки и загуби кои претходно биле признаени во сеопфатната добивка се признаваат во добивките и загубите. Во случај кога финансиските средства расположливи за продажба носат камата, каматата пресметана со методот на ефективна камата се признава во добивките и загубите.

2.9 Обезвреднување на финансиските средства

Средства евидентирани по амортизирана набавна вредност

Друштвото редовно врши вреднување на ставките од Билансот на состојба (Извештајот за финансиска состојба) согласно Правилникот за вреднување на ставките од Билансот на состојба и изготвување на деловните биланси, Законот за трговски друштва и согласно Правилникот за водење сметководство. Друштвото ги класифицира своите побарувања по основ на премија за осигурување, како и побарувањата по основ на регрес, во зависност од времето на доцнење во исполнување на обврските од страна на должникот, сметано од денот на доспевање на побарувањето и останати побарувања. Врз основа на таа класификација, Друштвото утврдува соодветна исправка на вредност – Посебна резерва на побарувањата на следниот начин:

Група на побарување	Период на доцнење во исплатата на обврската од страна на должникот	Исправка на вредност (во % од вкупната вредност на поединечното побарување)
А	До 30 дена	0%
Б	Од 31 до 60 дена	10% - 30%
В	Од 61 до 120 дена	31% - 50%
Г	Од 121 до 270 дена	51% - 70%
Д	Од 271 до 365 дена	71% - 90%
Ѓ	Над 365 дена	100%

2. Сметководствени политики (продолжение)

2.9 Обезвреднување на финансиските средства (продолжение)

Во текот на целата 2023 година, друштвото при пресметка на исправката на побарувањата ги користи уредбите од Правилникот за вреднување на ставките од Билансот на состојба и изготвување на деловните биланси даден по категории на доцнење во табелата погоре.

Согласно истиот исправка на вредност во однос на побарувањата од правни лица против кои е покрената стечајна постапка е признаена во износ од 100% од вредноста на побарувањето.

Средства евидентирани по објективна вредност

На секој датум на известување, Друштвото проценува дали постои објективен доказ за обезвреднување на финансиското средство. Значителното или пролонгирано опаѓање на објективната вредност на финансиското средство под неговата набавна вредност претставува објективен доказ при утврдувањето на можноста од обезвреднување. Доколку постои таков доказ за финансиските средства расположливи за продажба, кумулативната загуба – измерена како разлика меѓу набавната вредност и тековната објективна вредност се признава во тековните добивки или загуби. Доколку, во последователен период, објективната вредност на должнички инструмент класифициран како расположлив за продажба се зголеми, а зголемувањето може објективно да се поврзе со настан кој се јавува по признавањето на загубата поради обезвреднување во тековните добивки или загуби, загубата поради обезвреднување се анулира преку добивки или загуби. Загубата поради обезвреднување на сопственичките вложувања, призната во тековните добивки или загуби, последователно не се анулира низ билансот на успех, а секое последователно зголемување на објективната вредност се признава како останата сеопфатна добивка.

2.10 Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и паричните еквиваленти ги сочинуваат паричните средства во благајна, депозити по видување како и високоликвидните хартии од вредност со оригинален рок на доспевање пократок од три месеци, кај кои постои незначителен ризик од промените во нивната објективна вредност.

2.11 Користи за вработените

Планови за дефинирани придонеси

Друштвото плаќа придонеси во пензиските фондови во согласност со барањата на домашното законодавство. Придонесите кои се утврдуваат врз основа на платите на вработените се уплаќаат во пензиските фондови, кои што се одговорни за исплата на пензиите. Друштвото нема дополнителна обврска за плаќање по основ на овие планови. Обврските за уплата на придонеси во плановите за дефинирани придонеси се признаваат како расход во тековните добивки и загуби.

Краткорочни користи за вработените

Краткорочните користи за вработените се мерат на недисконтирана основа и се признаваат кога соодветната услуга ќе се добие. Друштвото признава обврска и расход за износот кој што се очекува да биде исплатен како бонус или како удел во добивката и доколку Друштвото има сегашна законска или изведена обврска да врши такви исплати како резултат на услуги дадени во минатиот период и доколку обврската може да се процени веродостојно.

2.12 Тековен и одложен даночен расход

Согласно Законот за данокот на добивка („Службен весник на РМ“, бр. 112/14, 129/15, бр.23/16, 190/16, 248/18, 158/19, 232/19, 275/19 и 290/2020) за утврдување на данокот на добивка за деловната 2023 и 2022 година, основа за пресметување на данокот е добивката утврдена како разлика меѓу вкупните приходи и вкупните расходи на даночниот обврзник во износи утврдени согласно со прописите за сметководство и сметководствените стандарди и искажана во билансот на успех. Основата се зголемува за непризнаените расходи за даночни цели, но и за дел од потенцијално неостварените приходи од поврзани лица (приходи од камати и трансферни цени). Законот за данокот на добивка како даночно непризнаени ги дефинира оние расходи кои не се во функција на дејноста на субјектот, односно не се непосреден услов за извршување на дејноста и не се последица од вршењето на таа дејност (подароци, репрезентација, премии за менаџерско осигурување, исплатени надоместоци на трошоци од работен однос над утврдените износи и сл). Стапката на данокот на добивка изнесува **10%**.

Одложениот даночен расход се евидентира во целост, користејќи ја методата на обврска, за времените разлики кои се јавуваат помеѓу даночната основа на средствата и обврските и износите по кои истите се евидентирани за целите на финансиското известување. При утврдување на одложениот даночен расход се користат тековните важечки даночни стапки. Одложениот даночен расход се задолжува или одобрува во Извештајот за сеопфатната добивка, освен доколку се однесува на ставки кои директно го задолжуваат или одобруваат капиталот, во кој случај одложениот данок се евидентира исто така во капиталот.

Одложените даночни средства се признаваат во обем во кој постои веројатност за искористување на времените разлики наспроти идната расположлива оданочива добивка.

Со состојба на 31 декември 2023 година и 2022 година, Друштвото нема евидентирано одложени даночни средства или обврски, бидејќи не постојат времените разлики на овие датуми.

2.13 Резервирања

Резервирање се признава во извештајот за финансиска состојба кога Друштвото како резултат на минат настан има сегашна законска или изведена обврска која може веродостојно да се измери и е веројатно дека ќе има одлив на ресурси кои содржат економски користи од Друштвото за подмирување на обврската. Резервирањата се утврдуваат со дисконтирање на очекуваните идни парични текови користејќи дисконтна стапка пред оданочување која ги одразува тековните пазарни проценки на временската вредност на парите и каде што е потребно, ризиците, специфични за обврската.

Резервирањата за неповолни договори се признаваат кога очекуваните користи кои произлегуваат од договорот се пониски од неизбежните трошоци за извршување на обврските по договорот. Резервирањето се мери по пониската од сегашната вредност на очекуваните трошоци за прекинување на договорот и очекуваните нето трошоци од продолжување со работењето по договорот. Пред да го утврди резервирањето Друштвото признава, доколку има, загуба од обезвреднување на средствата поврзани со тој договор.

2.14 Акционерски капитал

Обични акции

Обичните акции се класификувани како капитал. Трошоците директно поврзани со издавање на инструменти на главнина се признаваат како намалување на почетното мерење на инструментот на главнина.

Откуп на сопствени акции

Кога Друштвото откупува сопствени акции, износот на платениот надомест, вклучувајќи ги и директните зависни трошоци, се признаваат како промени во капиталот.

Откупените акции се класифицираат како сопствени акции и претставуваат одбитна ставка од вкупниот капитал. Кога сопствените акции последователно се продадени, добиениот износ се признава како зголемување во капиталот, и вишокот или кусокот од трансакцијата се пренесува на/од премија од акции.

Резерви

Резервите кои се состојат од задолжителни резерви се создадени во текот на периодите по пат на распределба на акумулираните добивки врз основа на законската регулатива и одлуките на раководството и акционерите на Друштвото.

Дивиденди

Дивидендите се признаваат како обврски во периодот кога се објавени.

2. Сметководствени политики (продолжение)

2.15 Средства земени по наем-наемател

Наемите на средства во услови кога Друштвото ги презема суштински сите ризици и награди својствени за сопственоста се класифицирани како финансиски наем. При почетното признавање, средството земено под наем се мери според пониската од неговата објективна вредност и сегашната вредност на минималните плаќања за наемот. Последователно на почетното признавање, средството се евидентира во согласност со сметководствената политика применлива на тоа средство.

Сите останати наеми се класифицираат како оперативни наеми, а средствата под наем не се признаваат во извештајот на финансиска состојба на Друштвото.

2.16 Приходи

Заработени премии од договори за осигурување

Сметководствените политики за признавање на приходите од договорите за осигурување се прикажани во Белешка 2.19.

Приходи од вложувања

Приходот од вложувања во финансиски средства се состои од приходи од камати, кои се признаваат земајќи го предвид ефективниот принос на средствата или применливата каматна стапка како и нето добивки од финансиските средства класификувани како финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби.

Приходи од провизии и надомести

Приходите од провизии и надомести претставуваат приходи добиени од реосигурителите врз основ на договорите за реосигурување со лизгачка скала и договорена провизија, како и приходи од провизии по основ решавање на услужни штети. Приходите од провизии и надомести се признаваат кога соодветната услуга ќе се изврши.

2.17 Расходи

Трошоци за запишани премии

Трошоците за запишани премии се составени од сите директни и индиректни трошоци кои произлегуваат од склучените договори за осигурување како што се провизиите за агенти, брокери и останати дистрибутивни канали како и останати трошоци вклучени во продажбата.

Трошоци за бонуси и попусти

Трошоците за бонуси претставуваат трошоци за постигнат добар технички резултат согласно условите во склучените договори за осигурување.

Трошоците за попусти претставуваат комерцијални попусти резултат на континуирана и/или успешна деловна соработка, како и попусти за плаќање во рок согласно склучениот договор за осигурување.

Трошоци за стекнување

Трошоците за стекнување на полиси за осигурување опфаќаат плати на вработени, провизија за агенти и брокери, трошоци за печатење на полиси и други трошоци за стекнување на нови или обновување на постоечките договори за осигурување. Горенаведените трошоци за стекнување на нови или обновување на постоечките договори за осигурување кои настануваат во периодот на известување, се разграничуваат до степен до кој што ќе се покријат од идните приходи.

Расходи од закупнини направени за оперативен наем

Плаќањата по основ на оперативен наем се признаваат како расход во добивките и загубите според пропорционална метода во времетраење на наемот. Примените попусти се признаваат во добивките и загубите како составен дел на вкупните трошоци од наемот.

2. Сметководствени политики (продолжение)

2.18 Класификација на договорите за осигурување

Договори за осигурување се договори со кои Друштвото прифаќа значителен ризик од осигурување од другата договорна страна (осигуреникот), согласувајќи се да го обештети осигуреникот доколку определен неизвесен иден настан (осигурен настан) неповолно влијае на осигуреникот.

Ризикот од осигурување се разликува од финансискиот ризик. Финансискиот ризик е ризик од можни идни промени на една или повеќе од специфицираните каматни стапки, цените на хартиите од вредност, цените на добрата, курсевите на странски валути, индексот на цените или стапките, кредитниот рејтинг или кредитниот индекс или друга променлива компонента, која се менува во случај на нефинансиска променлива која што не се однесува на договорната страна. Осигурителните договори можат да носат и финансиски ризик.

Ризикот од осигурување е значителен ако, и само ако, осигурениот настан може да предизвика, Друштвото да плати значителни дополнителни користи. Доколку еден договор се класифицира како договор за осигурување тој останува класифициран како договор за осигурување се додека сите права и обврски од истиот не згаснат или истечат.

2.19 Договори за осигурување

Признавање и мерење

Премии

Бруто полисираните премии го рефлектираат работењето во текот на годината и не вклучуваат даноци или обврски по основ на премии.

Заработениот дел од премиите се признава како приход. Премиите се заработени од датумот на склучување на договорот за осигурување до крајот на периодот на известување, врз основа на методот про рата темпорис.

Пренесената премија на реосигурителот се признава како трошок во согласност со методот про рата темпорис во истиот сметководствен период како и директно поврзаната премија за соодветното осигурување.

Резерва за преносна премија

Резервата за преносна премија се состои од делот од бруто полисирани премии кој се проценува дека ќе се заработи во следната година, пресметан за секој поодделен договор за осигурување, користејќи го дневниот про-рата метод и доколку е потребно, корегирани за да ја одрази промената во настанувањето на ризикот за периодот покриен со договорот.

Штети

Настанатите, пријавените и исплатените штети ги опфаќаат трошоците за подмирување и решавање на платени и неподмирени штети кои што произлегуваат од настани кои се случиле во тековната финансиска година заедно со корекциите на резервата за штети од претходната година.

Исплатените штети се признаваат во моментот на обработка на штетите и во износ кој ќе биде исплатен при подмирувањето на штетата. Износот на исплатената штета во неживотното осигурување се зголемува за трошоците за обработка на штетата.

Неподмирени штети ги опфаќаат резервите на Друштвото за проценетите конечни трошоци за подмирување на сите настани, но неподмирени штети на денот на билансот на состојба без оглед дали штетите се пријавени или не, и со нив поврзаните интерни трошоци за решавање на штетите, како и соодветната маржа за внимателност. Неподмирени штети се проценуваат преку прегледување на поодделни штети и определување на посебна резерва за настанатите, но непријавени штети, ефектот на интерните и екстерните предвидливи настани, како што е промената на процедурите за разрешување на штетите, инфлацијата, судските трендови, промени во законската регулатива, како и минати искуства и трендови. Резервите за неподмирени штети не се дисконтираат.

2. Сметководствени политики (продолжение)

2.19 Договори за осигурување (продолжение)

Додека Раководството смета дека бруто резервите за штети и поврзаните со нив надомести од реосигурителот се објективно презентирани врз основа на податоците моментално достапни, конечната обврска ќе варира како резултат на последователни информации и настани и може да резултира со значајни корекции на резервирањето износ. Корекциите на резервите за штети направени во претходните години се рефлектираат во финансиските извештаи за периодот во кој корекциите се направени и посебно се обелоденети, доколку се материјални. Применетите методи и направените проценки, се проверуваат на континуирана основа.

Средства од реосигурување

Друштвото цедира реосигурување при своето редовно работење заради намалување на потенцијалните нето загуби преку дисперзирање на ризиците. Друштвото ги склучува договорите за реосигурување со реосигурителни брокери и го евидентира соодветниот дел од средствата, обврските, приходите и расходите по основ на реосигурување, кои произлегуваат од ризиците и штетите од соодветните договори за осигурување.

Средствата, обврските, приходите и расходите кои произлегуваат од договорите за реосигурување се презентираат одвоено од со нив поврзаните средства, обврски, приходи и расходи од договорите за осигурување, поради тоа што договорите за реосигурување не го ослободуваат Друштвото од неговите директни обврски кон осигурениците.

Само правата од договорите кои предизвикуваат значителен пренос на ризикот од осигурување се сметаат за средства од реосигурување. Правата од договорите со кои не се врши пренос на значителен дел на ризикот од осигурување се сметаат за финансиски инструменти.

Премиите за реосигурување се признаваат како трошок конзистентно со основата за признавање на премиите од со нив поврзаните договори за осигурување. За основниот осигурителен бизнис, премиите од реосигурување се признаваат како расход во текот на периодот покриен со реосигурувањето, во согласност со очекуваното однесување на реосигурениот ризик. Делот од преотстапената премија за реосигурување што не се признава како расход се вклучува во средствата од реосигурување.

Нето износот платен на реосигурителот на почетокот на договорот може да биде помал од средствата од реосигурување признаени од Друштвото врз основа на правата од договорот за реосигурување.

Разликата помеѓу премијата за реосигурителот и признаеното средство од реосигурување се вклучува во добивките и загубите во периодот кога премијата од реосигурување доспева. Износот на признаеното средство од реосигурување се мери конзистентно со мерењето на резервата за со нив поврзаните договори за осигурување. На секој датум на известување се проценува безвреднувањето на средствата од реосигурување. Средството се смета дека е оштетено доколку постои објективен доказ дека, како резултат на настан кој се случил по почетното признавање, Друштвото не е во можност да го поврати целиот преостанат износ на средството и дека настанот има влијание на износот кој Друштвото ќе го прими од реосигурителот и кој може соодветно да се измери.

Одложени трошоци за стекнување

Трошоците настанати при склучувањето на општите договори за осигурување се одложуваат до таа мерка до која можат да се надоместат од идните маржи. Трошоците за запишани премии вклучуваат директни трошоци како што се провизиите и индиректни трошоци, како на пример административните трошоци поврзани со обработка на понуди и издавањето на полисите. Одложените трошоци за запишани премии се амортизираат низ периодот во кој се очекува трошоците да се надоместат од идните маржи во приходите од поврзаните договори.

Кај општите договори за осигурување одложените трошоци за запишани премии претставуваат пропорција од трошоците за запишани премии која кореспондира со пропорцијата на бруто полисираната премија која не е заработена на датумот на известување.

2. Сметководствени политики (продолжение)

2.19 Договори за осигурување (продолжение)

Тест за соодветност на обврската

Тестовите за соодветност на обврската за резервите за преносни премии се прават за да се утврди дали резервите за преносни премии по договорите за осигурување се доволни за подмирување на обврските во наредниот пресметковен период кои ќе произлезат од очекувани идни штети и очекувани идни трошоци за штети.

Недостатокот се признава во добивките и загубите за тековната година. При пресметката се користи претпоставка за непроменет развој на штети во наредниот пресметковен период.

Побарувања и обврски од осигурување

Износите кои се должат на, и побаруваат од страна на осигурениците, агентите и другите побарувања претставуваат финансиски инструменти и се вклучуваат во побарувања и обврски од осигурување, а не во резервите по договорите за осигурување.

2.20 Трансакции со поврзани страни

Согласно Законот за супервизија на осигурување поврзани лица се сметаат две или повеќе правни и физички лица кои се меѓусебно поврзани на следните начини:

а) управувачко или капитално, или на кој било друг начин, при што тие заедно ја определуваат нивната деловна политика или работат во координација едни со други за да обезбедат вообичаени комерцијални предности;

б) кога едно лице значително влијае на донесувањето на финансиски и деловни одлуки на другото лице;

в) работењето или резултатите од работењето на едното лице значително влијаат врз работењето на другото лице. Лицата се поврзани и на тој начин што едно правно или физичко лице има учество во друго правно лице;

Поврзани лица се сметаат и лица кои се поврзани:

а) како членови на потесно семејство;

б) како членови на орган на управување, надзорен орган или прокурист, како и членови на нивното потесно семејство;

в) како лица вработени врз база на договор за работа со посебни услови, како и членови на нивното потесно семејство;

г) на начин што едно лице, односно лица кои се сметаат за поврзани лица заедно директно или индиректно имаат учество во друго лице;

д) на начин што во двете лица учество има исто лице, односно лица кои се сметаат за поврзани;

2.21 Настани по датумот на известување

Оние настани по датумот на известување кои даваат дополнителни информации за финансиската состојба на Друштвото на датумот на Извештајот за финансиската состојба (корективни настани) се рефлектирани во финансиските извештаи. Оние настани по датумот на известување кои немаат карактер на корективни настани се објавуваат во соодветна белешка доколку истите се материјално значајни.

3. Сметководствени проценки и расудувања

Друштвото прави проценки и претпоставки кои влијаат на износите на средствата и обврските во наредната финансиска година. Проценките и со нив поврзаните претпоставки постојано се предмет на преоценување и се темелат на минато искуство и други фактори, вклучувајќи ги очекувањата за идните настани за кои се верува дека се извесни во соодветните околности.

Клучни извори на несигурност во проценките

Во продолжение се презентирани проценките и претпоставките во врска со обврските по основ на осигурување.

Во Белешката 4 се обелоденети факторите на ризик кои произлегуваат од овие договори.

Резерви по договори за осигурување

Претпоставките кои влијаат на прикажаните износи на средства и обврски од осигурување се користат за да се утврди резервата по договори за осигурување, која е доволна за да се покријат обврските кои можат да произлезат од договорите за осигурување, доколку тие можат да се предвидат. Како и да е, земајќи ја предвид неизвесноста при утврдувањето на резервацијата на неподмирени штети, возможно е дека крајниот резултат ќе се разликува од оригинално утврдената обврска.

Општи договори за осигурување

На датумот на известување се одредуваат резерви за очекуваните конечни трошоци за подмирување на сите штети кои настанале до тој датум, без оглед дали се пријавени или не, вклучувајќи ги и трошоците за разрешување на штетите, намалени за износите кои се веќе исплатени.

Резервите за штети не се дисконтираат.

Изворите на податоци употребени како влезни информации за градење на претпоставките се типични и интерни за Друштвото, притоа применувајќи детални анализи кои се прават најмалку еднаш годишно. Претпоставките се проверуваат со цел да се утврди дали се конзистентни со информациите од пазарот или други објавени информации.

Друштвото обрнува посебно внимание на тековните трендови. Во почетните години на работењето на Друштвото во недостиг на информации за правење на реални проценки за развојот на штетите, користи повнимателни претпоставки.

Проценката на настанатите, но сеуште непријавени штети ("ИБНР") генерално е предмет на повисок степен на несигурност во однос на проценките на пријавените штети, за кои што Друштвото располага со повеќе информации. ИБНР штетите многу често може да станат видливи за Друштвото дури по неколку години по случувањето на настанот кој ја предизвикал таа штета. Секоја пријавена штета се проценува поодделно, земајќи ги предвид условите во кои настанала штетата, информациите достапни од проценителите на штети и минатите искуства за големината на слични штети. Проценките по поодделните предмети редовно се прегледуваат и се ажурираат со нови информации.

Потешкотиите при проценувањето на резервите се разликуваат кај различните класи на осигурување од повеќе причини, вклучувајќи ги следниве:

- Разлики во условите на договорите за осигурување;
- Различна сложеност на штетите;
- Разлики во тежината на секоја штета;
- Разлики во периодот помеѓу настанувањето и пријавувањето на штетите;

Кај одредени класи на осигурување може да постојат значајни одолговлекувања од моментот на пријавување на штетата до моментот на разрешување на истата, така да не може со сигурност да се знаат конечните трошоци на датумот на известување.

3. Сметководствени проценки и расудувања (продолжение)

Општи договори за осигурување (продолжение)

Методите на проценка се менуваат во зависност од условите. Причините може да бидат:

- Економски, правни, политички и социјални трендови (кои резултираат со, на пример разлики во очекуваното ниво на инфлација);
- Промена во портфолиото на договорите за осигурување;
- Влијанието на големите загуби;

Штетите од општите договори за осигурување се плаќаат по настанување на штетата. Договорите се склучуваат на кратки рокови, најчесто за период од една година, при што Друштвото има обврски по сите настанати осигурани настани за време траењето на договорот.

Пократкиот рок на разрешување на овие штети му овозможува на Друштвото да има поголема сигурност при проценката на трошоците за штети и да пресметува помало ниво на резерви за настанатите, но сеуште непријавени штети.

Претпоставки

Клучна претпоставка при оценките на Друштвото е искуството со развојот на штетите во минатото. Ова вклучува претпоставки за просечните трошоци за штети, трошоците за решавање на штетите, факторот на инфлацијата и бројот на штети во секоја година. При утврдувањето до која мера влијаат надворешните фактори, како што се судските одлуки и законската регулатива врз оценките се користи расудување.

Обезвреднување кај финансиски средства

Обезвреднувањето на спорни побарувања се мери врз основа на проценка на ризик од потенцијални загуби кои резултираат од неможноста клиентите да ги подмират своите обврски, применувајќи ги релевантните одлуки на Раководството. При проценка на соодветноста на загубата поради обезвреднување на спорните побарувања, проценката се темели врз доспевањето на салдото на сметката за побарувања и минатото искуство на отписи, кредитоспособноста на клиентите и промените во условите за плаќање на клиентите. Ова подразбира правење претпоставки за идните однесувања на клиентите, како и за идните приливи на паричните средства.

4. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик

4.1 Управување со ризик од осигурување

Цели на управување со ризикот и политики за намалување на ризикот од осигурување

Управувањето на Друштвото со ризикот од осигурување и финансискиот ризик се критични за работењето на Друштвото. За општите договори за осигурување целта е да се одберат средства чиј рок и износ при доспевање ќе биде усогласен со очекуваните парични одливи по основ на настанатите штети по тие договори.

Главната осигурителна активност на Друштвото претпоставува ризик од загуба од лица или организации кои што се директно изложени на ризикот. Овие ризици може да се однесуваат на имот, незгода или останати ризици што може да произлезат од осигурани настани. Друштвото е изложено на неизвесноста поврзана со времето на настанување, зачестеноста и тежината на штетите што произлегуваат од тие договори. Друштвото исто така е изложено и на пазарен ризик преку осигурителните и инвестиционите активности.

Друштвото управува со ризиците од осигурување преку поставување на лимити за осигурување, процедури за одобрување на трансакции со нови производи или со кои се надминуваат поставените лимити, ценовни тарифи, централизирано управување со реосигурувањето и следење на вонредни настани.

Стратегија за запишување на полиси за осигурување

Стратегијата на Друштвото за запишување на полиси за осигурување е да се постигне дисперзија со што би се обезбедило избалансирано портфолио кое се базира на големо портфолио со слични ризици во текот на повеќе години, со што се намалува променливоста на резултатот.

Стратегијата на Друштвото за запишување на полиси за осигурување е презентирана во годишниот деловен план во кој се утврдени класите за осигурување, територијата на дејствување, како и индустриските сектори во кои Друштвото е подготвено да осигурува. Сите општи договори за осигурување се по природа годишни и осигурителот има право да одбие обновување или продолжување на истите, како и промена на условите на договорот при неговото продолжување.

Стратегија за реосигурување

Друштвото реосигурува дел од ризиците за осигурување за да ја контролира својата изложеност кон загуби и за да ги заштити изворите на капитал. Друштвото го извршува реосигурувањето со склучување на договори за реосигурување со реосигурителни брокери и го преотстапува соодветниот дел од средствата, обврските, приходите и расходите по основ на реосигурување кои произлегуваат од ризиците и штетите од соодветните договори за осигурување.

Усогласеност на средствата и обврските

Законот за супервизија на осигурувањето пропишува одредени лимити во однос на политиката за усогласување на средствата и обврските на Друштвото.

Друштвото активно управува со својата финансиска позиција користејќи пристап со кој се балансира квалитетот, дисперзијата, ликвидноста и повратот на вложувањата, земајќи ги предвид лимитите одредени во Законот за супервизија на осигурувањето. Главна цел е да се усогласат паричните текови на средствата и обврските.

Во табелата во продолжение е презентирано усогласувањето на средствата со обврските согласно законските барања, во врска со средствата кои што ги покриваат техничките резерви.

4. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

4.1 Управување со ризик од осигурување (продолжение)

Усогласување на средствата со обврските	2023	2022
Средства		
Парични средства во благајна и средства на банкарските сметки (1)	24.668.117	24.892.486
Депозити во банки кои имаат дозвола издадена од НБРМ (2)	499.501.000	510.000.000
Обврзници, државни записи и други должнички хартии од вредност за кои гарантира РМ (3)	363.923.964	251.510.298
Удели и акции на инвестициски фондови кои се регистрирани во Република Северна Македонија	61.591.108	66.775.250
Друг вид на вложување согласно правилата на АСО	-	-
Вкупно:	949.684.189	853.178.034

Вкупно нето технички резерви		
Резерви за преносни премии нето од делот на реосигурителот	345.010.192	326.007.084
Резерви за бонуси и попусти	2.493.451	1.041.460
Резерви за штети нето од делот на реосигурителот	506.871.917	517.132.330
Вкупно:	854.375.560	844.180.874

Усогласеност на средствата и обврските	95.308.629	8.997.160
---	-------------------	------------------

Според пресметката на капиталот (образец КС) со состојба на 31 декември 2023 година Друштвото има вишок на средства во однос на Гарантниот фонд во износ од 272.955.344 денари.

Согласно образецот Вложувања на средствата кои ги покриваат техничките резерви (ВТР), друштвото прикажа покриеност од 111,2% т.е поголема покриеност на дозволените вложувања на средства во однос на техничките резерви во износ од 95.308.630 денари. Позитивната разлика е во согласност со Законот за супервизија на осигурување.

Во следната табела се прикажани ограничувањата согласно барањата на Законот за супервизија на осигурувањето за одделните средства кои ги покриваат резервите по договорите за осигурување во однос на вкупните средства кои ги покриваат техничките резерви, како и нивна споредба со остварените проценти:

Видови дозволени вложувања	Дозволен процент (%)	2023	2022
Парични средства во благајна и средства на банкарските сметки	3	2,6	2,9
Депозити во банки кои имаат дозвола издадена од НБРМ	60	52,6	59,8
Обврзници и други должнички хартии од вредност за кои гарантира РМ	80	38,3	29,5
Удели и акции на инвестициски фондови кои се регистрирани во Република Северна Македонија	20	6,5	7,8
Друг вид на вложување согласно правилата на АСО (до 10% од вредноста на НТР)	10	-	-

Средствата кои ги покриваат техничките резерви се вложени во депозити во банки кои имаат дозвола издадена од Народна банка на Република Северна Македонија согласно член 88 став (1) точка 2) од Законот, најмногу до 25% од вкупната вредност на средствата кои ги покриваат техничките резерви во поединечна банка. На 31 декември 2023 година и 2022 година, Друштвото нема вложувања во депозити во банки кои служат за покривање на капиталот.

4. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

4.1 Управување со ризик од осигурување (продолжение)

Одговорност кон трети лица

Карактеристики

Друштвото склучува договори за осигурување од одговорност кон трети лица. Согласно овие договори надомест се исплатува за претрпени повреди од физички лица, вклучувајќи вработени или трети лица. Главно оваа класа на осигурување се однесува на претрпени телесни повреди.

Времетраењето на процесот на исплата на штетата од датумот на пријавување на штета до датумот на разрешување на истата зависи од повеќе фактори како што се природата на покритието, условите на полисата како и тоа кој суд е надлежен според договорот.

Поголемиот дел од штетите за претрпени телесни повреди имаат релативно краток период на разрешување, а најчесто тој период изнесува една година. Најголем дел од договорите за осигурување од одговорност кон трети лица не се предмет на значајна комплексност така да и крајниот исход е помалку неизвесен. Генерално овие договори резултираат со помала неизвесност во проценките.

Управување со ризикот

Управувањето со ризикот од договори за осигурување од одговорност кон трети лица се прави главно преку цената, дизајнот на производот, изборот на ризик, соодветна стратегија за инвестирање, проценка и реосигурување. Друштвото ги следи и реагира на промените на општите економски и комерцијални услови во опкружувањето во кое работи за да се осигура дека само оние ризици кои се во согласност со критериумите на Друштвото се предмет на осигурување.

Главен ризик во договорите за осигурување од одговорност кои резултираат со претрпени телесни повреди е трендот судовите да одредуваат високо ниво на надомест. При утврдувањето на премијата Друштвото претпоставува дека трошоците ќе се зголемат пропорционално со крајно расположливите информации.

Клучните ризици поврзани со овие договори се поврзани со осигурувањето, конкуренцијата, искуството со штети и можноста осигурениците да преувеличат или измислат штета.

Имот

Карактеристики

Друштвото склучува договори за осигурување на имот што се наоѓа на територијата на Република Северна Македонија. Договорите за осигурување на имот до одредени лимити го заштитуваат осигуреникот од загуба или штета на нивниот имот. Цел на Друштвото е да заработува приход од вложувања заради временската разлика помеѓу наплатата на премии и плаќањето на штети по основ на овој вид на осигурување. Настанот што предизвикува штета на градежни објекти или друг имот најчесто се случува ненадејно (како што е пожар или кражба) при што причината за штета лесно се определува. Во овој случај штетата ќе биде брзо пријавена и може да биде разрешена без одлагање. Соодветно имотното осигурување се класификува како краткорочно, што значи дека зголемувањето на трошоците и повратот на вложувањето се од помало значење.

Управување со ризикот

Главните ризици поврзани со овие договори е ризикот од осигурување, ризикот од дејствувањата на конкуренцијата и искуството со штети (вклучувајќи го и променливото настанување на природни непогоди). Друштвото исто така е изложено и на ризик од осигурениците да ја преувеличат или измислат штетата. Ова во голема мерка објаснува зошто економските услови се во корелација со профитабилноста на портфолиото на договори за осигурување на имот.

Ризикот од овие осигурувања е ризикот Друштвото да наплати несоодветна премија за различните имоти што ги осигурува. Ризикот од секоја поодделна полиса ќе варира во зависност од повеќе фактори како што се локацијата, воспоставените сигурносни мерки и староста на имотот. За осигурувањето на домашен имот, се очекува голем број од имотите да бидат изложени на слични ризици. Меѓутоа, ова не важи за деловните објекти. Голем број од деловните објекти претставуваат специфична комбинација на локација, вид на работење и воспоставени сигурносни мерки. Пресметката на премијата е пропорционална со ризикот овие полиси да бидат субјективни и со тоа и поризични.

4. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

4.1 Управување со ризик од осигурување (продолжение)

Осигурување на возила

Карактеристики

Друштвото склучува договори за осигурување на возила на територијата на Република Северна Македонија. Ова осигурување вклучува осигурување од автоодговорност и каско осигурување. Договорите за автоодговорност покриваат телесни повреди и штети на имот на територијата на Република Северна Македонија како и штети настанати во странство предизвикани од осигурени возачи врз основа на системот на зелен картон. Штетите и на имот и одговорност кон трети лица се пријавуваат во краток рок од настанување на истите. Брзото плаќање го заштитува осигуреникот од загубата на вредноста на физичка штета на возилото и на имотот во моментот на случување на штетниот настан.

За разрешување на штетите во кои се претрпени телесни повреди е потребно повеќе време и се покомплексни за да се проценат. Овие видови на осигурување на моторни возила исто така покриваат и штети од одговорност кон трети лица и смртен случај или повреда.

Управување со ризикот

Генерално гледано овие штети се помалку комплексни и е потребно пократок период за да се разрешат, така што тие носат умерен ризик. Друштвото редовно ги следи трендовите и соодветно реагира на промените на надоместот за овој вид на повреди, судските парници и зачестеноста на пријавување на штети.

Зачестеноста на овие штети зависи од неповолните временски услови и бројот на пријавени штети кој е поголем во зимските месеци. Исто така тие зависат и од цената на горивото и економските активности, кои што влијаат на сообраќајните активности.

Здравствено осигурување

Карактеристики

Друштвото склучува договори за доброволно здравствено осигурување на осигуреници на територијата на Република Северна Македонија. Доброволното здравствено осигурување ги покрива сите медицински трошоци на осигуреникот, кои вклучуваат: болничко лекување во приватни клиници, амбулантско лекување во болнички и специјалистички здравствени установи, препишани лекови и превентивни прегледи. Управување со ризикот

Настанот што предизвикува штета како причина лесно се определува. Во овој случај штетата ќе биде пријавена и може да биде решена без одлагање.

Ризикот од договори за доброволно здравствено осигурување се управува главно преку изборот на ризик, соодветна стратегија за инвестирање, проценка и реосигурување. Друштвото ги следи и реагира на промените на општите економски и комерцијални услови во опкружувањето во кое дејствува за да се осигура дека предмет на осигурување се само оние ризици кои се во согласност со политиката на Друштвото.

Осигурување на лица од последици на несреќен случај – незгода

Карактеристики

Во рамките на овој вид на осигурување се регулираат односите помеѓу осигурувачот и осигуреникот во случај на смрт од последици на несреќен случај, траен инвалидитет од последици на несреќен случај, повремена попреченост за работа (дневен надомест) и влошено здравје за кое е потребно лекарска помош (трошоци за лекување).

Управување со ризикот

Основните ризици во оваа класа на осигурување се поврзани со дејноста на осигурениците, класа на опасност, пол и возраст. Најголемиот ризик произлегува од самата природа на оваа класа која е непредвидлива и се случува неочекувано.

4. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

4.1 Управување со ризик од осигурување (продолжение)

Настанот кој предизвикува штета најчесто се случува ненадејно при што причината за штетата се определува лесно. Во овој случај штетата може да биде пријавена со одложен рок, додека решавањето ќе заврши по комплетирање на лекувањето и комплетирање на потребната документација.

Општа одговорност

Карактеристики

Друштвото склучува договори за осигурување од одговорност на територијата на Република Северна Македонија. Осигурувањето од одговорност ја покрива законската одговорност на осигуреникот за причинета штета, со смрт, повреда на телото или здравјето како и оштетување или уништување на предмети на трето лице, предизвикани од ненадеен и неочекуван штетен настан.

Управување со ризикот

Ризикот од секоја полиса ќе варира во зависност од повеќе фактори како: локација, сигурносни мерки и карактеристики на имотот и видот на дејноста на субјектот. Ризикот се управува преку избор на ризик, соодветна стратегија за инвестирање, проценка и реосигурување. Друштвото ги следи и реагира на промените на општите економски и комерцијални услови во опкружувањето во кое работи за да се осигура дека само оние ризици кои се во согласност со критериумите на Друштвото се предмет на осигурување.

Туристичка помош

Карактеристики

Друштвото врз основа на договорот за осигурување, а во зависност од видот на осигурителното покритие, обезбедува услуги наведени во полисата кои произлегуваат од осигурените случаи што ќе настанат во странство, а се поврзани со патувањето во странство, и тоа: здравствена помош и осигурување, помош при патување и осигурување, осигурување од незгода, осигурување на багаж, деловна помош и осигурување, отказ на патување.

Управување со ризикот

Зачестеноста на овие штети е поврзана со патување на осигурните лица, а бројот на пријавени е поголем во летниот период. Настанот кој предизвикува штета лесно се определува и во тој случај штетата ќе биде пријавена и може да биде решена без одлагање.

Развој на штети

Run off анализата се прави во согласност со Правилникот за минимални стандарди за пресметка на технички резерви.

Концентрација на ризикот од осигурување

Главен аспект на ризикот од осигурување со кој се соочува Друштвото е концентрацијата на ризик која може да постои доколку се случи одреден штетен настан кој би можел значително да влијае врз обврските на Друштвото.

Ова може да произлезе од еден договор за осигурување или повеќе помали, но поврзани договори кои би можеле да предизвикаат значителни обврски за Друштвото. Важен аспект на концентрација на ризикот од осигурување е дека може да настане со кумулирање на ризиците од повеќе поодделни класи на осигурување.

Концентрација може да настане и кај многу сериозни, ретки настани, како што се природни катастрофи, како и кај настани кои се поврзани со одредени групи или територии.

4. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

4.1 Управување со ризик од осигурување (продолжение)

Географска и секторска концентрација

Ризиците на кои е изложено Друштвото се лоцирани во Република Северна Македонија. Раководството верува дека Друштвото не е изложено на значителна концентрација кон ниедна група на осигуреници од социјален, професионален, старосен или друг аспект.

Концентрација од многу сериозни, ретки настани

Според нивната природа и настанување овие настани ретко се случуваат. Тие претставуваат сериозен ризик за Друштвото бидејќи случувањето на ваков настан, би имал значително влијание врз паричните одливи на Друштвото.

Друштвото управува со овие ризици на следните начини:

Првенствено ризикот се управува преку склучување на соодветни договори за осигурување. Агентите за осигурување не смеат да склучат договор доколку очекуваните добивки не се пропорционални на ризикот.

Како второ, овој ризик се управува и преку склучување на договори за реосигурување. Друштвото склучува договори за реосигурување, како што се – вишок над покриеност на загуба за следните класи на осигурување: имот и одговорност кон трети лица како и целосно реосигурување кое обезбедува заштита од вкупниот ризик. Друштвото редовно ја следи програмата за реосигурување, како и трошоците и користите од истата.

4.2 Финансиски ризик

Друштвото е изложено на финансиски ризик преку финансиските средства и финансиските обврски. Поконкретно, главен финансиски ризик е дека приливите по основ на финансиски средства нема да бидат доволни за да се подмират обврските кои произлегуваат од договорите за осигурување. Финансискиот ризик ги опфаќа ризикот од каматни стапки, валутниот ризик, ликвидносниот ризик и кредитниот ризик.

Цел на Друштвото е да ги усогласи обврските по основ на договорите за осигурување со средства со ист или сличен ризик. Ова му обезбедува на Друштвото сите доспеани обврски редовно да ги исплаќа.

Финансиски инструменти по категории

Евидентираниите вредности на финансиските средства и обврски на Друштвото признаени на датумот на известувањето за објавените периоди можат исто така да бидат категоризирани на следниов начин:

31 декември 2023 – Финансиски средства	Вложувања и побарувања	Чувани до доспевање	Вложувања за тргување	Вкупно
Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување	-	363.923.964	-	363.923.964
Депозити, заеми и останати пласмани	501.498.744	-	-	501.498.744
Финансиски вложувања за тргување	-	-	61.591.108	61.591.108
Вложувања во заеднички контролирани ентитети	11.893.609	-	-	11.893.609
Средства од реосигурување	50.937.236	-	-	50.937.236
Побарувања од осигуреници и останати побарувања	245.083.086	-	-	245.083.086
Парични средства и останати парични еквиваленти	24.668.117	-	-	24.668.117
Средства	834.080.792	363.923.964	61.591.108	1.259.595.864

4. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

4.2 Финансиски ризик (продолжение)

31 декември 2023 – Финансиски обврски по амортизирана набавна вредност	Останати финансиски обврски
Обврски од непосредни работи на осигурување	-
Обврски од работи на соосигурување и реосигурување	82.597.344
Останати обврски	50.385.018
Обврски	132.982.362

31 декември 2022 – Финансиски средства	Вложувања и побарувања	Чувани до доспевање	Вложувања за тргување	Вкупно
Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување	-	251.510.298	-	251.510.298
Депозити, заеми и останати пласмани	519.316.079	-	-	519.316.079
Финансиски вложувања за тргување	-	-	66.775.250	66.775.250
Вложувања во заеднички контролирани ентитети	13.022.644	-	-	13.022.644
Средства од реосигурување	102.623.291	-	-	102.623.291
Побарувања	211.695.749	-	-	211.695.749
Парични средства и останати парични еквиваленти	57.892.486	-	-	57.892.486
Средства	904.550.249	251.510.298	66.775.250	1.222.835.797

31 декември 2022 – Финансиски обврски по амортизирана набавна вредност	Останати финансиски обврски
Обврски од непосредни работи на осигурување	31.110.708
Обврски од работи на соосигурување и реосигурување	120.421.077
Останати обврски	41.392.060
Обврски	192.923.845

Каматен ризик

Изложеноста на Друштвото на каматен ризик првенствено произлегува од портфолиото на вложувања. Друштвото е изложено на ризик од каматни стапки првенствено од депозитите во банки кои се со променлива каматна стапка. Според раководството на Друштвото најголем дел од осигурителните договори се краткорочни и каматниот ризик се намалува преку вложување во должнички инструменти. Краткорочните обврски за осигурување и реосигурување не се директно чувствителни на пазарните каматни стапки бидејќи се недисконтирани и се некаматоносни.

4. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

4.2 Финансиски ризик (продолжение)

Каматен ризик (продолжение)

Каматен ризик за годината завршена на 31 декември 2023 година

Во денари	Вкупно	Инструменти со променлива каматна стапка	До 1 месец	Од 1 до 3 месеци	Од 3 месеци до 1 година	Од 1 до 5 години	Повеќе од 5 години	Некаматосни
Средства	1.259.595.864	98.152.834	-	-	485.574.963	87.850.001	290.000.000	298.018.066
Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување	363.923.964	-	-	-	58.073.964	15.850.000	290.000.000	-
Депозити, заеми и останати пласмани	501.498.744	-	-	-	427.500.999	72.000.001	-	1.997.744
Финансиски вложувања за тргување	61.591.108	61.591.108	-	-	-	-	-	-
Вложувања во заеднички контролирани ентитети	11.893.609	11.893.609	-	-	-	-	-	-
Средства од реосигурување	50.937.236	-	-	-	-	-	-	50.937.236
Побарувања од осигуреници и останати побарувања	245.083.086	-	-	-	-	-	-	245.083.086
Парични средства и останати парични еквиваленти	24.668.117	24.668.117	-	-	-	-	-	-
Обврски	(133.172.350)							(133.172.350)
Обврски	(133.172.350)	-	-	-	-	-	-	(133.172.350)
Нето:	1.126.423.514	98.152.834	-	-	485.574.963	87.850.001	290.000.000	164.845.716

Каматен ризик за годината завршена на 31 декември 2022 година

Инструменти со фиксна каматна стапка								
Во денари	Вкупно	Инструменти со променлива каматна стапка	До 1 месец	Од 1 до 3 месеци	Од 3 месеци до 1 година	Од 1 до 5 години	Повеќе од 5 години	Некаматосни
Средства	1.222.835.797	137.690.380	-	-	307.439.280	394.000.000	60.071.018	323.635.119
Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување	251.510.298	-	-	-	141.439.280	50.000.000	60.071.018	-
Депозити, заеми и останати пласмани	519.316.079	-	-	-	166.000.000	344.000.000	-	9.316.079
Финансиски вложувања за тргување	66.775.250	66.775.250	-	-	-	-	-	-
Вложувања во заеднички контролирани ентитети	13.022.644	13.022.644	-	-	-	-	-	-
Средства од реосигурување	102.623.291	-	-	-	-	-	-	102.623.291
Побарувања	211.695.749	-	-	-	-	-	-	211.695.749
Парични средства и останати парични еквиваленти	57.892.486	57.892.486	-	-	-	-	-	-
Обврски	(192.923.845)							(192.923.845)
Обврски	(192.923.845)	-	-	-	-	-	-	(192.923.845)
Нето:	1.029.911.952	137.690.380	-	-	307.439.280	394.000.000	60.071.018	130.711.274

4. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

4.2 Финансиски ризик (продолжение)

Кредитен ризик

Кредитниот ризик претставува финансиска загуба што би била признаена доколку договорната странка не ги исполни договорените обврски. За да ја контролира изложеноста кон кредитниот ризик, Друштвото редовно врши кредитна проценка на финансиската состојба на овие странки. Максималната изложеност на Друштвото на кредитен ризик е ограничена на евидентираната вредност на финансиските средства признаени на датумот на финансиските извештаи, кои се прикажани во следната табела:

Класи на финансиски средства – сметководствена вредност	2023	2022
Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување	363.923.964	251.510.298
Депозити, заеми и останати пласмани	501.498.744	519.316.079
Финансиски вложувања за тргување	61.591.108	66.775.250
Вложувања во заеднички контролирани ентитети	11.893.609	13.022.644
Средства од реосигурување	50.937.236	102.623.291
Побарувања	245.083.086	211.695.749
Парични средства и останати парични еквиваленти	24.668.117	57.892.486
Вкупно:	1.259.595.864	1.222.835.797

Хартии од вредност кои се чуваат до доспевање и депозити во банка

Друштвото е изложено на кредитен ризик кај хартиите од вредност кои се чуваат до доспевање во однос на можната ненаплатливост од другите странки. Сепак земајќи предвид дека Друштвото вложува во државни записи, обврзници и орочени депозити во домашни банки, не се очекува овие вложувања да не се надоместат.

Средства од реосигурување

Друштвото е изложено на кредитен ризик и преку средствата од реосигурување. Реосигурувањето, Друштвото го извршува самостојно и ги склучува договорите за реосигурување со реосигурителни брокери и го преотстапува соодветниот дел од средствата, обврските, приходите и расходите по основ на реосигурување кои произлегуваат од ризиците и штетите од соодветните договори за осигурување.

Побарувања по основ на осигурување

Друштвото е изложено на кредитен ризик во случај кога осигурениците нема да ги исполнат своите финансиски обврски што произлегуваат од договорите за осигурување. Изложеноста на Друштвото изнесува максимално до износот на сметководствената вредност на побарувањата по основ на премија и останатите побарувања. Побарувањата по основ на премии се од голем број на клиенти и се на нормална комерцијална основа. Друштвото редовно ги следи побарувањата по основ на премии, со што изложеноста на кредитен ризик од побарувањата по основ на осигурување е контролирана.

Анализата на старосната структура на доспеаните побарувања од купувачите за ненаплатени премии е дадена во Белешка 9.

4. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

4.2 Финансиски ризик (продолжение)

Валутен ризик

Друштвото е изложено на ризик во однос на ефектите на движењата на нивото на девизните курсеви кои се одразуваат врз финансиската позиција и готовинскиот тек. Друштвото не користи финансиски инструменти за заштита од ризикот бидејќи ваквиот вид на инструменти не се во вообичаена употреба во Република Северна Македонија.

Во табелите подолу е прикажана изложеноста на Друштвото на валутен ризик.

Состојба на 31 декември 2023	МКД	ЕУР	Вкупно
Вкупно средства	1.373.918.246	54.427.075	1.428.345.321
Нематеријални средства	73.223.480	-	73.223.480
Финансиски вложувања во друштва во група – подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	11.893.609	-	11.893.609
Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување	363.923.964	-	363.923.964
Финансиски вложувања за тргување	61.591.108	-	61.591.108
Депозити, заеми и останати пласмани	501.498.744	-	501.498.744
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	50.937.236	-	50.937.236
Одложени и тековни даночни средства	2.518.291	-	2.518.291
Побарувања	190.675.505	54.407.581	245.083.086
Парични средства и останати парични еквиваленти	24.648.623	19.494	24.668.117
Останати средства	23.871.666	-	23.871.666
Активни временски разграничувања	69.136.020	-	69.136.020
Вкупно обврски	1.004.026.611	87.167.210	1.091.193.821
Бруто технички резерви	905.312.796	-	905.312.796
Останати резерви	9.516.198	-	9.516.198
Одложени и тековни даночни обврски	-	-	-
Обврски од непосредни работи на осигурување, соосигурување и реосигурување, и останати обврски	46.005.140	87.167.210	133.172.350
Пасивни временски разграничувања	43.192.477	-	43.192.477
Разлика – неусогласена валутна структура	369.891.635	(32.740.135)	337.151.500

4. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

4.2 Финансиски ризик (продолжение)

Валутен ризик (продолжение)

Состојба на 31 декември 2022	МКД	ЕУР	Вкупно
Вкупно средства	1.268.497.077	53.649.910	1.322.146.987
Нематеријални средства	13.010.698	-	13.010.698
Финансиски вложувања во друштва во група – подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	13.022.644	-	13.022.644
Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување	251.510.298	-	251.510.298
Финансиски вложувања за тргување	66.775.250	-	66.775.250
Депозити, заеми и останати пласмани	519.316.079	-	519.316.079
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	102.623.291	-	102.623.291
Одложени и тековни даночни средства	2.518.291	-	2.518.291
Побарувања	158.045.839	53.649.910	211.695.749
Парични средства и останати парични еквиваленти	57.892.486	-	57.892.486
Останати средства	31.566.301	-	31.566.301
Активни временски разграничувања	52.215.900	-	52.215.900
Вкупно обврски	974.937.468	177.471.538	1.152.409.006
Бруто технички резерви	946.804.165	-	946.804.165
Останати резерви	9.621.986	-	9.621.986
Одложени и тековни даночни обврски	-	-	-
Обврски од непосредни работи на осигурување, соосигурување и реосигурување, и останати обврски	15.452.307	177.471.538	192.923.845
Пасивни временски разграничувања	3.059.010	-	3.059.010
Разлика – неусогласена валутна структура	293.559.609	(123.821.628)	169.737.981

Друштвото при вршење на своите активности е изложено на промените во странски валути. Следната табела ја прикажува сензитивноста на Друштвото при зголемувањето на денарот во споредба со странските валути. Анализата на сензитивноста ги вклучува единствено монетарните ставки деноминирани во странска валута на крајот на годината, при што се врши корекција на нивната вредност при промена на курсот за 1% во однос на ЕУР/УСД. Негативен износ подолу означува намалување на добивката или останатиот капитал, кој што се јавува во случај ако денарот ја зголеми својата вредност во однос на странските валути за 1% во однос на ЕУР/УСД. При намалување на вредноста на денарот во однос на странските валути за 1% во однос на ЕУР/УСД, ефектот врз добивката или останатиот капитал е еднаков, но со обратен предзнак, како што е прикажано во табелата подолу:

		Добивка или загуба во денари	
	Промени во 2023	Промени во 2022	
	1%	1%	
ЕУР			
			2023
			2022
			1.238.216
			1.238.216

Ризик на ликвидност

Ризикот на ликвидност претставува ризик дека едно лице ќе се соочи со тешкотии при обезбедувањето на средства за да ги подмири паричните обврски што произлегуваат од финансиските инструменти. Ризикот на ликвидност може да произлезе или од неможноста да се продадат финасиски средства во најкус можен рок по нивната објективна вредност; или неспособност за подмирување на обврските кои произлегуваат од договорите; или пак обврските за осигурување доспеале порано за исплата од очекуваното; или пак неспособност да генерира парични средства според предвидувањата.

4. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

4.2 Финансиски ризик (продолжение)

Ризик на ликвидност (продолжение)

Најголемото ризик од ликвидност со кој се соочува Друштвото се дневните барања за расположливи парични средства во однос на појавата на штети од договорите за осигурување.

Друштвото управува со ликвидноста преку политиката за ризик на ликвидност која определува што го сочинува ризикот на ликвидност за Друштвото; ги утврдува минималните фондови за да излезе во пресрет на итните барања; определува резервен план за финансирање на можните обврски; ги утврдува изворите на финансирање и настаните кои би го активирале планот; концентрацијата на извори на финансирање; известување за изложеноста на ризик од ликвидност и прегледување на политиката за ризик на ликвидност во однос на нејзината адекватност и во однос на околностите кои се менуваат.

Анализа според доспевањето на средствата и обврските

Анализата на средствата и обврските на Друштвото во соодветни групи на доспевање, според нивниот преостанат период до денот на нивната договорена доспеаност е како што следи:

4. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

4.2 Финансиски ризик (продолжение)

Анализа според доспевањето на средствата и обврските (продолжение)

31 декември 2023 година	До 1 година	1 – 3 години	3 – 5 години	5 – 10 години	10 – 15 години	15 – 20 години	20 и повеќе години	Вкупно
Вкупно средства	956.474.597	72.014.500	-	-	130.071.018	160.000.000	11.893.609	1.330.453.724
Вложувања во заеднички контролирани ентитети	-	-	-	-	-	-	11.893.609	11.893.609
Вложувања	564.928.298	72.014.500	-	-	130.071.018	160.000.000	-	927.013.816
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	50.937.236	-	-	-	-	-	-	50.937.236
Одложени и тековни даночни средства	2.518.291	-	-	-	-	-	-	2.518.291
Побарувања	245.083.086	-	-	-	-	-	-	245.083.086
Останати средства	23.871.666	-	-	-	-	-	-	23.871.666
Активни временски разграничувања	69.136.020	-	-	-	-	-	-	69.136.020
Вкупно обврски	1.091.193.821	-	-	-	-	-	-	1.091.193.821
Бруто технички резерви	905.312.796	-	-	-	-	-	-	905.312.796
Бруто технички резерви во однос на договори кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати резерви	9.516.198	-	-	-	-	-	-	9.516.198
Одложени и тековни даночни обврски	-	-	-	-	-	-	-	-
Обврски од непосредни работи на осигурување, соосигурување и реосигурување, и останати обврски	133.172.350	-	-	-	-	-	-	133.172.350
Пасивни временски разграничувања	43.192.477	-	-	-	-	-	-	43.192.477
Разлика – неусогласена рочна структура	(134.719.224)	72.014.500	-	-	130.071.018	160.000.000	11.893.609	239.259.903

4. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

4.2 Финансиски ризик (продолжение)

Анализа според доспевањето на средствата и обврските (продолжение)

31 декември 2022 година	До 1 година	1 – 3 години	3 – 5 години	5 – 10 години	10 – 15 години	15 – 20 години	20 и повеќе години	Вкупно
Вкупно средства	892.042.627	344.000.000	-	-	-	60.071.018	13.022.644	1.309.136.289
Вложувања во заеднички контролирани ентитети	-	-	-	-	-	-	13.022.644	13.022.644
Вложувања	433.530.609	344.000.000	-	-	-	60.071.018	-	837.601.627
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	102.623.291	-	-	-	-	-	-	102.623.291
Одложени и тековни даночни средства	2.518.291	-	-	-	-	-	-	2.518.291
Побарувања	211.695.749	-	-	-	-	-	-	211.695.749
Останати средства	89.458.787	-	-	-	-	-	-	89.458.787
Активни временски разграничувања	52.215.900	-	-	-	-	-	-	52.215.900
Вкупно обврски	1.152.409.006	-	-	-	-	-	-	1.152.409.006
Субординирани обврски	-	-	-	-	-	-	-	-
Бруто технички резерви	946.804.165	-	-	-	-	-	-	946.804.165
Останати резерви	9.621.986	-	-	-	-	-	-	9.621.986
Одложени и тековни даночни обврски	-	-	-	-	-	-	-	-
Обврски од непосредни работи на осигурување, соосигурување и реосигурување, и останати обврски	192.923.845	-	-	-	-	-	-	192.923.845
Пасивни временски разграничувања	3.059.010	-	-	-	-	-	-	3.059.010
Разлика – неусогласена рочна структура	(260.366.379)	344.000.000	-	-	-	60.071.018	13.022.644	156.727.283

4. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

Управување со капиталот

Агенцијата за супервизија на осигурувањето е главен регулатор кој ја следи адекватноста на капиталот на Друштвото во целина.

Капитал на Друштвото

Капиталот на Друштвото согласно законските барања е составен од основен и дополнителен капитал и е пресметан на следниот начин:

При пресметка на основниот капитал на Друштвото се земаат предвид следните ставки:

- Уплатен акционерски капитал со исклучок на уплатениот акционерски капитал од кумулативни приоритетни акции.
- Резерви на друштвото (законски и статутарни) кои не произлегуваат од договорите за осигурување.
- Пренесена нераспределена добивка.
- Нераспределена добивка од тековната година (по одбивање на даноците и останати придонеси, како и дивидендата предвидена за исплата), доколку износот на добивка е потврден од овластен ревизор.

При пресметка на основниот капитал на Друштвото за осигурување следните ставки ќе се сметаат за одбитни:

- Сопствени акции кои ги поседува Друштвото за осигурување.
- Долгорочни нематеријални средства.
- Пренесена непокриена загуба и загуба од тековната година.

Друштвото за осигурување е должно во резервите на сигурност да издвои најмалку една третина од остварената добивка искажана во годишната сметка, ако добивката не се користи за покривање на загубите од претходните години, се додека резервите на сигурност на Друштвото не достигнат најмалку 50% од остварената просечна премија на осигурување во последните две години, при што премиите од претходните години се зголемуваат за индексот на порастот на цените на мало, сметајќи ја и годината за која се распоредува остварената добивка.

При пресметка на дополнителниот капитал на Друштвото за осигурување ќе се земат предвид следниве ставки:

- Уплатен акционерски капитал од кумулативни приоритетни акции;
- Субординирани должнички инструменти;
- Хартии од вредност со неопределен рок на доспевање.

При пресметка на капиталот на Друштвото, дополнителниот капитал се зема во износ не повеќе од **50% од основниот капитал**.

При пресметка на капиталот на Друштвото за осигурување, износот на основниот и дополнителниот капитал ќе се намали за следниве ставки:

- Вложувања на Друштвото за осигурување во акции или субординирани должнички инструменти издадени од друго друштво за осигурување или друга финансиска институција кај кои Друштвото има удел од повеќе од 10%, како и други вложувања во тие субјекти, кои се вклучени во пресметката на капиталот на тие субјекти.
- Вложувања на Друштвото во акции или субординирани должнички инструменти, издадени од друштва за осигурување или финансиски институции освен оние наведени погоре, кои се во износ поголем од 10% од капиталот на друштвото за осигурување пресметан пред одбивање на ставките наведени погоре.

4. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

Гарантен фонд

Според барањата на Законот за супервизија на осигурувањето друштвото за осигурување треба да има капитал од 3.000.000 евра доколку врши работи на осигурување во оние класи на осигурување во групата на неживотно осигурување за кои има добиено дозвола .

Во текот на 2023 година Друштвото оствари загуба од работењето во износ од 70.374.757 денари, додека вкупниот капитал на Друштвото според пресметката на капиталот (образец КС) изнесува 457.434.944 денари (31 декември 2022 година: 156.727.284 денари). Според пресметката на капиталот (образец КС) со состојба на 31 декември 2023 година Друштвото има вишок на капитал во однос на Гарантниот фонд во износ од 272.955.344 денари (31 декември 2022 година Друштвото има недостаток на капитал во однос на Гарантниот фонд во износ од 27.752.316 денари).

Друштвото за осигурување работи на начин кој што овозможува во секое време да ги намира пристигнатите долгови (ликвидно), како и редовно да ги покрива сите свои обврски, кои што произлегуваат од оштетени побарувања.

Потребна маргина на солвентност

Капиталот на Друштвото за осигурување кое врши работи на неживотно осигурување и/или реосигурување во секое време треба да биде барем еднаков на потребното ниво на маргината на солвентност кое се пресметува со примена на методот – стапка на премија или методот – стапка на штети, во зависност од тоа кој ќе даде повисок резултат. Маргината на солвентност за годината што завршува на 31 декември 2023 изнесува 120.052.109 денари (31 декември 2022: 111.927.406 денари) и е прикажана во табелата подолу:

		2023	2022
Бруто полисирана премија	1	770.795.729	639.727.968
Бруто полисирана премија < 10 милиони евра x 0.18	2	110.691.000	110.687.760
Бруто полисирана премија > 10 милиони евра x 0.16	3	24.935.317	3.967.355
Бруто полисирана премија < 10 милиони евра x 18/300	4		
Бруто полисирана премија > 10 милиони евра x 16/300	5		
Вкупен износ од Бруто полисирана премија ([6]=[2] + [3] или [6]=[4] + [5])	6	135.626.317	114.655.115
Бруто исплатени штети	7	393.958.424	388.746.538
Нето исплатени штети	8	348.719.489	331.614.572
Коефициент ([9]=[8]/[7] или 0.50, доколку е помал)	9	0,89	0,85
Маргина на солвентност - метод стапка на премија ([10]= [6]*[9])	10	120.052.109	97.804.876
Референтен период (во години)	11	3	3
Бруто исплатени штети во референтниот период	12	1.383.384.749	1.150.967.358
Бруто резерви за штети на крајот на референтниот период	13	529.660.883	598.359.682
Бруто резерви за штети на почетокот на референтниот период	14	329.488.170	277.211.350
Бруто настанати штети ([15]=[12] + [13] - [14])/[11])	15	527.852.487	490.705.230
Бруто настанати штети < 7 милиони евра x 0,26	16	111.920.900	111.917.624
Бруто настанати штети > 7 милиони евра x 0,23	17		
Бруто настанати штети < 7 милиони евра x 26/300	18		
Бруто настанати штети > 7 милиони евра x 23/300	19		
Вкупен износ од Бруто настанати штети ([20]=[16] + [17] или [20]=[18] + [19])	20	134.320.022	125.775.775
Маргина на солвентност - метод стапка на штети ([21]= [20]*[9])	21	118.895.819	107.291.193
Потребно ниво на маргина на солвентност ([22]=max([10],[21]))	22	120.052.109	111.927.406

4. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

Капитал на Друштвото

Политика на Раководството на Друштвото е да одржи стабилност на капиталот на Друштвото за да ги одржи довербата на инвеститорите и пазарот и да го поддржи идниот развој на бизнисот. Врз основа на резултатите добиени заклучно со 31 декември 2023 година, Друштвото прикажува вишок на Капитал (за неживотно осигурување) во однос на Потребно ниво на маргина на солвентност (за друштва за неживотно осигурување) во износ од 337.382.835 денари (2022: 44.799.878 денари), при што се констатира дека Друштвото работи во согласност со членот 75 од Законот за супервизија за осигурување.

Раководството на Друштвото го следи повратот на капиталот, што Друштвото го дефинира како добивка од редовно работење. Друштвото исто така го има предвид влијанието кое нивото на капиталот го има на повратот на акционерите како и потребата да одржува сооднос помеѓу повисоките поврати и повисоката задолженост и предностите и сигурноста обезбедени со цврста позиција на капиталот. Со состојба 31.12.2022 друштвото прикажа недостаток на капитал во однос на Гарантен фонд во износ од 27.752.316 денари, за што веќе на ден 03.02.2023 склучи договор за субординиран долг со акционерот Халк Банка во износ од 246.779.200 денари, а со цел средствата да ги искористи за зголемување на дополнителниот капитал согласно измените и дополнувањето Правилникот за видовите и описот на Ставки кои ќе се земат предвид при пресметката на капиталот сл. весник бр. 96 од 09.04.2020 година. Друштвото не е изложено на надворешни влијанија за промени на капиталот. Во текот на годината немаше материјални промени во пристапот на Друштвото за управување со капиталот.

	Ознака	2023	2022
Основен капитал, чл. 69 (I1+I2+I3+I4+I5-I6-I7-I8)	I	457.434.944	156.727.284
Уплатен акционерски капитал со исклучок на уплатениот акционерски капитал од кумулативни приоритетни акции	I1	1.384.842.083	953.546.883
Премии од емитирани обични акции	I2	-	-
Законски и статутарни резерви	I3	-	-
Пренесена нераспределена добивка	I4	-	-
Нераспределена добивка од тековната година	I5	-	-
Сопствени акции кои ги поседува друштвото за осигурување	I6	-	-
Долгорочни нематеријални средства	I7	73.223.480	13.010.698
Пренесена непокриена загуба и загуба од тековната година	I8	854.183.659	783.808.901
Дополнителен капитал, чл. 71 (II1+II2+II3+II4), доколку не е поголем од 50% од основниот капитал	II	-	-
Уплатен акционерски капитал од кумулативни приоритетни акции	II1	-	-
Премии од емитирани кумулативни приоритетни акции	II2	-	-
Субординирани должнички инструменти	II3	-	-
Хартии од вредност со неопределен рок на доспевање	II4	-	-
Вкупно основен и дополнителен капитал I.+II.	III	457.434.944	156.727.284
Одбивни ставки, чл. 72 (IV1+IV2)	IV	-	-
Вложувања во акции во правни лица од членот 72 од Законот	IV1	-	-
Вложувања во субординирани должнички инструменти и други вложувања во правни лица од членот 72 од ЗСО	IV2	-	-
КАПИТАЛ I + II - IV	V	457.434.944	156.727.284
Потребно ниво на маргина на солвентност (за друштва за неживотно осигурување)	VI1	120.052.109	111.927.406
Капитал	VI3	457.434.944	156.727.284
Гарантен фонд*	VI4	184.479.600	184.479.600
Вишок/недостаток на Капитал во однос на Гарантен фонд (VI5 = VI3 - VI4)	VI5	272.955.344	(27.752.316)
Вишок/недостаток на Капитал (за неживотно осигурување) во однос на Потребно ниво на маргина на солвентност (за друштва за неживотно осигурување) (VI6 = VI3 - VI1)	VI6	337.382.835	44.799.878

4. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

Анализа на сензитивност

Друштвото го има проценето влијанието од промената на одредени клучни варијабли врз загубата за годината и коефициентот на покриеност.

Споредбено со тековната позиција на капиталот, загубата за годината, капиталот, коефициентот на покриеност и солвентност со сопствениот капитал на 31 декември 2023 и 2022 година се презентирани подолу:

2023	Загуба за годината	Капитал и резерви	Потребно ниво на маргина на солвентност	Коефициент на покриеност	Промена на коефициент на покриеност
Тековна позиција на капиталот	(70.374.757)	530.658.328,00	120.052.109	342	
Принос од вложувања +2%	(69.788.241)	531.244.837	120.052.109	343	1%
Принос од вложувања -2%	(70.433.373)	530.071.812	120.052.109	342	-1%
5% зголемување на настанати штети	(86.940.274)	514.092.811	120.052.109	328	-14%
5% намалување на настанати штети	(53.809.240)	547.223.845	120.052.109	356	28%
2% зголемување на административни трошоци и провизија	(73.562.338)	527.470.747	120.052.109	339	-17%
2% намалување на административни трошоци и провизија	(70.055.976)	533.845.909	120.052.109	345	6%

2022	Загуба за годината	Капитал и резерви	Потребно ниво на маргина на солвентност	Коефициент на покриеност	Промена на коефициент на покриеност
Тековна позиција на капиталот	(201.948.553)	169.738.187	111.927.406	51%	
Принос од вложувања +2%	(201.771.324)	169.915.416	111.927.406	51%	0%
Принос од вложувања -2%	(226.875.052)	144.811.688	111.927.406	29%	-22%
5% зголемување на настанати штети	(231.117.339)	144.811.688	111.927.406	29%	-22%
5% намалување на настанати штети	(177.022.054)	194.664.686	111.927.406	73%	22%
2% зголемување на административни трошоци и провизија	(204.752.635)	166.934.105	111.927.406	49%	-2%
2% намалување на административни трошоци и провизија	(199.144.471)	172.542.269	111.927.406	54%	3%

Претпоставка при анализата е дека останатите фактори се константни, а се менува само една варијабла.

5. Објективна вредност

5.1 Финансиски инструменти евидентирани по објективната вредност

Прифатената сметководствена рамка бара финансиските средства и обврски да се групираат во три нивоа според значајноста на влезните податоци користени при мерењето на нивната објективна вредност.

Хиерархијата според објективната вредност е одредена како што следи:

Ниво 1: котираны цени (некорегирани) на активните пазари за идентични средства или обврски;

Ниво 2: останати влезни податоци, покрај котираните цени, вклучени во Ниво 1 кои се достапни за набљудување за средството или обврската, или директно (т.е. како цени) или индиректно (т.е. изведени од цени); и

Ниво 3: влезни податоци за средството или обврската кои не се базираат на податоци достапни за набљудување од пазарот.

Финансиските средства кои се евидентирани по објективна вредност во Извештајот за финансиската позиција се групирани според нивото на хиерархија на објективната вредност како што следи:

2023 година	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Средства				
Финансиски вложувања за тргување	-	61.591.107	-	61.591.107
2022 година	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Средства				
Финансиски вложувања за тргување	-	66.775.250	-	66.775.250

5.2 Финансиски инструменти кои не се евидентирани по објективната вредност

Разликата помеѓу сметководствената вредност и објективната вредност на оние финансиски средства и обврски кои во Билансот на состојба не се евидентирани според објективна вредност се прикажани во табелата подолу:

	Сметководствена вредност		Објективна вредност	
	2023	2022	2023	2022
Средства				
Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување	363.923.964	251.510.298	363.923.964	251.510.298
Депозити, заеми и останати пласмани	501.498.744	519.316.079	501.498.744	519.316.079
Вложувања во заеднички контролирани ентитети	11.893.609	13.022.644	11.893.609	13.022.644
Средства од реосигурување	50.937.236	102.623.291	50.937.236	102.623.291
Побарувања	245.083.086	211.695.749	245.083.086	211.695.749
Парични средства и останати парични еквиваленти	24.668.117	57.892.486	24.668.117	57.892.486
Вкупни средства	1.198.004.756	1.156.060.547	1.198.004.756	1.156.060.547
Обврски				
Обврски од непосредни работи на осигурување, соосигурување и реосигурување и останати обврски	133.172.349	192.923.845	133.172.349	192.923.845
Обврски по основ на финансиски вложувања	-	-	-	-
Вкупно обврски	133.172.349	192.923.845	133.172.349	192.923.845

5. Објективна вредност (продолжение)

5.2 Финансиски инструменти кои не се евидентирани по објективната вредност (продолжение)

Финансиски средства кои се чуваат до доспевање

Објективната вредност на вложувањата во финансиските средства кои се чуваат до доспевање е нивната сметководствена вредност со оглед на тоа што нивната сметководствена вредност е утврдена врз основа на дисконтираните парични текови.

Депозити, заеми и останати пласмани

Сметководствената вредност на депозити, заеми и останати пласмани соодветствува на нивната објективна вредност со оглед дека истите вклучуваат депозити со краток рок на достасување.

Парични средства и парични еквиваленти

Сметководствената вредност на паричните средства и паричните еквиваленти соодветствува на нивната објективна вредност со оглед дека истите вклучуваат готовина, сметки во банки и депозити со краток рок на достасување.

Побарувања

Побарувањата се евидентираат по амортизирана набавна вредност намалена за резервирање поради обезвреднување. Нивната објективна вредност соодветствува на евидентираната вредност поради нивното краткорочно доспевање.

Останати обврски

Објективната вредност на останатите обврски соодветствува на нивната сметководствена вредност со оглед на нивниот краток рок на доспевање.

6. Нематеријални средства

Софтвер и програми за работа		Софтвер во подготовка	Вкупно
Набавна вредност			
На 1 јануари 2022 година	20.803.558	-	20.803.558
Набавки во текот на годината	4.923.097	-	4.923.097
На 31 декември 2022 година	13.010.698	-	13.010.698
Набавки во текот на годината	8.890.781	56.325.654	65.216.435
На 31 декември 2023 година	34.617.436	56.325.654	90.943.090
Акумулирана амортизација			
На 1 јануари 2022 година	9.358.144	-	9.358.144
Амортизација за годината	3.357.814	-	3.357.814
На 31 декември 2022 година	12.715.958	-	12.715.958
Амортизација за годината	5.003.652	-	5.003.652
На 31 декември 2023 година	17.719.611	-	17.719.611
Нето евидентирана вредност			
На 1 јануари 2022	11.445.414	-	11.445.414
На 31 декември 2022	13.010.698	-	13.010.698
На 31 декември 2023	16.897.826	56.325.654	73.223.480

Друштвото, во текот на 2023 година склучи договор за набавка на нов софтвер согласно потпишан договор од ден 04.03.2023 година со Адакта ДОО, Белград, Србија на износ од 723 500 евра без вклучен ДДВ. Со состојба на 31.12.2023 година, софтверот е евидентиран како софтвер во подготовка со нето евидентирана вредност од 56.325.654 денари.

7. Вложувања во заеднички контролирани ентитети

На 31 декември 2023 година, вложувањата во заеднички контролирани ентитети во износ од 11.893.609 денари (2022: 13.022.644 денари) се однесуваат на основачки удел во Националното Биро за Осигурување за членување во согласност со барањата на Законот за супервизија на осигурувањето на Република Северна Македонија.

Националното Биро за Осигурување е непрофитна организација основана од страна на сите домашни осигурителни компании чија цел е да го заштити интересот на нејзините членови при меѓународно осигурување на моторни возила и да ги претставува членовите пред меѓународните осигурителни компании.

Вложувањата во заеднички контролирани ентитети претставуваат вложени каматоносни депозити кои се чуваат на посебна сметка во банка.

Националното Биро за Осигурување е обврзано да не ги вложува овие средства и да го врати депозитот на секој член при престанување на нивното работење со осигурување на моторни возила.

8. Останати финансиски вложувања

	2023	2022
Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување	363.923.964	251.510.298
Финансиски вложувања за тргување	61.591.108	66.775.250
Депозити, заеми и останати пласмани	501.498.744	519.316.079
Вкупно	927.013.816	837.601.627

8.1 Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување	2023	2022
Должнички хартии од вредност со рок на достасување од една година-државни записи	58.002.946	141.439.280
Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година-државни обврзници	305.921.018	110.071.018
	363.923.964	251.510.298
Котирани	-	-
Некотирани	363.923.964	251.510.298
Вкупно	363.923.964	251.510.298

Вложувањата кои се чуваат до достасување претставуваат државни записи издадени од Министерство за финансии на Република Северна Македонија, кои доспеваат во период до една година и носат камата од 4,25% на годишно ниво (2022: 0,7%-2,6% на годишно ниво) и државни обврзници кои доспеваат од две до петнаесет години и носат камата од 2,5%-6,15% на годишно ниво (2022: 0,8%-5,4%).

8. Останати финансиски вложувања (продолжение)

8.2 Финансиски вложувања за тргување	2023	2022
Удели во инвестициски фондови	61.591.108	66.775.250
Вкупно	61.591.108	66.775.250

8.3 Депозити, заеми и останати пласмани	2023	2022
Орочени депозити во домашни банки кои доспеваат до 1 година	116.000.000	166.000.000
во денари – каматна стапка 0.3% - 2% (2020: 0.3% - 1.25%)	116.000.000	166.000.000
во странска валута	-	-
Орочени депозити во домашни банки кои доспеваат над 1 година	383.501.000	344.000.000
во денари – каматна стапка 1% - 3,5% (2020: 1.8%)	383.501.000	344.000.000
во странска валута	-	-
Вкупно	499.501.000	510.000.000
8.4 Останати пласмани	1.997.744	9.316.079
Вкупно	501.498.744	519.316.079

Во позицијата Останати пласмани се вклучени наменски депозити кои претставуваат обезбедување на побарувањата за дадени банкарски гаранции од Халк Банка АД Скопје.

9. Побарувања

	2023	2022
9.1 Побарувања од непосредни работи на осигурување		
Побарувања осигуреници	159.952.388	163.569.972
Намалено за: Исправка на вредноста на побарувања од осигуреници	(61.333.602)	(81.363.850)
Побарувања од осигуреници	98.618.786	82.206.122
Побарувања од застапници и посредници	41.268.042	43.183.658
Намалено за: Исправка на вредноста на побарувања од застапници и посредници	(23.422.828)	(21.898.002)
Побарувања од застапници и посредници	17.845.214	21.285.656
Вкупно побарувања од непосредни работи на осигурување	116.464.000	103.491.778
9.2 Побарувања од работи на соосигурување и реосигурување	54.407.581	53.649.910
9.3 Останати побарувања од непосредни работи		
Побарувања по основ на регрес	29.445.282	35.305.666
Побарувања по основ на провизија од реосигурување	40.667.892	27.776.127
Побарувања по основ на дадени аванси за штети	4.322.390	4.322.390
Останати побарувања	3.900.370	9.475.262
Намалено за: Исправка на вредноста на останати побарувања од непосредни работи	(37.007.231)	(41.186.569)
Вкупно останати побарувања од непосредни работи на осигурување	41.328.703	35.692.876
Побарувања по основ на камати од Национално биро за осигурување	286.609	220.226
Побарувања по основ на камати од останати финансиски вложувања	19.564.566	2.722.838
Вкупно побарувања по основ на финансиски вложувања	19.851.175	2.943.064
Побарувања од вработени	65.909	77.588
Побарувања од купувачи	49.200	49.200
Останати побарувања	12.916.518	15.791.333
Останати побарувања	13.031.627	15.918.121
Вкупно останати побарувања	74.211.505	54.554.061
Вкупно побарувања	245.083.086	211.695.749

Во позицијата Побарувања од работи на соосигурување и реосигурување се вклучени побарувања од друштва за реосигурување по основ на учество во надомест на штети од реосигурување.

Анализата на старосната структура на побарувањата од непосредни работи на осигурување со состојба на 31 декември 2023 и 2022 година е како што следи (во денари):

	2023			2022		
Рочност	Бруто	Исправка	Нето	Бруто	Исправка	Нето
до 30 дена	28.793.723	-	28.793.723	23.158.780	-	23.158.780
31-60 дена	14.102.212	(1.410.221)	12.691.991	11.331.014	(1.133.101)	10.197.913
61-120 дена	18.030.519	(5.589.461)	12.441.058	15.437.573	(4.785.648)	10.651.925
121-270 дена	17.850.099	(9.103.550)	8.746.549	26.844.132	(13.690.507)	13.153.625
271-365 дена	3.972.553	(2.820.514)	1.152.039	10.552.857	(7.492.527)	3.060.330
Над 365 дена	65.832.684	(65.832.684)	-	76.160.069	(76.160.069)	-
Доспеани побарувања	148.581.790	(84.756.430)	63.825.360	163.484.425	(103.261.852)	60.222.573
Недоспеани побарувања	52.638.640	-	52.638.640	43.269.205	-	43.269.205
Вкупно:	201.220.430	(84.756.430)	116.464.000	206.753.630	(103.261.852)	103.491.778

9. Побарувања (продолжение)

Анализата на старосната структура на **побарувањата по основ на регреси** со состојба на 31 декември 2023 и 2022 година е како што следи (во денари):

Година	2023			2022		
Рочност	Бруто	Исправка	Нето	Бруто	Исправка	Нето
до 30 дена	-	-	-	-	-	-
31-60 дена	-	-	-	-	-	-
61-120 дена	-	-	-	-	-	-
121-270 дена	-	-	-	-	-	-
271-365 дена	-	-	-	-	-	-
Над 365 дена	29.445.282	(29.445.282)	-	35.305.666	(35.305.666)	-
Доспеани побарувања	29.445.282	(29.445.282)	-	35.305.666	(35.305.666)	-
Недоспеани побарувања	-	-	-	-	-	-
Вкупно:	29.445.282	(29.445.282)	-	35.305.666	(35.305.666)	-

Анализата на старосната структура на **останатите побарувања** со состојба на 31 декември 2023 и 2022 година е како што следи (во денари):

Година	2023			2022		
Рочност	Бруто	Исправка	Нето	Бруто	Исправка	Нето
до 30 дена	-	-	-	3.804.822	-	-
31-60 дена	440.320	(47.676)	392.644	-	-	-
61-120 дена	910.927	(282.387)	628.540	-	-	-
121-270 дена	137.659	(70.206)	67.453	-	-	-
271-365 дена	989.506	(702.549)	286.957	526	(374)	152
Над 365 дена	6.459.131	(6.459.131)	-	5.880.530	(5.880.530)	-
Доспеани побарувања	8.937.542	(7.561.949)	1.375.593	9.686.030	(5.880.904)	3.805.126
Недоспеани побарувања	-	-	-	-	-	-
Вкупно:	8.937.542	(7.561.949)	1.375.593	9.686.182	(5.880.904)	3.805.278

Резервирање поради обезвреднување и отписи поради ненаплатливост

Движењето на сметката на резервирањата од оштетувања на **побарувања од непосредни работи на осигурување** во текот на 2023 и 2022 година е како што следи:

Категорија	2023	2022
На 1 јануари 2023	103.261.852	115.327.835
Дополнителна исправка за годината	63.665.538	52.798.135
(Ослободување на исправка за годината)	(77.053.273)	(64.864.118)
Отпис на побарувања по договори за осигурување	(5.117.687)	-
На 31 декември 2023	84.756.430	103.261.852

Движењето на сметката на резервирањата од оштетувања на **побарувањата по основ на регреси** во текот на 2023 и 2022 година е како што следи:

Категорија	2023	2022
На 1 јануари 2022	35.305.666	36.362.317
Дополнителна исправка за годината на останати побарувања од непосредни работи на осигурување (Белешка 26)	-	-
(Ослободување) за годината на останати побарувања од непосредни работи на осигурување (Белешка 26)	(1.155.590)	(1.056.651)
Отпис на побарувања од непосредни работи на осигурување	(4.704.794)	-
На 31 декември 2022	29.445.282	35.305.666

9. Побарувања (продолжение)

Движењето на сметката на резервирањата од останати побарувања во текот на 2023 и 2022 година е како што следи:

Категорија	2023	2022
На 1 јануари 2023	5.880.903	6.016.536
Дополнителна исправка за годината на останати побарувања (Белешка 26)	1.681.046	-
(Ослобидување) за годината на останати побарувања од непосредни работи на осигурување (Белешка 26)	-	(135.633)
На 31 декември 2023	7.561.949	5.880.903

10. Материјални средства кои служат за вршење на дејноста

Во долунаведениот преглед, групно се прикажува вредноста на градежните објекти, опремата, ситниот инвентар (со век на употреба подолг од 12 месеци), останатите материјални средства кои служат за вршење на дејноста на Друштвото, како и исправката на нивната вредност (обезвреднување и амортизација).

Набавна вредност	Градежни објекти	Мебел и економски инвентар	Компјутерска и телекомуникациска опрема	Опрема за транспорт	Други средства за работа	Вложувања во туѓ имот	Вкупно мебел и опрема
На 1 јануари 2022 година	-	37.076.411	18.093.225	12.226.494	8.810.707	11.262.855	87,469,692
Набавки во текот на годината	-	278.508	608.085	-	97.350	-	983,943
Расходувања и отуѓувања	-	-	-	-	-	-	-
На 31 декември 2022 година	-	37.354.919	18.701.310	12.226.494	8.908.057	11.262.855	88,453,635
Набавки во текот на годината	195.543.838	1.278.305	801.774	3.843.750	-	-	5,923,829
Расходувања и отуѓувања	-	-	-	(2.068.400)	-	-	(2,068,400)
На 31 декември 2023 година	195.543.838	38.633.224	19.503.084	14.001.844	8.908.057	11.262.855	92,309,064
Акумулирана амортизација							
На 1 јануари 2022 година	-	21.963.372	12.855.936	4.764.954	2.995.995	1.766.008	44,346,265
Депрецијација за годината	-	5.249.756	2.353.198	3.056.568	1.635.382	1.126.284	13,421,188
Расходувања и отуѓувања	-	-	-	-	-	-	-
На 31 декември 2022 година	-	27.213.128	15.209.134	7.821.522	4.631.377	2.892.292	57,767,453
Депрецијација за годината	2.036.915	5.147.930	2.110.192	3.067.716	1.473.833	1.126.284	12,925,955
Расходувања и отуѓувања	-	-	-	(1.378.935)	-	-	(1,378,935)
На 31 декември 2023 година	2.036.915	32.361.058	17.319.326	9.510.303	6.105.210	4.018.576	69,314,473
Нето сметководствена вредност							
На 1 јануари 2022	-	15.113.039	5.237.289	7.461.540	5.814.712	9.496.847	43,123,427
На 31 декември 2022	-	10.141.791	3.492.176	4.404.972	4.276.680	8.370.563	30,686,182
На 31 декември 2023	193.506.923	6.272.166	2.183.758	4.491.541	2.802.847	7.244.279	22,994,591

Друштвото за осигурување Халк осигурување преку солемнизацијата на договорот за купопродажба на недвижен имот, изврши купување на деловни простории во износ од 3.179.678 евра во денарска противвредност согласно средниот курс на НБРСМ од својот единствен акционер- Халк Банка.

Хипотека / залог врз недвижности и опрема

На 31 декември 2023 и 2022 година Друштвото нема дадена под хипотека/залог недвижности и опрема и истите во целост се користат за вршење на дејноста на Друштвото.

11. Парични средства и останати парични еквиваленти

	2023	2022
Парични средства во банка		
- Во денари	24.598.632	57.837.512
- Во странска валута	19.494	-
Парични средства во благајна	49.992	54.974
Парични средства и останати парични еквиваленти	24.668.118	57.892.486

12. Одложени трошоци на стекнување

Со состојба на 31 декември 2023 и 2022 година, одложените трошоци за стекнување по класи на осигурување (состојба) се како што следи:

Класи на осигурување	2023	2022	Промена
01 - незгода	2.005.647	1.592.003	413.644
02 - приватно здравствено осигурување	1.152.482	1.222.468	(69.986)
03 - каско	12.460.781	6.526.104	5.934.677
07 - карго	156.343	293.197	(136.854)
89 и 16 - имот	6.764.911	3.319.807	3.445.104
10 - автоодговорност	45.244.479	38.074.515	7.169.964
13 - одговорност	797.876	737.885	59.991
14 и 17 - кредити, гаранции и правна помош	107.868	172.097	(64.229)
18 - туристичка помош	445.633	277.824	167.809
Вкупно одложени трошоци на стекнување	69.136.020	52.215.900	16.920.120

Со состојба на 31 декември 2022 и 2021 година, одложените трошоци за стекнување по класи на осигурување (состојба) се како што следи:

Класи на осигурување	2022	2021	Промена
01 - незгода	1.592.003	2.105.508	(513.505)
02 - приватно здравствено осигурување	1.222.468	4.255.838	(3.033.370)
03 - каско	6.526.104	9.107.924	(2.581.820)
07 - карго	293.197	1.488.881	(1.195.684)
89 и 16 - имот	3.319.807	3.462.730	(142.923)
10 - автоодговорност	38.074.515	56.791.433	(18.716.918)
13 - одговорност	737.885	255.389	482.496
14 и 17 - кредити, гаранции и правна помош	172.097	1.470	170.627
18 - туристичка помош	277.824	259.155	18.669
Вкупно одложени трошоци на стекнување	52.215.900	77.728.328	(25.512.428)

Промените на одложените трошоци за стекнување во текот на 2023 и 2022 година се прикажани во трошоците за стекнување (Белешка 23).

13. Капитал и резерви

На 31 декември 2023 година акционерскиот капитал се состои од 2.250.000 обични акции, целосно платени, со номинална вредност од 10 евра по акција (2022: 1.550.000 обични акции). Во текот на 2023 година друштвото изврши две докапитализации во вкупен износ од 7 милиони евра и тоа првата преку трансформација на субординираниот заем во акционерски капитал во износ од 4 милиони евра во Јуни 2023 со издадени 400.000 обични акции и докапитализацијата во износ од 3 милиони евра со издадени 300.000 обични акции извршена во Октомври 2023. Со истото друштвото е во согласност со пропишаните закони и подзаконски прописи во однос на адекватноста на капиталот (член 15 од Законот за супервизија на осигурувањето). Со состојба на 31.12.2023 акционерскиот капитал на Друштвото изнесува 22.500.000 евра (2022: 15.500.000 евра) и бележи пораст од 7 милиони евра во однос на 2022. Имателите на обични акции имаат право на дивиденда кога ќе биде објавена и имаат право на еден глас на Собрание на Друштвото за еквивалент од 1 обична акција.

Сите акции носат право на сразмерно учество во поделбата на остатокот на стечајната, односно ликвидационата маса.

Според евиденцијата од Централен депозитар на хартии од вредност – акционерска книга, како и согласно финансиската трансакција за влез на единствен стратешки капитал, правниот субјект е во целосна сопственост на Халк банка а. д. Скопје (100%).

Законски и статутарни резерви

Според законската регулатива Друштвото пресметува и издвојува една третина од нето добивката за годината за резерва за сигурност (доколку добивката не се користи за покривање на загуби од претходни години), се додека нивото на резервите не достигне износ кој е најмалку еднаков на 50% од остварената просечна премија на осигурување во последните две години, при што премиите од претходните години се зголемуваат за индексот на порастот на цените на мало, сметајќи ја и годината за која се распоредува остварената добивка. Резервите на сигурност се наменети за покривање на обврските од договорите за осигурување во подолг временски период. Со состојба на 31 декември 2023 и 2022, Друштвото нема евидентирано резерва за сигурност.

Во текот на 2023 и 2022, Друштвото нема исплатено дивиденда.

14. Бруто технички резерви

	2023			2022		
	Бруто	Рео	Нето	Бруто	Рео	Нето
Преносна премија	373.158.462	(28.148.270)	345.010.192	331.313.045	(5.305.961)	326.007.084
Бруто резерви за преносни премии	373.158.461	(28.148.270)	345.010.191	331.313.045	(5.305.961)	326.007.084
Пријавени штети	261.518.280	(8.890.707)	252.627.573	344.541.683	(78.969.236)	265.572.447
Настанати но непријавени штети	238.637.570	(13.898.259)	224.739.311	241.627.909	(18.348.094)	223.279.815
Резерви за индиректни трошоци	13.314.603	-	13.314.683	12.175.272	-	12.175.272
Резерви за директни трошоци	16.190.430	-	16.190.430	16.104.796	-	16.104.796
Бруто резерви за штети	529.660.883	(22.788.966)	506.871.997	614.449.660	(97.317.330)	517.132.330
Бруто резерви за бонуси и попусти	2.493.451	-	2.493.451	1.041.460	-	1.041.460
Состојба на 31 декември	905.312.796	(50.937.236)	854.375.640	946.804.165	(102.623.291)	844.180.874

Резерви за преносна премија

Со состојба на 31 декември 2023 година:

Класа на осигурување	Преносна премија	Резерва за неистечени ризици	Вкупно преносна премија	Преносна премија предадена во реосигурување	Нето преносна премија
1 - Незгода	27.015.495	-	27.015.495	-	27.015.495
2 - Здравствено	13.237.736	-	13.237.736	-	13.237.736
3 - Каско	66.615.636	18.423.080	85.038.716	27.524	85.011.192
6 - Каско пловни	183.453.00	-	183.453	-	183.453
7 - Карго	1.423.049	-	1.423.049	1.219.010	204.039
08 - Имот пожар и природни непогоди	24.814.475	-	24.814.475	8.878.770	15.935.705
09 - Имот останато	21.277.806	-	21.277.806	8.557.096	12.720.710
1001 - АО	133.310.635	6.305.633	139.616.268	-	139.616.268
1002 - Зелен картон	40.841.737	1.931.826	42.773.563	-	42.773.563
1003 - Гранично	699.708	-	699.708	-	699.708
1005 - ЦМР	6.496.550	-	6.496.550	4.408.584	2.087.966
12 - Одговорност на пловни	165.669	-	165.669	-	165.669
13 - Општа одговорност	5.521.333.00	-	5.521.333	4.149.926	1.371.407
14 - Кредити	103.061	-	103.061	-	103.061
15 - Гаранции	115.431	-	115.431	-	115.431
16 - Финансиски загуби	1.117.382	-	1.117.382	907.360	210.022
18 - Патничко	3.558.766	-	3.558.766	-	3.558.766
ВКУПНО	346.497.922	26.660.539	373.158.461	28.148.270	345.010.191

Бруто технички резерви (продолжение)

Со состојба на 31 декември 2022 година:

Класа на осигурување	Преносна премија	Резерва за неистечени ризици	Вкупно преносна премија	Преносна премија предадена во реосигурување	Нето преносна премија
Незгода	25.024.820	2.561.377	27.586.197	(9.639)	27.576.558
Приватно здравствено осигурување	12.967.510	5.006.721	17.974.231	-	17.974.231
Каско	47.848.509	9.507.036	57.355.545	(741.668)	56.613.877
Карго	1.272.782	-	1.272.782	(1.059.629)	213.153
Имот од пожар	34.504.534	5.478.134	39.982.668	(949.073)	39.033.595
Имот други	135.776.908	740.517	136.517.425	-	136.517.425
Автоодговорност	36.843.660	200.945	37.044.605	-	37.044.605
Зелен картон	214.123	-	214.123	-	214.123
Гранично	4.845.784	-	4.845.784	-	4.845.784
ЦМР	472.678	-	472.678	(368.281)	104.397
Одговорност од дејност	5.835.633	-	5.835.633	(2.177.671)	3.657.962
Гаранции и Фин.загуби	75.478	-	75.478	-	75.478
Патничко осигурување	2.135.896	-	2.135.896	-	2.135.897
Вкупно:	307.818.315	23.494.730	331.313.045	(5.305.961)	326.007.084

Резерви за штети

Година	2023			2022		
	Бруто	Рео	Нето	Бруто	Рео	Нето
Состојба на 1 јануари	614.449.660	(97.317.330)	517.132.330	464.610.131	(29.707.236)	434.902.895
Настанати и пријавени штети	(83.023.403)	(70.078.529)	(153.101.932)	110.527.343	(59.540.327)	50.987.016
Настанати, но непријавени штети	(2.990.339)	144.606.893	141.616.554	34.566.639	(8.069.767)	26.496.872
Резерви за индиректни трошоци	1.139.331	-	1.139.331	1.594.104	-	1.594.104
Резерви за директни трошоци	85.634	-	85.634	3.151.443	-	3.151.443
Состојба на 31 декември	529.660.883	(22.788.966)	506.871.917	614.449.660	(97.317.330)	517.132.330

Бруто технички резерви (продолжение)**Движење во преносната премија и резервите за штети во 2023 година:**

Опис	Незгода	Каско	Стока во транспорт	Имот	Имот - други	ЗАО	ЗК	Гранично	ЦМР	Одговорност од дејност	Патничко осигурување	Други класи и ДТ или ИТ	Вкупно:
Бруто резерви за преносни премии	27.015.495	85.038.716	1.423.049	24.814.475	21.277.806	139.616.268	42.773.563	699.708	6.496.550	5.521.333	3.558.767	14.922.731	373.158.461
Дел за реосигурување на бруто резерви за преносни премии	-	-	(1.219.010)	(8.878.770)	(8.557.096)	-	-	-	(4.408.584)	4.149.926	-	(9.234.736)	(28.148.270)
Нето преносна Премија	27.015.495	85.038.716	204.039	15.935.705	12.720.710	139.616.268	42.773.563	699.708	2.087.966	9.671.259	3.558.767	5.687.995	345.010.191
Бруто резерви за штети - РБНС	11.707.464	20.292.755	-	9.184.829	3.271.873	176.643.005	43.570.707	-	6.771.169	907.792	3.160.939	2.198.177	277.708.710
Бруто резерви за штети - ИБНР	19.088.534	20.969.873	264.315	10.613.834	3.746.455	143.624.639	37.906.065	759.780	1.306.655	3.793.665	2.668.564	7.209.794	251.952.173
Дел за реосигурување на бруто резерви за штети	-	(3.619.190)	(175.342)	(9.698.984)	(1.425.592)	(1.300.000)	-	-	(3.578.523)	2.991.335	-	(5.982.670)	(22.788.966)
Нето резерви за штети	30.795.998	37.643.438	88.973	10.099.679	5.592.736	318.967.644	81.476.772	759.780	4.499.301	7.692.792	5.829.503	3.425.301	506.871.917
Резултат	57.811.493	122.682.154	293.012	26.035.384	18.313.446	458.583.912	124.250.335	1.459.488	6.587.267	17.364.051	9.388.270	9.113.296	851.882.108

Бруто технички резерви (продолжение)

Движење во преносната премија и резервите за штети во 2022 година:

Опис	Незгода	Каско	Стока во транспорт	Имот	Имот - други	ЗАО	ЗК	Гранично	ЦМР	Одговорно ст од дејност	Патничко осигурување	Други класи и ДТ или ИТ	Вкупно:
Бруто резерви за преносни премии	27.586.197	57.355.545	1.272.782	39.982.668	-	136.517.425	37.044.994	214.123	4.845.784	6.308.310	2.135.897	18.049.320	331.313.045
Дел за реосигурување на бруто резерви за преносни премии	(9.639)	(741.668)	(1.059.629)	(949.073)	-	-	-	-	-	(586.048)	-	(1.959.904)	(5.305.961)
Нето преносна премија	27.576.558	56.613.877	213.153	39.033.595	-	136.517.425	37.044.994	214.123	4.845.784	5.722.262	2.135.897	16.089.416	326.007.084
Бруто резерви за штети - РБНС	20.714.948	27.954.894	77.900	68.727.339	2.984.767	189.260.456	48.047.342	16.816	5.959.095	630.000	829.982	7.618.212	372.821.751
Бруто резерви за штети - ИБНР	24.648.227	10.106.219	200.000	21.731.212	-	131.998.205	36.685.935	250.000	600.000	3.500.000	1.700.000	10.208.111	241.627.909
Дел за реосигурување на бруто резерви за штети	-	(13.959.041)	(160.000)	(73.890.108)	(1.701.329)	-	-	-	(4.776.851)	(2.830.000)	-	-	(97.317.329)
Нето резерви за штети	45.363.175	24.102.072	117.900	16.568.443	1.283.438	321.258.661	84.733.277	266.816	1.782.244	1.300.000	2.529.982	17.826.323	517.132.331
Резултат	72.939.733	80.715.949	331.053	55.602.038	1.283.438	457.776.086	121.778.271	480.939	6.628.028	7.022.262	4.665.879	33.915.739	843.139.415

15. Останати резерви

	2023	2022
Резевирања за отпремнина, јубилејни награди и неискористени денови од одмор	7.412.070	8.066.294
Останати резерви- судски спорови	2.104.128	1.555.692
Вкупно останати резерви	9.516.198	9.621.986

Движењето на резевирањата за отпремнина, јубилејни награди и неискористени денови од одмор во текот на 2023 и 2022 е како што следи:

	2023	2022
На 01 јануари	8.066.294	-
Дополнителни резевирања во текот на година (белешка 24)	3.795.036	8.066.294
(Ослободување на резевирањата во текот на годината) (белешка 24)	(4.449.260)	-
На 31 декември	7.412.070	8.066.294

Движењето на резевирањата за судски спорови во текот на 2023 и 2022 е како што следи:

	2023	2022
На 01 јануари	1.555.692	1.555.692
Дополнителни резевирања во текот на година (белешка 24)	1.127.089	-
(Ослободување на резевирањата во текот на годината) (белешка 24)	(578.653)	-
На 31 декември	2.104.128	1.555.692

16. Обврски

	2023	2022
Обврски спрема осигуреници	-	31.110.708
1. Обврски спрема осигуреници	-	31.110.708
Обврски по основ на премија за соосигурување и реосигурување	82.597.344	120.421.077
2. Обврски по основ на премија за соосигурување и реосигурување	82.597.344	120.421.077
Обврски за провизија по основ на работи на застапување и посредување во осигурувањето	1.591.319	936.512
Обврски по основ на противпожарен придонес	5.910.280	5.840.039
Обврски по основ придонес - фонд за здравство	3.227.142	6.420.180
Обврски по основ на придонес безбедност на сообраќајот	6.497.484	4.003.846
Останати обврски спрема НБО	165.048	180.932
3. Останати обврски од непосредни работи на осигурување	17.391.273	17.381.509
Обврски спрема добавувачи	11.644.445	5.524.541
Обврски спрема органи за управување	731.850	731.850
Останати краткорочни обврски	20.807.437	17.754.160
4 Останати обврски	33.183.732	24.010.551
Вкупно обврски	133.172.349	192.923.845

17. Заработена премија (нето приходи од премија)

Анализа на заработени премии со состојба на 31 декември 2023 година

Опис	Бруто полисирана премија	Промена во бруто резерви за преносна премија	Пренесена премија на реосигурителите	Промена во бруто резерви за преносна премија – дел за реосигурување	Нето приходи од премија за осигурување
Осигурување од незгода	51.732.942	(570.702)	1.213.173	(9.639)	51.080.832
Здравствено осигурување	67.625.542	(4.736.495)	-	-	72.362.037
Каско	123.126.462	27.866.625	19.807.112	-	75.452.725
Задолжителни осигурувања од моторни возила	367.749.370	10.963.763	41.477.853	3.694.440	319.002.194
Осигурување на стока во превоз	5.407.403	150.267	4.405.042	159.381	1.011.475
Осигурување на имот од пожар	58.961.027	-	33.480.738	-	25.480.289
Други осигурувања на имот	54.949.187	6.109.613	45.927.614	16.486.793	19.398.753
Патничко осигурување	13.362.020	1.422.870	221.007	-	11.718.143
Општа Одговорност	24.114.582	(621.309)	19.298.143	1.603.974	7.041.722
Кредити	198.005	103.061	-	-	94.944
Други осигурувања	3.569.189	1.157.724	2.324.058	907.360	994.767
Вкупно премии	770.795.729	41.845.417	168.154.740	22.842.309	583.637.881

Заработена премија (нето приходи од премија) (продолжение)

Анализа на заработени премии со состојба на 31 декември 2022 година

Опис	Бруто полисирана премија	Промена во бруто резерви за преносна премија	Пренесена премија на реосигурителите	Промена во бруто резерви за преносна премија – дел за реосигурување	Нето приходи од премија за осигурување
Осигурување од незгода	51.156.951	(16.514.290)	549.594	-	67.121.647
Здравствено осигурување	52.948.094	(18.465.235)	-	-	71.413.329
Каско на моторни возила	93.603.956	2.145.174	36.907.355	193.150	54.744.577
Задолжителни осигурувања од моторни возила	370.470.041	(56.328.932)	20.926.703	(3.164.026)	402.708.244
Осигурување на стока во превоз	3.850.514	78.490	2.813.213	-	958.811
Осигурување на имот од пожар	43.467.482	-	-	(992.286)	42.475.196
Други осигурувања на имот	46.027.027	(1.971.767)	57.114.465	-	(9.115.671)
Патничко осигурување	11.308.552	-	-	-	11.308.552
Општа Одговорност	18.211.346	(4.399.490)	15.544.227	(4.797.429)	2.269.180
Кредити	-	-	-	-	-
Други осигурувања	1.632.099	580.070	53.627	323.724	1.322.126
Вкупно премии	692.676.062	(94.875.980)	133.909.184	(8.436.867)	645.205.991

18. Приходи од вложувања

	2023	2022
Приходи од камати од ДЗ и ДО	14.320.713	2.945.355
Приходи од камати од орочени депозити во банки	12.429.342	4.488.321
Приходи од камати од Гарантен Фонд	286.609	220.226
Приходи од камати од тековни сметки во банки	35.264	214
Вкупно приходи од камати	27.071.928	7.654.116
Нереализирани добивки од сведување на објективна вредност на вложувањата	1.961.937	1.135.787
Реализирана добивка од продажба на вложувања за тргување	244.616	28.505
Приходи од курсни разлики	47.339	43.045
Приходи од вложувања	29.325.820	8.861.453

19. Останати осигурително технички приходи, намалени за реосигурување и приходи по основ на провизии од реосигурување

	2023	2022
Приходи од реализирани регресни побарувања	2.710.750	3.020.113
Останати осигурително технички приходи	3.884.371	2.481.017
Вкупно останати осигурителни технички приходи, намалени за реосигурување	6.595.121	5.501.130
Приходи по основ на провизија од реосигурување и учество во добивка	51.558.003	26.262.062
Останати осигурително технички приходи	51.558.003	26.262.062

20. Останати приходи

	2023	2022
Приходи од расходување и продажба на основни и материјални средства	110.534	-
Приходи по основ на задршки од плата	81.600	27.980
Приходи од добивка по одлука на собрание - Национално биро за осигурување	152.463	320.159
Останати финансиски и други приходи	4.146.258	1.982.163
Останати приходи	4.490.855	2.330.302

21. Настанати штети (нето трошоци за штети)

	Бруто		Реосигурување		Нето	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Бруто исплатени штети	393.958.424	477.498.539	(45.238.935)	(57.131.966)	348.719.489	420.366.573
Промени во резервите за пријавени, неисплатени штети – РБНС	(83.023.403)	109.167.971	70.078.529	(60.338.369)	(12.944.874)	48.829.602
Промени во резервите за настанати, но непријавени штети – ИБНР	(2.990.339)	35.926.012	4.449.835	(7.271.725)	1.459.496	28.654.287
Промени во резервите за индиректни трошоци	1.139.331	1.594.104	-	-	1.139.331	1.594.104
Промени во резервите за директни трошоци	85.634	3.151.443	-	-	85.634	3.151.443
Приходи од регресни побарувања	(7.148.745)	(4.066.036)	-	-	(7.148.745)	(4.066.036)
Настанати штети (нето трошоци за штети)	302.020.902	623.272.033	29.289.429	(124.742.060)	331.310.331	498.529.972

21. Настанати штети (нето трошоци за штети) (продолжение)

Анализа на настанати штети (нето трошоци за штети) со состојба на 31 декември 2023 година

	Вкупно исплатени штети	Промени во резервите за штети – РБНС	Промени во резервите за штети – ИБНР	Учество на реосигурителите во платените штети	Учество на реосигурителите во промените во резервите за штети	Нето
Осигурување од незгода	31.893.170	(7.816.866)	(6.650.483)	-	-	17.425.821
Здравствено	49.208.872	(3.688.608)	(4.204.629)	-	-	41.315.635
Каско на моторни возила	75.956.802	(6.958.920)	9.486.650	(19.870.943)	10.339.852	68.953.441
Автоодговорност	135.512.655	(4.784.732)	3.038.078	(6.144.522)	(1.300.000)	126.321.479
Зелена карта	68.954.096	(4.391.005)	(236.182)	-	-	64.326.909
Осигурување на стока во превоз	-	-	63.000	-	(15.342)	47.658
Осигурување на имот од пожар	7.583.474	2.209.268	-	-	-	9.792.742
Други осигурувања на имот	20.257.763	(59.863.309)	(8.091.877)	(15.454.420)	64.466.861	1.315.018
Патничко осигурување	2.415.780	-	700.000	-	-	3.115.780
Општа одговорност	491.231	187.000	200.000	-	(61.335)	816.896
Други осигурувања и трошоци за штети	1.684.581	2.083.769	2.705.104	(3.769.050)	1.098.328	3.802.732
Вкупно	393.958.424	(83.023.403)	(2.990.339)	(45.238.935)	74.528.364	337.234.111

Анализа на настанати штети (нето трошоци за штети) со состојба на 31 декември 2022 година

	Вкупно исплатени штети	Промени во резервите за штети – РБНС	Промени во резервите за штети – ИБНР	Учество на реосигурителите во платените штети	Учество на реосигурителите во промените во резервите за штети	Нето
Осигурување од незгода	43.193.096	9.774.015	(1.796.792)	-	-	51.170.319
Здравствено	73.606.036	4.966.243	3.340.396	-	-	81.912.675
Каско на моторни возила	49.730.073	9.879.156	1.766.327	(20.869.715)	(4.358.133)	36.147.708
Автоодговорност	193.955.192	25.164.488	16.719.080	-	-	235.838.760
Зелена карта	27.012.400	7.040.118	3.998.195	-	-	38.050.713
Осигурување на стока во превоз	-	-	32.766	-	459.449	492.215
Осигурување на имот од пожар	9.167.938	(1.940.221)	-	-	-	7.227.717
Други осигурувања на имот	51.868.002	49.731.317	11.501.858	(33.279.270)	(48.552.242)	31.269.665
Патничко осигурување	1.730.472	489.178	1.315.675	-	-	3.535.325
Општа одговорност	-	-	512.764	(23.865)	1.306.382	1.795.281
Други осигурувања и трошоци за штети	27.235.330	4.063.677	(1.464.257)	(2.959.116)	(16.465.550)	10.410.084
Вкупно	477.498.539	109.167.971	35.926.012	(57.131.966)	(67.610.094)	497.850.462

22. Трошоци за бонуси и попусти, нето од реосигурување

	2023	2022
Трошоци за бонуси (кои зависат од резултатот)	271.597	256.090
Трошоци за попусти (кои не зависат од резултатот)	10.237.986	9.105.947
Вкупно Трошоци за бонуси и попусти, нето од реосигурување	10.509.583	9.362.037

На позицијата трошоци за бонуси и попусти се прикажани трошоците од групата 420, а кои се однесуваат на позитивен технички резултат од работењето согласно склучени тендерски договори, како и трошоци за одобрени попусти за плаќање на премијата во рок.

23. Трошоци за стекнување

	2023	2022
Трошоци за промотивни цели	98.144.152	76.375.331
Трошоци за вработени во внатрешна продажна мрежа	50.061.960	44.214.975
Провизија	72.027.506	66.866.639
Промена во одложени трошоци за стекнување (белешка 13)	(16.920.120)	25.512.428
Трошоци за печатење обрасци	1.763.902	1.237.496
Трошоци за стекнување	205.077.400	214.206.869

Провизија

	2023	2022
Осигурително брокерски друштва	56.044.174	55.901.398
Застапници во осигурување	15.744.412	10.568.746
Туристички агенции	238.920	396.495
Останата провизија	-	-
Провизија	72.027.506	66.866.639

24. Административни трошоци

	2023	2022
Амортизација и депрецијација	19.875.818	16.779.055
Трошоци за вработени	68.256.331	62.875.275
<i>плати администрација</i>	<i>62.821.637</i>	<i>51.144.203</i>
<i>останати трошоци за вработени</i>	<i>6.088.918</i>	<i>3.664.778</i>
<i>(ослободивање)/трошоци од резервирања за отпремнина, јубилејни награди и неискористени денови од одмор (белешка 15)</i>	<i>(654.224)</i>	<i>8.066.294</i>
Трошоци за услуги од физички лица	34.444	1.305.447
Закупнина	6.975.085	10.498.290
Трошоци за членови на органи на управување	3.443.976	3.417.551
Телефонски трошоци	6.100.153	4.452.185
Трошоци за комунални услуги(електрична енергија, вода и комуналии)	3.131.781	5.563.432
Трошоци за гориво	1.661.647	1.849.151
Трошоци за судски такси, извршители и останати услуги	20.243.424	11.780.214
Трошоци за одржување	5.548.123	3.632.963
Трошоци за банкарски услуги	2.272.015	2.165.988
Резервирања за судски спорови (белешка 15)	548.436	541.657
Останато	19.523.909	15.342.889
Административни трошоци	157.615.142	140.204.097

Административни трошоци (продолжение)

Трошоци за вработените

Трошоците за вработените во Друштвото се евидентираат одделно, односно делот од платите за вработените во сектор продажба се дел од трошоците за стекнување, додека платите за вработените во администрацијата и во процена и ликвидација на штети се прикажуваат како административни трошоци (Белешка 23 и 24).

	2023	2022
Нето плати (внатрешна продажна мрежа)	33.278.851	29.530.185
Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата (внатрешна продажна мрежа)	2.765.886	2.304.829
Придонеси од задолжително социјално осигурување (внатрешна продажна мрежа)	14.017.223	12.379.961
Вкупно трошоци за вработени во внатрешна продажна мрежа	50.061.960	44.214.975
Нето плати (администрација и останати вработени)	41.336.105	33.727.284
Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата (администрација и останати вработени)	3.893.514	3.096.687
Придонеси од задолжително социјално осигурување (администрација и останати вработени)	17.592.018	14.320.232
Останати трошоци за вработени	6.088.918	3.664.778
Вкупно трошоци за вработени во администрација и останати вработени	68.910.555	54.808.981
Трошоци за вработените	118.972.515	99.023.956

25. Останати осигурително технички трошоци, намалени за реосигурување

	2023	2022
Трошоци за исплата на штети по основ на неосигурани и непознати моторни возила	9.425.665	13.000.510
Трошоци по основ на противпожарен придонес	7.522.773	7.556.188
Трошоци по основ на придонес за безбедност	2.493.638	2.067.889
Трошоци по основ на придонес за Фонд за здравство	3.576.692	3.716.121
Трошоци за финансирање на супервизорски орган	7.935.148	6.573.839
Останати надомести и придонеси	6.188.697	5.017.508
Останати осигурително технички трошоци, намалени за реосигурување	37.142.613	37.932.055

26. Останати расходи, вклучувајќи и вредносни усогласувања

	2023	2022
Дополнителна исправка на вредност на регресни и останати побарувања (белешка 9)	1.681.046	221.488
Ослободување на загуба поради обезвреднување на останати побарувања (белешка 9)	(1.155.590)	(1.413.772)
Дополнително утврдени расходи од минати години	-	20.232
Платени казни и надоместоци	926.554	1.478.493
Останати трошоци	11.036.678	383.668
Останати расходи, вклучувајќи и вредносни усогласувања	12.488.688	690.109

27. Данок на добивка

	2023	2022
Добивка пред оданочување	-	-
Загуба пред оданочување	(70.374.757)	(201.948.759)
Пресметан данок по даночна стапка од 10%	(7.037.476)	(20.194.875)
Непризнаени расходи и помалку искажани приходи за даночни цели	3.413.253	4.248.396
Даночна основа	(66.961.504)	(197.700.363)
Данок на добивка (загуба)	-	-

28. Заработка по акција

Основната заработка по акција е пресметана така што нето добивката за годината која припаѓа на обичните акционери се дели со пондерираниот просечен број на обични акции во текот на годината.

	2023	2022
Заработка/(загуба) која припаѓа на акционерите	(70.374.757)	(201.948.759)
Намалено за: дивиденди за приоритетните акции	-	-
Нето добивка/(загуба) која припаѓа на имателите на обични акции	(70.374.757)	(201.948.759)
Пондериран просечен број на обични акции	2.250.000	1.275.753
Основна заработка/(загуба) по акција (денари по акција)	(37.97)	(158,30)

29. Потенцијални и превземен обврски

Судски спорови

Друштвото со состојба на 31 декември 2023 и 2022 година е вклучено во активни судски спорови како тужена страна кои не се однесуваат на основната дејност, односно не се поврзани со надомест на штети. Сите спорови се покренати од страна на еден тужител, адвокатско друштво кое е поранешен застапник на Друштвото и истите се по еден ист основ. Друштвото очекува дека дел од споровите ќе завршат во негова корист во текот на 2023 година, додека за оние спорови за кои се очекува негативен исход, Друштвото има евидентирано резервација во износ од 2.104.128 денари (2022: 1.555.692 денари)

Даночен ризик

Финансиските извештаи и сметководствената евиденција на Друштвото подлежат на даночна контрола од страна на даночните власти во периодот од 5 години по поднесувањето на даночниот извештај за финансиската година и можат да предизвикаат дополнителни даночни обврски. Според проценките на раководството на Друштвото и на датумот на овие извештаи не постојат било какви дополнителни услови од кои можат да произлезат потенцијално материјално значајни обврски по овој основ. Последен пат во Друштвото е извршена даночна контрола во 2010 година.

Согласно измените во законот за данок на добивка во 2019 година и Правилникот за формата и содржината на извештајот за трансферни цени (Службен весник на РСМ бр. 59/2019), Друштвото има обврска да изготви извештај за трансферни цени за 2023 и 2022 година најдоцна до 30 септември 2024 и 2023 година соодветно. Друштвото спроведува редовна проценка на потенцијалните даночни ефекти што се очекува да произлезат од новите барања за трансферни цени. Раководството на Друштвото оценува дека таквите износи што можат да се појават нема да имаат материјален ефект врз финансиските извештаи и пријавените даноци.

29. Потенцијални и превземени обврски (продолжение)

Капитални обврски

Не се евидентирани капитални обврски на денот на известување кои не се веќе признати во финансиските извештаи.

Согласно МСС 19, друштвото има издовено резерви за пензиски планови, јублејни награди и резерви за неискористени денови на одмор со состојба на 31 декември 2023 во вкупен износ од 7.412.070 денари.

30. Усогласеност со законска регулатива

Според пресметката на капиталот (образец КС) со состојба на 31 декември 2023 година капиталот на Друштвото изнесува 454.434.944 денари, односно Друштвото има вишок на средства во однос на Гарантниот фонд во износ од 272.955.344 денари (31 декември 2022 година: недостаток 27.752.316 денари),

Според истиот образец, Друштвото констатира вишок на Капитал (за неживотно осигурување) во однос на Потребно ниво на маргина на солвентност (за друштва за неживотно осигурување) во износ од 337.382.835 денари. Врз основа на образецот (ВТР) Вложувања на средствата кои ги покриваат техничките резерви, евидентиран е вишок на средства на Друштвото за покривање на техничките резерви во износ од 95.308.630 денари.

Друштвото континуирано добива финансиска поддршка од единствениот акционер Халк банка а.д. Скопје, односно зголемување на основната главнина со цел да се постигне континуирана и целосна усогласеност на работењето на Друштвото со Законот за супервизија на осигурување.

На датумот на известување, не постојат вложувања на Друштвото во градежни објекти за покривање на капиталот, што подразбира дека е во согласност со законскиот лимит како што е пропишан во член 73, став (1), точка 1 од Законот за супервизија на осигурување.

31. Вон-биланска евиденција

Вонбилансна евиденција	2023	2022
Нереализирани регресни побарувања-штети	89.732.702	74.121.431
Гаранции	1.997.744	485.190
Отпишани побарувања	20.996.586	18.494.984
Вкупно	112.727.032	93.101.604

32. Трансакции со поврзани лица

Друштвото е во целосна сопственост на Халк Банка АД Скопје.
 Состојбата на крајот на годината и трансакциите со поврзаните субјекти во текот на годината биле како што следи:

31 декември 2023 година

Извештај за трансакции со поврзани лица	Халк банка АД	Клучен раководен кадар	Вкупно
Вкупно средства	157.713.217	-	157.713.217
Побарувања од осигуреници по основ на премија за осигурување	1.426.224	-	1.426.224
Останати побарувања	2.045.443	-	2.045.443
Вложувања	154.241.550	-	154.241.550
Вкупно обврски	184.339	813.173	997.512
Останати обврски	184.339	813.173	997.512
Вкупно приходи	188.897.550	180.261	189.077.811
Приходи по основ на премија за осигурување	188.897.550	180.261	189.077.811
Останати приходи	-	-	-
Вкупно расходи	67.864.582	16.379.164	84.243.746
Исплатени штети	42.472.677	-	42.472.677
Трошоци за провизија и останати трошоци од работењето	21.967.844	-	21.967.844
Трошоци за камата	3.424.061	-	3.424.061
Клучен раководен кадар- трошоци за надоместоци	-	16.379.164	3.895.164

31 декември 2022 година

Извештај за трансакции со поврзани лица	Халк банка АД	Клучен раководен кадар	Вкупно
Вкупно средства	210.602.959	-	211.416.132
Побарувања од осигуреници по основ на премија за осигурување	4.657.784	-	4.657.784
Останати побарувања	1.629.096	-	1.629.096
Вложувања	204.316.079	-	204.316.079
Вкупно обврски	358.183	813.173	1.171.356
Останати обврски	358.183	813.173	1.171.356
Вкупно приходи	99.397.904	84.972	99.482.876
Приходи по основ на премија за осигурување	99.397.904	84.972	99.482.876
Останати приходи	-	-	-
Вкупно расходи	12.734.735	-	13.859.755
Трошоци за услуги (расходи)	2.405.718	-	2.405.718
Трошоци за провизија	10.329.017	-	10.329.017
Клучен раководен кадар- трошоци за надоместоци	-	4.542.571	4.542.571

Трансакции со Националното Биро за Осигурување на Република Северна Македонија

Трансакции со Националното биро за осигурување (Гарантен фонд)	2023	2022
Вложувања во заеднички контролирани ентитети	11.893.609	13.022.644
Побарувања од Националното Биро за Осигурување	3.154.158	8.151.205
Обврски кон Националното Биро за Осигурување	165.048	196.532
Приходи од вложувања	286.609	220.226
Приходи од обработка на штети	393.600	485.850
Приходи од реализирани регресни побарувања	2.400.175	2.534.263
Трошоци за исплата на штети по основ на непознати и неосигурени возила	9.425.665	13.000.510

Годишен коефициент на штети

Годишен коефициент на штети	Коефициент на штети со ефект на реосигурување	Коефициент на штети без ефект на реосигурување	Коефициент на штети со ефект на реосигурување	Коефициент на штети без ефект на реосигурување
	2023		2022	
Незгода	40,05%	39,11%	87,83%	86,78%
Приватно здравствено осигурување	54,25%	54,25%	136,47%	136,47%
Каско	94,62%	84,88%	78,33%	75,66%
Имот пожар	31,89%	29,07%	0,00%	0,67%
Имот останато	4,40%	0,00%	0,00%	0,67%
Осигурување на имот	23,72%	0,00%	0,00%	0,67%
Одговорност од моторни возила	65,11%	63,79%	65,11%	63,79%
Општа одговорност	11,44%	3,99%	0,00%	2,13%
Туристичка помош	48,77%	47,87%	36,48%	36,39%
Вкупно	58,24%	42,61%	76,27%	78,99%

Во 2023 година се забележува значително подобрување на коефициентот на штети. Кај класа 01 (незгода), ова пред се се должи на тоа што не е обновена полисата за Министерството за внатрешни работи. Полисата за овој договорувач заврши во месец 08/2022 година. Со оглед на карактеристиките на овој вид на осигурување настанати штети (пријавени и непријавени) би имало и во следните периоди но секако во многу помал износ. Кај класата приватно здравствено осигурување исто така се забележува подобрување во коефициентот на штети, што е резултат на промена на условите и тарифата на премии, но и исто така и на самиот прием во осигурување. Кај имотот нискиот коефициент на штети е поради штетата за ТЕЦ Неготино. Оваа штета минатата година беше резервирана на 60 милиони денари а се ликвидира во 2023 во износ од 10,4 милиони денари. Без оваа штета бруто коефициентот на штети за имот (08+09) е 10,39%, а нето коефициентот е 25,56%. Кај класата на осигурување 03-каска согласно направените анализи е направена промена во тарифата, што опфаќа и зголемување на премиските стапки. Зголемувањето на премиските стапки е направено имајќи ги во предвид штетниот резултат, профитабилноста за оваа класа на осигурување, како и инфлацијата. Вкупниот коефициент на штети на бруто основа е 42,61%, додека нето коефициентот е 58,24%. Ако не се земе во предвид штетата за ТЕЦ Неготино вкупниот коефициент на бруто основа е 49,41%, додека нето коефициентот е 58,38%.

33. Настани после периодот на известување

Согласно отпочнатиот процес на имплементација на ново софтверско решение кое би обезбедило да основната функција на Дирекција за ИТ во Халк Осигурување АД Скопје биде сервис на бизнисот во насока на ефикасно и успешно реализирање на поставените планови и стратегии на друштвото, друштвото започна со работа во новиот систем почнувајќи од 01.04.2024 година.

Целта на имплементацијата на новиот софтвер е обезбедување на целосна достапност на ИТ сервисите; - Техничка и апликативна поддршка на корисниците на информациските системи; - Унапредување и имплементација на апликативен софтвер; - Анализа и моделирање на деловни процеси по поединечни подрачја на работењето, учество во унапредување и развој на поединечни модули на ИС, поддршка и учество во изработка на функционални спецификации за нови функционалности, проектни имплементации на ИС, учество во тестирање и обука на корисници, управување со инциденти и доработки; - Одржување на инфраструктура (сервери, виртуализација, складирање на податоци, логичко умрежување, управување со ресурси), системски сервиси (WSUS/DNS/File/Print,AV), база на податоци(MSSQL), безбедност (пристап на корисници, back up, disaster recovery), фиксна и мобилна телефонија; - Усогласеност на ИТ работењето според локалната законска регулатива и усогласеност на ниво на Друштвото; -Управување на ИТ преку следење на ИТ проекти и ресурси и функционирање.

По датумот на известување, освен погоре обелоденетото не се настанати други настани од материјално значење кои се случиле по денот на составување на билансот, а кои бараат корекција или дополнителни обелоденувања во овие финансиски извештаи.

Друштво за осигурување Халк осигурување а. д. Скопје

Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023 година

Сите износи се во МКД освен доколку не е поинаку наведено

ПРИЛОГ 1 – ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ

ДРУШТВО ЗА ОСИГУРУВАЊЕ ХАЛК ОСИГУРУВАЊЕ АД СКОПЈЕ
ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА 2023 ГОДИНА

❖ **ПРОФИЛ и ОСНОВНИ ПОДАТОЦИ на Друштвото**

Полн назив на Друштвото	Друштво за осигурување ХАЛК ОСИГУРУВАЊЕ АД Скопје
Скратен назив на Друштвото	ХАЛК ОСИГУРУВАЊЕ АД Скопје
Седиште	Ул. Мајка Тереза бр. 1/2, Скопје, Центар
Правен статус	АД
Датум на упис во ЦРМ	26.04.2007
Матичен број	6224695
Даночен број	4030007634049
Основен капитал	22.500.000 Евра
Приоритетна дејност	65.12 – Неживотно осигурување
Веб страна	www.halkinsurance.com.mk
Овластен ревизор	Друштво за ревизија “Грант Торнтон” ДОО Скопје, Адреса: Ул. Св. Кирил и Методиј бр. 526-1/20, 1000 Скопје. Одлука на Собрание на акционери бр. 0203-02/11 од 22.06.2023 година.

На теренот на осигурителната индустрија која постојано се развива, 2023 година се одвива како клучно поглавје во работењето на ХАЛК ОСИГУРУВАЊЕ АД Скопје. Овој годишен извештај служи како сеопфатна информација на развојот на компанијата низ предизвиците и стратешкото прифаќање на можностите што ја дефинираа годината.

Во текот на 2023 година, ХАЛК ОСИГУРУВАЊЕ АД Скопје спроведе обемни иницијативи кои кулминираа со стабилизирање на компанијата во различни оперативни димензии. Од огромна важност во овој период на трансформација беше воспоставувањето на квалитетен систем за корпоративно управување, стратешки дизајниран да ја зголеми организациската ефикасност, да ја поттикне транспарентноста и да ги оптимизира процесите на донесување одлуки.

Истовремено, компанијата беше подложена на значајна промена на нејзината организациска структура, поттикнувајќи поодговорен пристап. Ова реструктурирање имаше за цел да го усогласи ХАЛК ОСИГУРУВАЊЕ со најдобрите практики во индустријата, обезбедувајќи развој согласно динамиките на пазарот.

Паралелно со овие организациски напредоци, ХАЛК ОСИГУРУВАЊЕ започна со темелна промена и развој на клучните оперативни процеси. Од прием во осигурување, до управување со штети и од финансиско управување до воспоставување на механизми за извештајот, секој аспект од работењето на ХАЛК ОСИГУРУВАЊЕ беше подложен на детално испитување и ревидирање во насока на подобрување на процесите. Овие промени не беа само реактивни, туку стратешки позиционирани да ги зајакнат темелите на компанијата за одржлив раст.

Сепак, среде овие стратешки иницијативи, извонредно достигнување во 2023 година е имплементацијата на напреден ИТ софтверски систем. Новиот ИТ софтвер, по целосна интеграција, е подготвен да ги револуционизира внатрешните процеси, да ги подобри искуствата на клиентите и да ја позиционира ХАЛК ОСИГУРУВАЊЕ како индустриски предводник во технолошките иновации.

Како што истражуваме во деталите презентирани на следните страници, станува очигледно дека траекторијата на ХАЛК ОСИГУРУВАЊЕ АД Скопје во 2023 година не беше само за навигација на предизвиците, туку и стратешки поставување на основата за иднината која се карактеризира со приспособливост, ефикасност и постојан успех.

Мисија, визија и цели

Мисија

- Да се олесни и подобри квалитетот на живот на физичките лица и бизнис амбиентот на компаниите преку индивидуални и корпоративни решенија за осигурување и да се одржи нивната вредност.
- Да бидеме свесни за нашата корпоративна општествена одговорност.
- Да се обезбеди одржливост и квалитетна услуга.
- Да се обезбеди задоволство на клиентите, акционерите и вработените.

Визија

- Нашата визија е да станеме една од водечките компании во секторот за неживотно осигурување во Р. С. Македонија, со одржлив раст и профитабилност, притоа афирмирајќи силно присуство кај индивидуални клиенти, придружено со фокус на иновации и нови производи.

Стратегиски цели

- Промена на интерните процедури со цел подобрување на работните процеси и јакнење на интерните контроли
- Развој, унапредување и проширување на соработката со ХАЛК Банка и зголемување на продажбата преку каналот Банкоосигурување
- Воведување на нова систематизација и организација со цел попрецизно дефинирање на надлежностите, одговорностите и работните обврски
- Воведување на ново софтверско решение
- Ревидирање на продажната стратегија и сегментирање на продажбата како и јакнење на сопствената продажна мрежа
- Подобрување во сегментот на наплата на премија за осигурување
- Зголемена контрола на трошоците и оптимизирање на истите
- Стабилност во работењето, развој на Друштвото и континуирано подобрување на перформансите на друштвото
- Диверзификација на портфелот со фокус на физички лица и мали и средни ризици
- Развој и унапредување на сопствената продажната мрежа на Друштвото
- Развој на каналот Банкоосигурување, јакнење на брендот ХАЛК и синергија со ХАЛК БАНКА
- Подобрување на објективните критериуми за оцена на ризиците со цел адекватност на премијата за осигурување
- Зголемување на квалитетот на услугите со цел исполнување на потребите на осигурениците
- Адекватна и навремена исплата на оштетните побарувања

- Ревизија на постоечките и развој на нови осигурителни продукти
- Одржување на финансиската сила на Друштвото и заштита на интересите на акционерите, осигурениците и на вработените
- Развој на дигитални развојни решенија
- Максимална поддршка на продажбата со ефикасно и квалитетно решавање на штетите.

❖ АКЦИОНЕРСКИ КАПИТАЛ И АКЦИОНЕРИ НА ДРУШТВОТО

Друштвото за осигурување ХАЛК ОСИГУРУВАЊЕ АД Скопје сметано од 2019 година е во 100% сопственост на Халк Банка АД Скопје и бренд во рамки на Халк Групацјата која претставува финансиска институција под покровителство на Халк Банка Турција (Türkiye Halk Bankası A.Ş.). Халк Банка Турција со својата повеќе од 80-годишна традиција, денес претставува една од најголемите банки во турскиот финансиски сектор додека пак нашиот непосреден акционер ХАЛКБАНК АД Скопје претставува една од поголемите и најбрзо растечки банки на македонскиот банкарски сектор.

Основната главнина на Друштвото изнесува 22.500.000 Евра и истата е поделена на 2.250.000 обични акции. Единствен акционер на Друштвото е ХАЛКБАНК АД Скопје.

Друштвото во рамките на својата дејност со состојба на 31.12.2023 година активностите ги обавува преку 34 Подружници распределени на целата територија на Република Северна Македонија како директна продажба, со вкупно 146 вработени лица, како и преку, банка во својство на застапник во осигурување, брокерски друштва и други дистрибутивни канали како индиректна продажба.

❖ ОДНОСИ СО АКЦИОНЕРОТ

Во текот на 2023 година, Друштвото одржуваше редовни односи со акционерот преку одржување на редовни средби со истите и редовно финансиско известување.

Во текот на 2019 година, со преминување на 100% од акциите со право на глас на ХАЛКБАНКА АД Скопје, Друштвото стана дел од групацијата на ХАЛКБАНК која покрај сигурноста која ја дава на клиентот исто така е значајна и во многугодишното искуство во финансиската дејност во Република Турција како во банкарскиот така и во осигурителниот пазар во кој Друштвото гледа голема перспектива за развој на дејноста и развој на новитети во начинот начин на работа, новитети во однос на развој на продажба и соодветно управување со ризици.

Во текот на 2023 година, Друштвото значително го продлабочи односот со својот акционер и преку рекорден раст на соработката во делот на банкоосигурувањето која започна во 2019 година но во 2023 година достигна рекордно учество преку заеднички пристап до клиенти, развој на заеднички продукти и услуги кои придонесуваат на постојан развој на меѓусебниот однос но и нудење на конкурентни понуди за клиентите.

Овие активности беа дополнително поддржани со зголемувањето на капиталот од страна на акционерите, што во два наврати достигна вкупен износ од 7 милиони евра. Овој финансиски придонес, израз на доверба и посветеност кон ХАЛК Осигурување, ќе и обезбеди на компанијата дополнителни ресурси за иновации и стратески развој во иден период.

Со јасната визија за иднина, усмерена кон развој и одржливост, ХАЛК Осигурување се подготвува за период на уште посилно и иновативно делување во областа на осигурувањето.

❖ КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ И ОРГАНИ НА ДРУШТВОТО

Врз основа на одредбите од Законот за трговски друштва и Законот за супервизија на осигурување, Друштвото за осигурување ХАЛК ОСИГУРУВАЊЕ АД Скопје има воспоставено двостепен систем на управување составен од Надзорен одбор, Управен одбор, како и Собрание на Акционери како највисок орган на Друштвото.

Акционерите на Друштвото ги остваруваат своите права преку **Собранието на акционери**. Правата и начинот на дејствување на Собранието се определени со Законот за трговските друштва, Законот за супервизија на осигурување и Статутот на Друштвото. Во текот на 2023 година одржани се 3 седници на Собранието на акционери на Друштвото и тоа:

- ***Седница на Собрание на акционери, одржана на ден 24.03.2023 година.:***

На оваа седница Собранието на акционери донесе Одлука за трансформација на заем од Халк Банк АД Скопје во траен влог во постапка за зголемување на Основната главнина на Друштвото, со што ја зголеми основната главнина на Друштвото за 4 милиони Евра.

- ***Седница на Годишно Собрание на акционери, одржана на ден 22.06.2023 година:***

На седницата на Годишно Собрание на акционери се разгледаа и усвоија Извештаите на органите на Друштвото, Годишен извештај на Внатрешна ревизија, Годишниот извештај и финасиските извештаи, како и избор на друштво за ревизија за 2023 година.

- ***Седница на Собрание на акционери, одржана на ден 11.09.2023 година.***

На оваа седница на Собрание на акционери, се донесе Одлука за зголемување на капиталот за дополнителни 3 милиони Евра, како и се изврши измена во составот на Надзорниот одбор на Друштвото.

❖ НАДЗОРЕН ОДБОР

Надзорниот одбор на Друштвото со состојба на 31.12.2023 година се состои од 6 членови од кои два независни членови. Во текот на 2023 година, Надзорниот одбор работеше со променлив состав, односно во текот на 2023 година се отповикаа 2 члена на Надзорен одбор, истовремено именувајќи 2 нови членови со значително искуство во финансискиот сектор, кои што ќе дадат значаен придонес на работењето на овој орган во иден период. Надзорот ги врши своите надлежности во рамки на овластувања определени со Законот за супервизија на осигурување и Законот за трговски друштва. На 31.12.2023 година, Надзорниот одбор на Друштвото е составен од следните членови:

Г-дин Џунејт Ејин – Претседател на Надзорен одбор

Г-дин Ибрахим Окан Чаглар – Член на Надзорен одбор

Г-дин Али Џебеџи – Независен Член на Надзорен одбор

Г-дин Халил Ибрахим Јилдиз – Независен член на Надзорен одбор

Г-дин Саддетин Јилмаз – Член на Надзорен одбор

Г-ѓа Дерја Хамза Сефери – Член на Надзорен одбор

Во текот на 2023 година, Надзорниот одбор одржа 7 седници на кои беа разгледани значајни прашања од работењето на Друштвото, извештаи, ревизии и останати аспекти поврзани .

Согласно овластувањата, одговорностите и ангажираноста на членовите на Надзорен одбор во текот на 2023 година, беа исплатени месечни надоместоци, плати, надоместоци на плата, персонален данок од доход и други издатоци во бруто износ 3,44 милиони денари.

❖ УПРАВЕН ОДБОР

Управниот одбор, со состојба на 31.12.2023 година се состои од 3 членови, еден од кои е назначен за Претседател на Управен одбор, односно Генерален директор. Управниот одбор на Друштвото.

Управниот одбор, управува со друштвото во рамки на одговорностите и надлжностите утврдени во Законот за трговски друштва и Статутот на Друштвото. Во текот на 2023 година, Управниот одбор одржа 58 редовни седници, на кои се донесоа бројни одлуки од областа на управувањето

На 31.12.2023 година, Управниот одбор е составен од следните членови:

Г-дин Ило Ристовски – Претседател на Управен одбор

Г-ѓа Селин Шакарер – Член на Управен одбор

Г-дин Игор Донеvски – Член на Управен одбор.

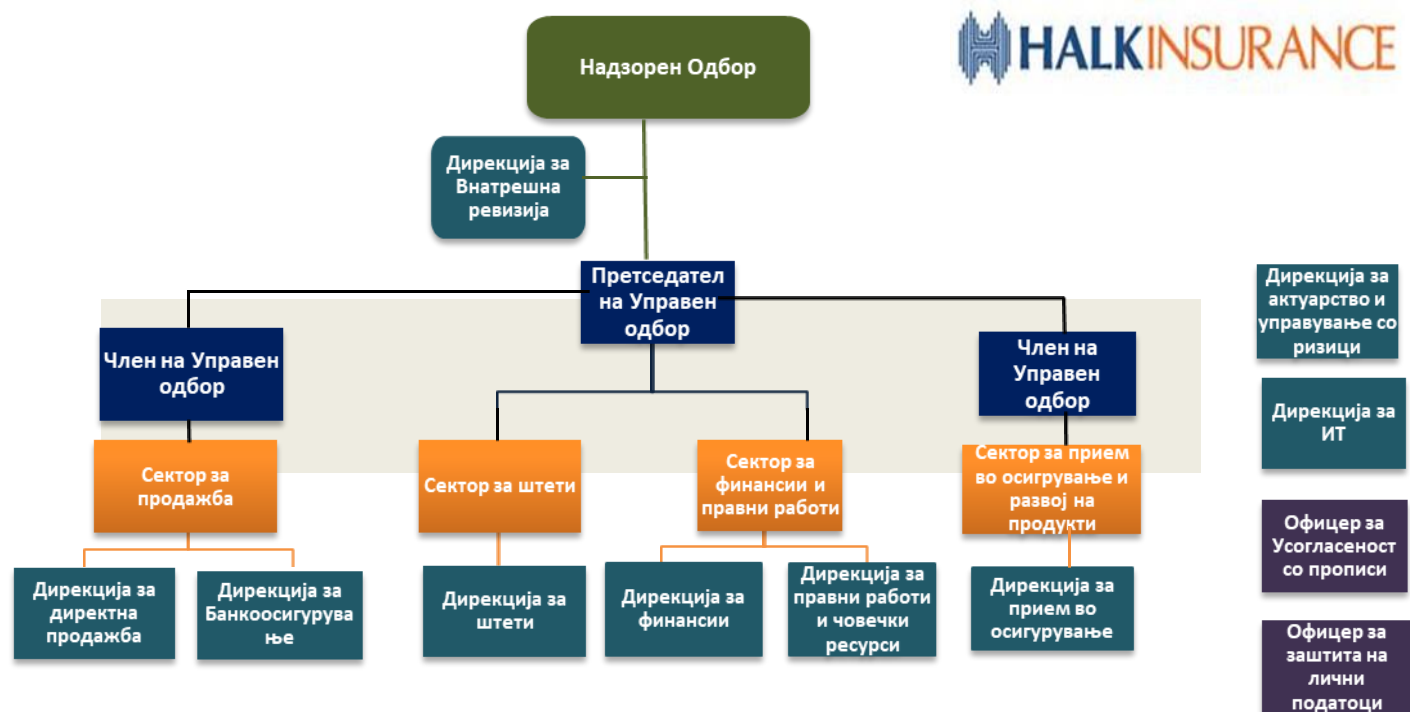
* Други видови на надомести се однесуваат на останати надоместоци од договорни обврски поврзани со тековните работни и деловни потреби на друштвото.

Износите се прикажани во илјади мкд и на бруто основа.

во илјади MKD	Функција	Период на извршување на функцијата	Плата	Надоместоци за членство	Други видови на надоместоци*	Вкупно
Филиз Авукат	Претседател на Надзорен одбор	23.06.2021- тековно – 30.09.2023	-	430	-	430
Беркан Имери	Член на Надзорен одбор	23.01.2019- тековно – 30.09.2023	-	430	-	430
Ибрахим Окан Чаглаp	Член на Надзорен одбор	23.01.2019- тековно	-	574	-	574
Џунејт Ејин	Член на Надзорен одбор	02.09.2020- тековно	-	574	-	574
Али Џебеџи	Независен Член на Надзорен одбор	23.06.2021- тековно	-	574	-	574
Саддетин Јилмаз	Член на Надзорен одбор	25.10.2022- тековно	-	574	-	574
Халил Ибрахим Јилдиз	Член на Надзорен одбор	01.10.2023 - тековно	-	144	-	144
Дерја Хамза Сефери	Член на Надзорен одбор	01.10.2023 - тековно	-	144	-	144
Ило Ристовски	Претседател на Управен одбор	25.10.2022	5.965	-	16	5.981
Селин Шакарер	Член на Надзорен одбор	25.10.2022	3.567	-	419	3.986
Игор Донеvски	Член на Надзорен одбор	25.10.2022	2.952	-	16	2.968
Вкупно			12.484	3.444	451	16.379

❖ ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА НА ДРУШТВОТО

Во Република Северна Македонија Друштвото ја обавува својата дејност преку својата централа, односно генералната дирекција која се наоѓа на ул. Мајка Тереза бр.1 влез 2, 1000 Скопје – Центар, Република Македонија. Во рамките на Друштвото постојат четири главни сектори.

- **Сектор за прием во осигурување и развој на продукти;**

Секторот за прием во осигурување и развој на продукти е носител на активностите поврзани со утврдување на преземањето на ризици при приемот во осигурување, изготвувањето на понуди за осигурување за одреден вид осигурувања и лимити, развој и измена на продукти на друштвото како и активности поврзани со обезбедување на реосигурително покритие за друштвото.

- **Сектор за продажба**

Секторот за продажба е главен носител на активностите поврзани со продажбата на продуктите на Друштвото. Секторот за продажба е поделен на 2 (две) одделни дирекции и тоа: Дирекција за директна продажба и Дирекција за банкоосигурување, во кои што се одвиваат активностите за продажба на продуктите на друштвото преку разни канали на продажба.

- **Сектор за штети**

Предмет на работа на Секторот за штети е обработката на оштетни побарувања односно пријавувањето на штети, обработка и ликвидација на штети, како и администрирање на предметите за надомест на штети и изготвување на редовни извештаи за штети.

Во рамките на својата работа примарна задача на Секторот е да обезбеди ефективност, конзистентност, чесност и спроведливост при процесирањето на барањата за надомест на штети во Друштвото и исполнување на барањата на осигурениците и акционерите.

- **Сектор за финансии и правни работи**

Предмет на работа на Секторот за Финансии и Правни работи, претставува организирање на финансиското и правно работење на Друштвото. Овој Сектор е организиран во 2 (две) одделни Дирекции и тоа: Дирекција за финансии и Дирекција за правни работи и човечки ресурси.

❖ **ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ**

Организациона структура и број на вработени

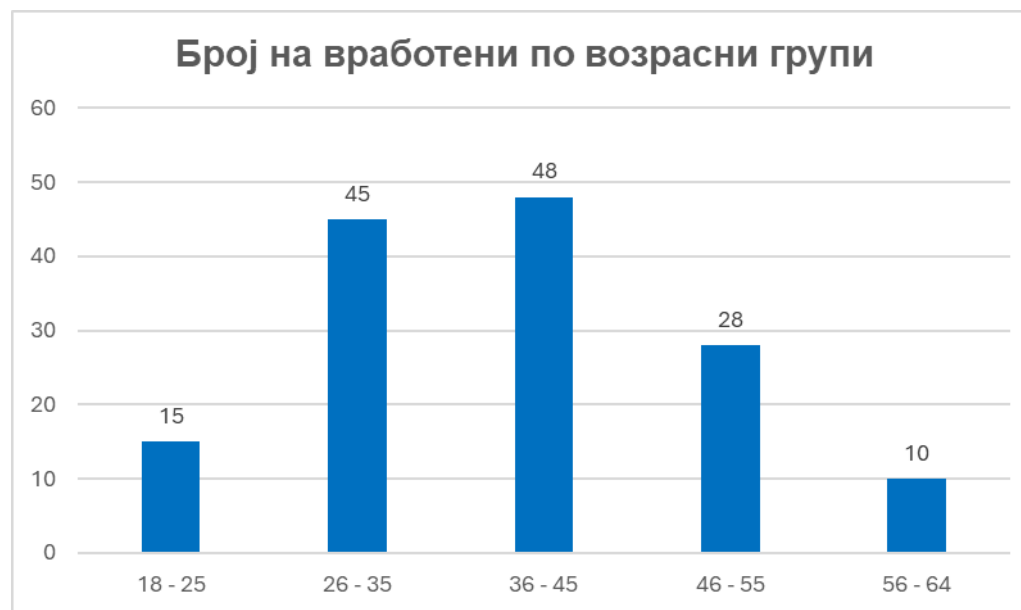
Во ХАЛК ОСИГУРУРУВАЊЕ АД Скопје во областа на управување со човечки ресурси и во 2023 се следеа различни стратешки насоки кои придонесуваат кон развој на човечките ресурси со кои располага Друштвото односно постојано се презема активности за развој на организациската култура, развој и обука на вработените со цел поттикнување на нивниот личен развој како и подобрување на нивните стручни знаења, се води грижа за безбедноста и здравјето на вработените како и доследно се почитуваат правата на вработените согласно Законот за работни односи, Општиот колективен договор како и внатрешните акти на Друштвото.

Со состојба на 31.12.2023 година, друштвото брои вкупно 146 вработени, при што 2023 година може да се истакне како година во која што Друштвото активно се залагаше за унапредување на човечките ресурси при што бра вработени 24 нови вработени, вклучително и раководни лица на некои од клучните функции во Друштвото. Истовремено, друштвото во текот на 2023 година, активно се залагаше на подобрување на своето портфолио со што се затворија неколку Подружници на Друштвото, со што може да се види и ефектот во бројот на вработени со состојба на 31.12.

Вид на вработување	31.12.2023	31.12.2022	Разлика
Дирекција	81	78	3
Подружници	65	69	-4
Вкупно	146	147	-1
На определено	51	70	-19
На неопределено	95	77	18
Вкупно	146	147	-1

По образовниот профил, може да се заклучи дека најголем процент на вработените на Друштвото се вработени со високо образование, соодветно на работните позиции и работните обврски кои ги извршуваат во Друштвото. Со овој степен на образование како и обуките и едукациите кои ги обезбедува Друштвото за своите вработени, во иден период очекуваме да се рефлектираат во подобрување на целокупните перформансии на вработените во Друштвото.

Врз основа на претходната табела, може да се утврди дека во Друштвото генерално доминираат вработени во граници од 26 до 45 години, при што може да се заклучи дека Друштвото има можност за комбинирање на искуство на вработени со искуство во осигурување како и млади вработени кои ја започнуваат својата кариера во пазарот на осигурување и за кои друштвото очекува кариерно да се развијат и да придонесат во развојот на друштвото во иден период. Во текот на 2023 година, од аспект на пол доминираат жени, односно 64% од вработените со состојба на 31.12.2023 се жени, вклучително и најголем дел од раководниот кадар во друштвото.

Друштвото верува во ставот дека вработените се највредниот капитал кој го поседува една компанија поради тоа придаваме голема важност на нивното задоволство и мотивација, како едни од главните алки за зголемување на продуктивноста и квалитетот на работа на секој вработен во нашето Друштво.

❖ ОПШТО ЕКОНОМСКО ОКРУЖУВАЊЕ

- **Препораки и позначителни настани на ниво на осигурителен пазар во Република С. Македонија.**
- Резултатите постигнати во 2023 година заокружуваат процес на континуиран тригодишен раст на осигурителната индустрија. Растат вложувањата во осигурување, расте исплатата на штети, како во број така и во обем на исплатени средства. Расте и бројот на компании за осигурување. Сегментот на осигурување живот во последниот квартал на 2023 година е збогатен за уште една компанија и сега на овој сегмент конкурираат шест компании. Се очекува и во сегментот неживот годинава да стартува со работа уште една компанија. Што се однесува до карактеристиките на пазарот за осигурување може да се заклучи дека по пауза од 6 години на македонскиот пазар за осигурување живот се формира нова осигурителна компанија во која словенечки сопственици вложуваат 4 милиони евра. Оваа инвестиција е доказ дека актуелниот менаџмент на АСО во соработка со другите финансиски институции активно ја подобрува деловната клима и создава услови за вложување на осигурителниот бизнис. Моментално на пазарот на осигурување делуваат 17 осигурителни друштва, од кои 11 работат неживотно осигурување, а 6 работат животно осигурување.

На почетокот на 2023 година АСО изврши унификација на таблицата која ги утврдува минималните коефициенти за пресметка на штети кај класата незгода. Унификацијата АСО ја направи согласно утврдените случаи во кои компании исплаќаа различни износи за исти повреди, а по примената на унифицираната таблица дека во 2023 година не само што се прекина трендот со кој опаѓаше вредноста на исплатените штети од претходните години, туку и дека нивото на исплати забележа мал, но значаен раст.

Во рамките на надлежностите на Агенцијата за супервизија на осигурување кои се однесуваат на детектирање и намалување односно отстранување на слабостите на осигурителниот пазар кои влијаат врз правата на осигурениците и останатите корисници на осигурување, а врз основа на добиените претставки од осигуреници, Агенцијата изврши анализа на Условите за осигурување во рамки на класата на осигурување на моторни возила – каско на сите друштва за осигурување при што констатираше сериозни разлики во осигурителното покритие, исклучоците од опфатот на осигурување и обврските на осигурениците кои за последица предвидуваат губење на правото од осигурување во однос на овој производ меѓу друштвата. Утврдените разлики негативно влијаат врз довербата на осигурениците во овој производ и заштита на нивните права од осигурување поради што Агенцијата за супервизија на осигурување им препорача на друштвата за осигурување ревидирање на нивните Услови за осигурување и евентуално нивна измена или дополнување заради воведување на стандардизирана пракса за решавање на штети како и минимум стандарди за осигурителното покритие во однос на овој тип на осигурување на ниво на сите друштва за осигурување.

Од доброволните осигурителни класи вреди да се истакне дека кај каско осигурувањето премијата достигна 19,2 милиони евра. Тоа е за 19 отсто повеќе од 2022 година. Во одредена мерка растот на вредноста на вложувањата во ова осигурување се должат на растот на цените. Зголемувањето е последица на инфлациските притисоци врз цените на автоделовите и работната рака на автосервисите. Но во значајна мерка растот е резултат и на зголемувањето на бројот на осигуреници кои одлучиле да платат каско осигурување за своите возила. На таков заклучок наведува фактот дека во 2023 е зголемен бројот на склучени договори за каско осигурување во однос на 2022 година.

Кај оваа класа е значајно тоа што вредноста на исплатените штети процентуално е поголема од растот на вредноста на продадени полиси. Во 2023 се исплатени 11,6 милиони евра каско осигурени штети што е за 31% повеќе од 2022 година.

Најголема доброволна класа и понатаму останува да биде осигурувањето имот. Во 2023 се вложени 38 милиони евра во осигурување имот што е за 11 отсто повеќе од 2022 година. Растот е комбинација на зголемен број на осигуреници и зголемени цени на осигурување заради инфлациските притисоци при исплатите на штети во претходната година.

Вредноста на исплатените штети лани е 12,4 милиони евра и тоа е на исто ниво како и претходната година.

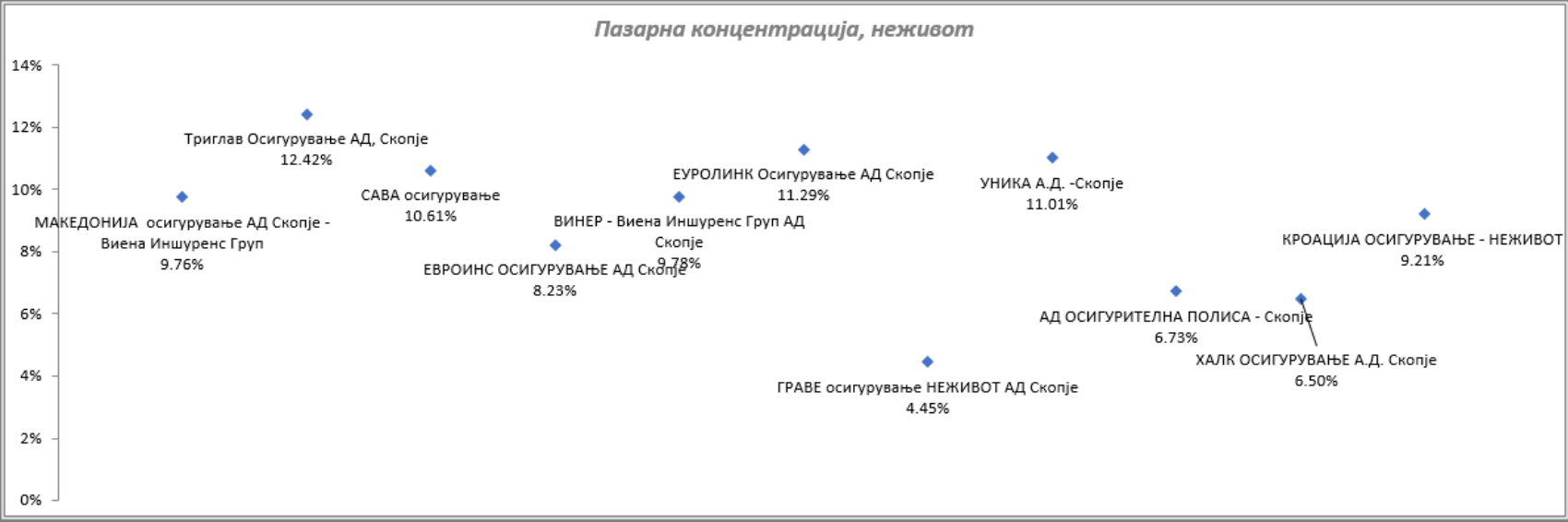
Осигурување со највисока стапка на раст на продажба во 2023, трета година по ред, е дополнителното (приватното) здравствено осигурување. Очигледно е дека со овој производ компаниите за осигурување направија продукт што е баран и неговата продажба најбрзо расте. Осигурениците во 2023 вложиле 16,3 милиони евра што е 48% повеќе од 2022 година.

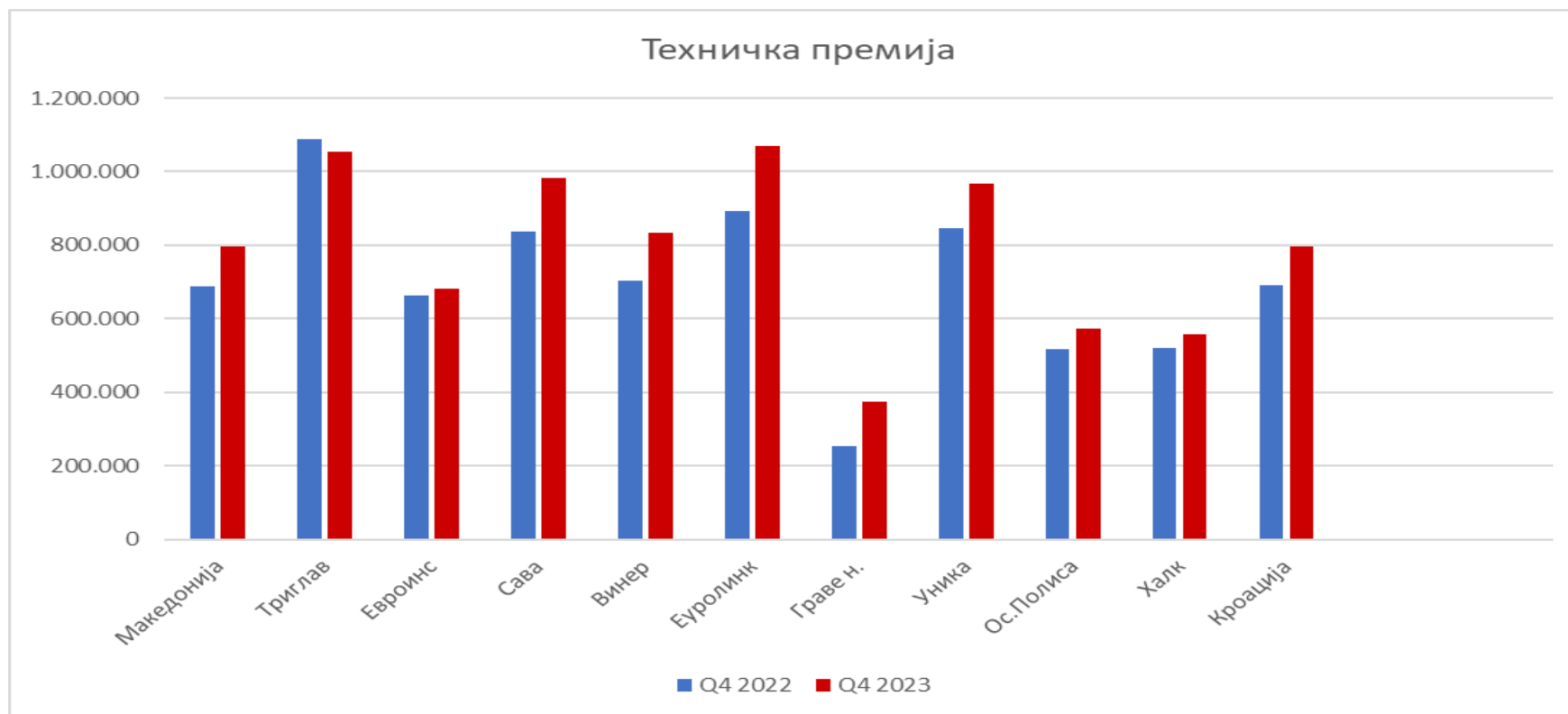
Главна тема во осигурувањето во периодот што следи ќе биде либерализацијата на задолжителното осигурување од автомобилска одговорност. Ова е важен и комплексен процес кој е дел од условите за интегрирање во Европската унија. Наједноставно кажано либерализацијата на пазарот за автомобилско осигурување значи дерегулација на цената на полисите за ова осигурување. Односно сегашната регулирана државна цена за автомобилско осигурувањето ќе ја заменат пазарните цени за осигурување. Цените на услугата ќе произлезат од конкуренцијата меѓу компаниите на пазарот, нивните финансиски и управувачки капацитети. Тоа значи дека ова осигурување и понатаму ќе биде задолжително за сите возила кои учествуваат во сообраќајот, но цената на полисата ќе ја утврдува секоја компанија врз основа на повеќе фактори. Еден од тие клучни фактори, на пример, ќе биде и возачката историја на секој потенцијален осигуреник.

Имено, како и во претходните години, невработеноста како и ниската куповна моќ на населението, имаат свое влијание и врз работењето на Друштвата за осигурување. Водејќи го Друштвото во насока на реален приказ на состојбите и постепена елиминација на недостатоците од минатото, Раководството на Друштвото во 2023 година вложи огромни напори при сите негативни услови да го задржи и следи трендот на развој на БПП во Република Северна Македонија низ остварената продукција за 2023 година, водејќи сметка да го стабилизира нивото на оперативните трошоци што ќе биде основна задача и во 2024 година.

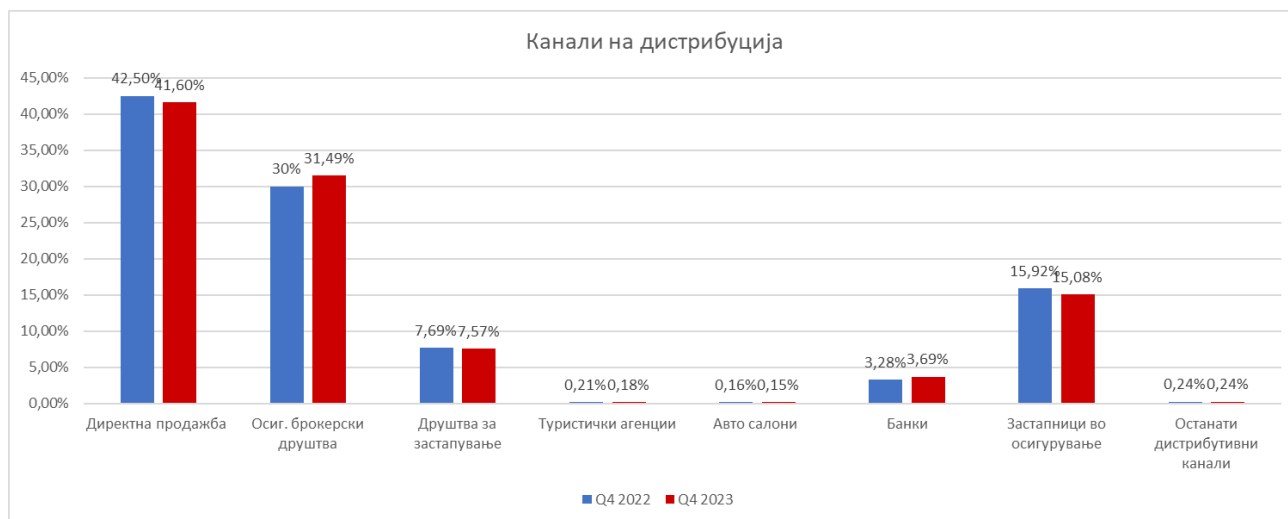
❖ ДЕЛОВНА ПОЛИТИКА И ЦЕЛИ НА ДРУШТВОТО

Халк Осигурување 2023 година ја заврши со пазарно учество од 6.5 % односно идентично на пазарното учество кое го прикажа во истиот период од 2022 година. Што се однесува до каналите за дистрибуција (продажба) на осигурување, пазарот останува речиси непроменет во однос на претходната година. Сеуште приматот го држат директната продажба на компаниите и осигурително брокерските друштва, зад занемарливо помали останати канали на продажба. Банките во осигурувањето бележат мал пораст и достигнаа ниво од 3,69 % во однос на вкупно полисираната премија на пазарот. Подетално распределбата на каналите за дистрибуција е прикажана на следниот дијаграм.

Се разбира не помалку важни се резултатите во однос на бруто исплатените штети кои ги имаат друштвата за осигурување, како и нивното учество во однос на вкупниот пазар. Согласно објавените податоци за движење на пазарот со состојба на 31.12.2023, може да се утврди дека Халк Осигурување заврши како осма компанија на пазарот по износ на исплатени штети за 2023 година.

❖ КЛАСИ И УСЛОВИ НА ОСИГУРУВАЊЕ

ХАЛК ОСИГУРУВАЊЕ АД Скопје во согласност со член 5 од Законот за супервизија на осигурување, врши работи на осигурување во рамките на сите 18 класи на неживотно осигурување.

Преку континуирано работење на утврдување и согледување на потребите за осигурување во услови на техничкиот и научниот развој и во услови на движење на стандардот на граѓаните, Друштвото постојано прави напори за проширување на дејноста и продуктите за осигурување со намалување на зависноста од задолжителните осигурувања и зголемување на продажбата на доброволни продукти како приоритет број еден во идното работење на Друштвото. Во текот на 2023 преземаваме значителни чекори во оваа насока што јасно може да се утврди и од соодносот на задолжителните наспроти доброволни класи на осигурување со состојба на 31.12.2023.

Поради стратешки цели резултат на негативниот технички резултат од страна на Друштвото беа затворени неколку филијали со негативен технички резултат. Ограничување на учеството на друштвото во постапки за јавна набавка на осигурување, кои по анализа на техничките резултати од минатите години, покажале негативни трендови во развојот на оштетните побарувања, а со тоа и на штетниот резултат на друштвото во целина.

❖ МЕРКИ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИК

Цели на управување со ризикот и политики за намалување на ризикот од осигурување

Управувањето на Друштвото со ризикот од осигурување и финансискиот ризик се критични за работењето на Друштвото. За општите договори за осигурување целта е да се одберат средства чиј рок и износ при доспевање ќе биде усогласен со очекуваните парични одливи по основ на настанатите штети по тие договори.

Главната осигурителна активност на Друштвото претпоставува ризик од загуба од лица или организации кои што се директно изложени на ризикот. Овие ризици може да се однесуваат на имот, незгода или останати ризици што може да произлезат од осигурани настани. Друштвото е изложено на неизвесноста поврзана со времето на настанување, зачестеноста и тежината на штетите што произлегуваат од тие договори. Друштвото исто така е изложено и на пазарен ризик преку осигурителните и инвестиционите активности.

Друштвото управува со ризиците од осигурување преку поставување на лимити за осигурување, процедури за одобрување на трансакции со нови производи или со кои се надминуваат поставените лимити, ценовни тарифи, централизирано управување со реосигурувањето и следење на вонредни настани.

Стратегија за запишување на полиси за осигурување

Стратегијата на Друштвото за запишување на полиси за осигурување е да се постигне дисперзија со што би се обезбедило избалансирано портфолио кое се базира на големо портфолио со слични ризици во текот на повеќе години, со што се намалува променливоста на резултатот.

Стратегијата на Друштвото за запишување на полиси за осигурување е презентирана во годишниот деловен план во кој се утврдени класите за осигурување, територијата на дејствување, како и индустриските сектори во кои Друштвото е подготвено да осигурува. Сите општи договори за осигурување се по природа годишни и осигурителот има право да одбие обновување или продолжување на истите, како и промена на условите на договорот при неговото продолжување.

Стратегија за реосигурување

Друштвото реосигурува дел од ризиците за осигурување за да ја контролира својата изложеност кон загуби и за да ги заштити изворите на капитал. Друштвото го извршува реосигурувањето со склучување на договори за реосигурување со реосигурителни брокери и го преотстапува соодветниот дел од средствата, обврските, приходите и расходите по основ на реосигурување кои произлегуваат од ризиците и штетите од соодветните договори за осигурување. Друштвото ги реосигурува ризиците кои го надминуваат максималниот самопридржај согласно Програмата за реосигурување и табелата на масимален самопридржај за да ја контролира својата изложеност кон загуби и за да ги заштити изворите на капитал. Друштвото секоја година прибира понуди за реосигурување преку реосигурителни брокери и реосигурителни компании и согласно програмата врши избор на најсоодветните реосигурителни покритија. Следствено на договорите за реосигурување Друштвото преотстапува соодветен дел средствата, обврските, приходите и расходите по основ на реосигурување, а кои произлегуваат од ризиците и штетите од соодветните договори за осигурување.

Усогласеност на средствата и обврските

Законот за супервизија на осигурувањето пропишува одредени лимити во однос на политиката за усогласување на средствата и обврските на Друштвото.

Друштвото активно управува со својата финансиска позиција користејќи пристап со кој се балансира квалитетот, дисперзијата, ликвидноста и повратот на вложувањата, земајќи ги предвид лимитите одредени во Законот за супервизија на осигурувањето. Главна цел е да се усогласат паричните текови на средствата и обврските.

❖ ПОЛИТИКА НА ВЛОЖУВАЊЕ НА СРЕДСТВА

Друштвото континуирано го следи одржувањето на потребното ниво на обемот на Капиталот, маргината на солвентност, Техничките резерви и вложувањата на расположливите средства кои ги покриваат Техничките резерви.

Согласно финализираната трансформација на субординираниот заем во акционерски капитал за 4 милиони евра на друштвото во јуни 2023 и докапитализацијата во износ од 3 мил еур извршена во октомври 2023, друштвото е во согласност со пропишаните закони и подзаконски прописи во однос на адекватноста на капиталот (член 15 од Законот за супервизија на осигурувањето). Со состојба на 31.12.2023 акционерскиот капитал на компанијата изнесува 22.517.757 евра или 1.384.842.083 денари, или бележи пораст од 7 милиони евра во однос на 2022.

Со состојба на 31.12.2023 година друштвото има суфицит на капитал во однос на Гарантниот фонд во износ од 4.429.000 евра или 272.349.944 денари и суфицит во однос на маргината на солвентност во износ од 5.485.000 евра или 337.382.835 денари.. Со истото компанијата е во целост усогласена со локалните барања за адекватност на капиталот.

Покривање на нето техничките резерви

Друштвото во 31.12.2023 година е во согласност со законските услови и покажа 111,16% покриеност на нето техничките резерви.

	31.12.2023 (еур)	31.12.2023 мкд)
Инвестиции за покриеност на техничките резерви	15.442.019	949.684.191
Инвестиции за покрисеност на капитал	3.371.781	207.398.276
Вкупно нето технички резерви	13.892.286	854.375.560
<i>upr</i>	5.609.922	345.010.192
<i>rbns</i>	4.371.024	282.132.606
<i>ibnr</i>	3.870.796	224.739.311
Резерви за бонуси и попусти	40.544	2.493.451
Покритие %	111,16%	111,16%
Вишок	1.549.508	854.375.560

Бруто технички резерви

Техничките резерви се пресметани и издвоени во согласност со одредбите од Законот за супервизија на осигурување и Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви и истите овозможуваат долгорочно исполнување на обврските од договорите за осигурување.

Бруто техничките резерви на 31.12.2023 изнесуваат 14 720 533 еур или 905.312.794 мкд
истите се состојат од:

- Резерви за преносни премии: 373.158.461 мкд;
- Резерви за бонуси и попусти: 2.493.451 мкд; и
- Резерви за штети: 529.660.882 мкд, кои ги вклучуваат резервите за пријавените, но се уште неликвидирани штети, резервите за настанати, но непријавени штети и резервите за трошоци за штети.

Резерви за преносни премии

Резервите за преносни премии се издвојуваат во висина на оној дел од премијата што се пренесува во идниот пресметковен период во сразмер измеѓу истечениот осигурителен период и истекот на договорот за осигурување.

При пресметката на резервите за преносни премии е користен методот про рата темпорис опишан во Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви.

Дополнително Друштвото има издвоено резерва за неистечени ризици. Пресметаниот износ се додава на процената на резервата за преносни премии.

Резерви за бонуси и попусти

Резервите за бонуси и попусти се издвојуваат во висина еднаква на сумите кои осигурениците имаат право да ги примат врз основа на:

- право на учество во добивката, како и други права кои произлегуваат од договорите заосигурување (бонуси)
- право на делумно намалување на премиите (попусти)

како резултат на позитивен исход од неизвесен настан кој е дефиниран со договорите за осигурување.

Резерви за штети

Резерви за штети се издвоени согласно Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви во износ кој е проценет на начин кој ќе обезбеди покривање на сите обврски кои друштвото е должно да ги намира врз основа на договорите за осигурување, каде што осигурениот настан се случил до крајот на пресметковниот период, без разлика на тоа дали настанот е пријавен, вклучувајќи ги и сите трошоци кои произлегуваат од процесот на решавање и исплата на штети.

Во прилог на овој извештај е Годишната потврда на актуарот со 31.12.2023 каде е содржано подетално објаснување за основот и моделите користени за процената на техничките резерви. Истата вклучува и анализа на сензитивност и стрес анализа со кои е направено тестирање за финансиската состојба на Друштвото во случај на промени на условите во кои оперира (анализа на сензитивност), како и во случај на сериозни шокови (стрес-анализа).

Во Потврдата од актуарот се обелоденети и обемот и квалитетот на информациите кои се користат за процена на технички резерви. Со оглед на тоа што квалитетот на податоците е основа за квалитетот на целокупното работење, Друштвото активно работи на процесот на имплементација на ново софтверско решение.

❖ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ

Друштвото ја води својата сметководствена евиденција и ги составува своите финансиски извештаи во согласност со Законот за трговски друштва (Службен весник на Република Северна Македонија број 28/2004 со измените 84/2005, 25/2007, 87/2008, 42/2010, 48/2010, 24/2011, 162/2012, 70/2013, 119/2013, 120/2013, 187/2013, 38/2014, 41/2014, 138/2014, 88/2015, 192/2015, 6/2016, 30/2016, 61/2016, 64/2018, 120/2018, 239/2018 и 290/2020), Сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија објавени во “Правилникот за водење сметководство” во Службен весник број 159/2009, 164/2010 и 107/2011, “Правилникот за методот за вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвување на деловните биланси” (Службен весник број 169/2010, 141/2013, 61/2016 и 107/2020), „Правилникот за контен план за друштвата за осигурување и реосигурување“ објавен во Службен весник број 148/2010, 41/2011, 170/2019 и 303/2021, и се презентирани во согласност со “Правилникот за формата и содржината на финансиските извештаи и детална содржина на годишниот извештај за работењето на друштвата за осигурување и/или и реосигурување” (Службен весник број 5/2011, 41/2011, 64/2011, 187/2013, 61/2016 и 170/2019, 118/2022).

На 29 декември 2009 година, донесен е нов Правилник за водење сметководство (“Службен весник” 159/09, 164/10 и 107/11) во кој се објавени Меѓународните сметководствени стандарди (МСС), Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ), заедно со толкувањата на Постојниот комитет за толкување (ПКТ) и толкувањата на Комитетот за толкување на меѓународното финансиско известување (КТМФИ), утврдени и издадени од Одборот за меѓународни сметководствени стандарди (ОМСС) заклучно со 1 јануари 2009 година. Овој правилник се применува од 1 јануари 2010 година.

Друштвото го води своето сметководство и поднесува Годишна сметка на начин определен со Законот за трговски друштва а врз основа на Законот за супервизија на осигурување и Статутот на Друштвото, Одборот на директори во текот на 2022 година изврши измена на Сметководствените политики на Друштвото и нивно усогласување со измените во регулативата на АСО од областа на супервизијата и финансиското известување на друштвата за осигурување како и врз основа на Меѓународните сметководствени стандарди, Меѓународните стандарди за финансиско известување и останатите Законски прописи што се во сила, како и врз основа на донесениот Правилник за вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвување на деловните биланси на Друштвото и врз основа на современите сознанија за работењето на Друштвото.

Основно начело на искажувањето на податоците во Финансиските извештаи и Деловните книги на Друштвото е точното и фер презентирање на средствата, обврските, основната главнина, приходите, расходите и резултатите од работењето на Друштвото.

❖ АНАЛИЗА НА РАБОТЕЊЕТО НА ДРУШТВОТО

Предметниот извештај за работењето на каналите на продажба ќе биде наведен во 4 делови: 1. Реализација на премија, 2. Остварен план, 3. Наплата на премија,

Износите во табелата се во евра :

КАНАЛ	31.12.2022	31.12.2023	План 2023	Разлика	2023-2022	2023-2022 %
Генерална Дирекција	1.531.890	919.940	2.093.660	-1.173.719	-611.950	-39,95%
Подружници	5.656.751	5.671.139	6.497.943	-826.804	14.388	0,25%
Халк Банка	1.615.963	3.071.006	3.502.430	-431.425	1.455.042	90,04%
Брокери	2.456.590	2.869.142	3.002.512	-133.370	412.552	16,79%
Вкупно	11.261.194	12.531.226	15.096.545	-2.565.319	1.270.032	11,28%

Износите во табелата се во мкд

КАНАЛ	31.12.2022	31.12.2023	План 2023	Разлика	2023-2022	2023-2022 %
Генерална Дирекција	94.211.235	56.576.310	128.760.090	-72.183.719	-37.634.925	-39,95%
Подружници	347.890.187	348.775.049	399.623.495	-50.848.446	884.862	0,25%
Халк Банка	99.381.725	188.866.869	215.399.445	-26.532.638	89.485.083	90,04%
Брокери	151.080.285	176.452.233	184.654.488	-8.202.255	25.371.948	16,79%
Вкупно	692.563.431	770.670.399	928.437.518	-157.767.119	78.106.968	11,28%

Реализација на план за премија за 2023	83%
Процент на наплата	88,29%

Дирекција за директна продажба

- Бруто Полисирана Премија

Реализација на план	76,7%
Процент на наплата	89.87%

Во процентот на реализација на премија се земени остварувањата на сите подружници и генералната дирекција.

Планот за 2023 година е со остварување од 76,7%, односно 104.5 % остварување доколку во пресметките се земат во предвид само подружниците на Халк Осигурување (поделени на западен и источен регион).

Согласно долунаведената табела е констатирано дека подружниците во 2023 година генерирале премија од 5.671.139 евра или 348.775.048 денари наспроти 5.656.751 евра или 347.890.186 денари во 2022 година што е за 14.388 евра или 864.862 денари или за 0.25% зголемување во однос на претходната година.

ПРОЦЕНТ НА НАПЛАТА

Процентот на наплата на ниво на Халк Осигурување е 88.29 %, од кои директните канали на продажба **бележат 89.87 %** наплата.

По спроведени детални анализи на износот на штетност по Подружници, Управниот одбор во 2023 година, пристапи кон затварање на 6 Подружници дадени подолу

- (1) Подружница Ресен - 1, со подброј 6224695/17
- (2) Подружница Струга, со подброј 6224695/138
- (3) Подружница Чаир – 3, Скопје, со подброј 6224695/99;
- (4) Подружница Чаир – 1, со подброј 6224695/118
- (5) Подружница Велес, со подброј 6224695/109
- (6) Подружница Гевгелија - 1, со подброј 6224695/16;

Дирекција за Банкоосигурување

Резултати од продажба

Износите се во ЕУР:

КАНАЛ	31.12.2022	31.12.2023	План 2023	Разлика	2023-2022	2023-2022 %
Халк Банка	1.615.963	3.071.006	3.502.430	-431.425	1.455.042	90,04%
Вкупно	1.615.963	3.071.006	3.502.430	1.886.467	1.455.043	90,04%

Износите се во МКД

КАНАЛ	31.12.2022	31.12.2023	План 2023	Разлика	2023-2022	2023-2022 %
Подружници	347.890.187	348.775.049	399.623.495	-50.848.446	884.862	0,25%
Вкупно	5.656.751	5.671.139	6.497.943	-826.804	14.388	0,25%

Од табелата се забележува дека осигурувањето преку продажната мрежа на Халк Банка АД Скопје во вкупната продажба на Халк Осигурување АД Скопје учествува со 24,5 % во 2023 година, што е за 8,1 % зголемување во споредба со 2022 година кога процентот на учество бил 16,4%.

Според класите на осигурување најголем дел од продажбата на Банката е во доброволните осигурувања кои завземаат 44% од вкупната продажба на Халк Осигурување АД Скопје.

Организација на Дирекцијата за Банкоосигурување

Главната задача на Дирекцијата за Банкоосигурување е остварување на резултати преку продажната мрежа на Халк Банка АД Скопје.

Банката има 45 филијали низ Македонија и во секоја од нив минимум еден лиценциран застапник за продажба на полиси.

Дирекцијата за Банкоосигурување во 2024 година, ќе се стреми да ја прошири својата соработка со Халк Банка со сите типови на полиси, а таргет група ќе бидат паралелно физички и правни лица, како мали и средни така и корпоративни клиенти.

Оддел за индиректни канали на продажба

Одделот за Индиректни канали на продажба, скоро во целост ги оствари поставените планови и таргети за 2023 година. Основна цел беше и ќе биде во иднина, реализирање на профитабилни параметри во соработката со надворешни канали, од секој аспект, како предуслов за идна поголема соработка.

Во продолжение се дадени битни параметри од работењето на **Индиректни канали на продажба**, односно :

- Реализација 2023 во однос на 2022 (раст од 17,46 %)
- Реализација 2023 во однос на предвиден план за 2023 (реализиран план од **96%**)

❖ Анализа за обработка на штети и трошоци за штети за 2023 година

Во деловната 2023 година се пријавени вкупно 9.717 штети додека во текот на деловната 2022 година беа регистрирани вкупно 16.871 штети, со што се бележи пад на вкупниот број на пријавени штети за 42%.

Податоци за бруто ликвидирани штети:

Бруто ликвидираните штети во 2023 година изнесуваат 6 405 828 евра, споредбено со износот на ликвидираните штети во 2022 година во износ од 7.762.942 евра што може да се утврди дека се бележи тренд на намалување на износот на ликвидирани и исплатени штети кој тренд е особено забележлив во класа 02 – Здравствено осигурување.

Табела 2: Бруто ликвидирани штети 2022/2023

Класи во осигурување / Sigorta branslari	31.12.2022	31.12.2023	Индекс	12.2023/11.2023
1. ОСИГУРУВАЊЕТО ОД ПОСЛЕДИЦИ НА НЕСРЕКЕН СЛУЧАЈ - НЕЗГОДА / 1.	48.497.966	31.893.170	-34,24%	16.604.796
2. ЗДРАВСТВЕНОТО ОСИГУРУВАЊЕ / 2 .SAGLIK SIGORTASI	88.752.001	49.208.872	-44,55%	39.543.129
3. ОСИГУРУВАЊЕТО НА МОТОРНИ ВОЗИЛА (КАСКО) / 3.MOTORLU TAŞITLAR	54.433.906	76.185.733	39,96%	21.751.827
4. ОСИГУРУВАЊЕТО НА ШИНСКИ ВОЗИЛА (КАСКО) / 4. RAYLI ARAÇ	-	-	-	-
5. ОСИГУРУВАЊЕТО НА ВОЗДУХОПЛОВИ (КАСКО) / 5. UÇAK SIGORTASI	-	-	-	-
6. ОСИГУРУВАЊЕТО НА ПЛОВНИ ОБЈЕКТИ (КАСКО) / 6. GEMİ SIGORTASI	-	-	-	-
7. ОСИГУРУВАЊЕТО НА СТОКА ВО ПРЕВОЗ (КАРГО) / 7.TAŞIMADAKI MALLAR	-	-	-	-
8. ОСИГУРУВАЊЕТО НА ИМОТ ОД ПОЖАР И ПРИРОДНИ НЕТОГОДИ / 8. YANGIN	9.167.938	7.583.474	-17,28%	1.584.464
9. ДРУГИ ОСИГУРУВАЊА НА ИМОТ / 9. DİĞER MÜLKİYET SIGORTASI	52.571.405	20.400.074	-61,20%	32.171.331
10. ОСИГУРУВАЊЕ ОД ОДГОВОРНОСТ ОД УПОТРЕБА НА МОТОРНИ ВОЗИЛА /	220.724.648	204.095.509	-7,53%	16.629.139
11.ОСИГУРУВАЊЕТО ОД ОДГОВОРНОСТ ОД УПОТРЕБА НА ВОЗДУХОПЛОВИ /	150.541	20.317	-86,50%	130.224
12. ОСИГУРУВАЊЕТО ОД ОДГОВОРНОСТ ОД УПОТРЕБА НА ПЛОВНИ / 12. GEMİ	-	-	-	-
13. ОПШТО ОСИГУРУВАЊЕ ОД ОДГОВОРНОСТ / 13. GENEL SORUMLULUK	47.790	491.231	927,89%	443.441
14. ОСИГУРУВАЊЕТО НА КРЕДИТИ / 14. KREDİ SIGORTASI	1.150.695	1.664.264	44,63%	513.569
15. ОСИГУРУВАЊЕ НА ГАРАНЦИИ / 15. GARANTİ SIGORTASI	-	-	-	-
16. ОСИГУРУВАЊЕ ОД ФИНАНСИСКИ ЗАГУБИ / 16. MALİ KAYIPLARA KARŞI	-	-	-	-
17. ОСИГУРУВАЊЕ НА ПРАВНА ЗАШТИТА / 17. YASAL KORUMA SIGORTASI	-	-	-	-
18. ОСИГУРУВАЊЕ НА ТУРИСТИЧКА ПОМОШ / 18.SEYAHAT SIGORTASI	2.001.649	2.415.780	20,69%	414.131
Вкупно	477.498.539	393.958.424	-17,50%	83.540.115

Во 2023 година согласно долунаведениот табеларен приказ се бележи намалување на вкупниот ликвидиран износ за 17% или во споредба со 2022 година..

Согласно долунаведената табела во текот на 2023 година се бележи пад на ликвидираниот износ во класа 10 – осигурување од одговорност од употреба на моторни возила и тоа 7,53 % е намален износот на ликвидираниот износ на штети кое што е резултат на исплатени судски штети како и штети зелена карта и имотни штети.

Значителен тренд на намалување се бележи во класа 02-ДПЗО каде е забележан пад за 44,63% на износот на ликвидиран износ на штети споредбено со минатата година.

Извештај за РБНС за 2022/2023

Видно од долунаведената табела за состојба на резервирани штети во 2023 година во однос на 2022 година, се бележи намалување на резервираните износи на штети како резултат на трендот на намален број на пријавени штети како и соодветно решавање во законските рокови.

Најголемо намалување како во однос на бројот на штети во резерва и на резервиран износ се забележува во класа 02-ДПЗО и тоа бројот на штети во резерва е намален за 80%, додека резервируваниот износ бележи пад за 63%.

Во текот на 2024 година ќе продолжи темпото на адекватно решавање и ликвидирање на штетите, а паралелно со тоа и промовирање на друштвото како стабилен фактор во осигурителниот бизнис. Континуитетот на професионален пристап кон нашиот осигуреник како и кон секој оштетен како потенцијален осигуреник ќе се продолжи со истиот интензитет како реален концепт на друштвото.

Табела 4 .Приказ на RBNS споредбено

Бруто РБНС / Brut RBNS	31.12.2022	31.12.2023	индекс 12.2023/2022	12.2023/ 2022
НЕЗГОДА / 1. KAZA SONUÇLARININ SİGORTASI - KAZA	19.500.585	11.683.719	-40,1% -	7.816.866
2. ЗДРАВСТВЕНОТО ОСИГУРУВАЊЕ / 2 .SAĞLIK SİGORTASI	5.881.867	2.193.259	-62,7% -	3.688.608
TAŞITLAR SİGORTASI (KASKO)	26.998.030	20.039.110	-25,8% -	6.958.920
SİGORTASI (KASKO)	-	-	-	-
SİGORTASI (KASKO)	-	-	-	-
SİGORTASI (KASK)	-	-	-	-
MALLAR (KARGO)	-	-	-	-
/ 8. YANGIN VE DOĞAL AFETLERE KARŞI MAL SİGORTASI+	6.782.816	8.992.084	32,6%	2.209.268
9. ДРУГИ ОСИГУРУВАЊА НА ИМОТ / 9. DİĞER MÜLKİYET SİGORTASI	63.024.502	3.161.193	-95,0% -	59.863.309
ВОЗИЛА / 10. MOTORLU TAŞIT SORUMLULUK SİGORTASI	221.015.852	211.470.976	-4,3% -	9.544.876
ВОЗДУХОПЛОВИ / 11. UÇAK SORUMLULUK SİGORTASI	-	-	-	-
ПЛОВНИ / 12. GEMİ KULLANIMINDAN SORUMLULUK SİGORTASI	-	-	-	-
SORUMLULUK SİGORTASI	630.000	817.000	29,7%	187.000
14. ОСИГУРУВАЊЕТО НА КРЕДИТИ / 14. KREDİ SİGORTASI	-	-	-	-
15. ОСИГУРУВАЊЕ НА ГАРАНЦИИ / 15. GARANTİ SİGORTASI	-	-	-	-
KARŞI SİGORTA	-	-	-	-
SİGORTASI	-	-	-	-
SİGORTASI	708.031	3.160.939	346,4%	2.452.908
Вкупно	344.541.683	261.518.280	-24,1%	-83.023.403

Состојба на регреси

Состојба на регреси со 31.12.2023 изнесува 478.785 евра, додека наплатените регресни побарувања со состојба 31.12.2023 изнесуваат 134.737 евра.

Во овој дел секторот за штети презема активности во насока на зголемена контрола на регресните побарувања и мерки за побрза наплата. Меѓутоа, во овој дел треба да се напомене дека наплатата зависи од финансиската состојба на регресниот должник, а можноста за наплата на истиот по завршување на судска постапка преку извршител во смисла на позитивните законски прописи исто така зависи од финансиската стабилност.

Табела 21. Регресни постапки во еур

Наплата на регреси	4Q2022	4Q2023	2023/2022
Наплатени регреси	79.484 евра	134.737 евра	69%

Во мкд

Наплата на регреси	4Q2022	4Q2023	2023/2022
Наплатени регреси	4.888.266	8.286.326	69%

Состојба на наплатени регреси во извештајниот период бележи пораст за 69% споредбено со истиот период минатата година.

Порастот се должи на зголемена активност на одделот за регреси како во однос на комуникација со регресните должници така и во однос со соработка со извршителите и полномошниците на Друштвото.

Тоа што е императив на Друштвото во текот на 2023 година и во иднина е водење на политика за правилна и фер постапка за обработка на предметите за надомест на штети, како една од главните параметри за квалитетно работење на осигурителниот бизнис.

Нашата цел е држење на нивото на стабилна и реална резервација како во вонсудски предмети така и во судските предмети. Она што е императив за Друштвото и во иднина е правилно резервирање на сите новопријавени штети во согласност со расположливата документација во предметот и постепена корекција на сите затекнати нереални износи на резервација на штети, се со цел да исплатениот износ кореспондира со резервирањето.

Дополнителна примарна цел е задржување на динамиката на решавање на оштетени побарувања кои како што е напоменато погоре влијаат на маркетингот т.е кон задржување на постојните и привлекување на нови клиенти во доменот на продажбата како и на рангирањето на осигурителната компанија на корпоративно ниво.

❖ **Финансиски извештаи (Биланс на состојба, Биланс на успех, Извештај за парични текови и Извештај за промени во капиталот)**

Финансиски резултат до 31.12.2023

Финансискиот резултат за период од 01.01.2023 – 31.12.2023 е во износ од -1.144.040 евра што бележи подобрување за 65% во однос на истиот период 2022 година.

1.1. - 31.12.2022	1.1. - 31.12.2023	% 2023/2022	Валута/Döviz
-201.948.553	-70.374.757	-65%	MKD
-3.283.716	-1.144.506	-65%	EUR

Главни двигатели за финансискиот резултат заклучно со 31.12.2023 се

- Зголемување на бруто полисирана премија за 11,28% споредбено со истиот период минатата година, но сепак ефектот од нето заработената премија има намалување од 9,54% поради:
 - зголемувањето на премија кон реосигурителите (25% пораст), а која доведува до намалување на нето заработената премија.
 - исто така и промената во UPR (порастот на преносната премија за 144%) влијае на намалувањето на нето заработената премија.
- Споредбено со минатата година порастот на UPR е за 144%
- Порастот на цедираната премија кон реосигурителите е за 25% а се резултат поради видот на договорите со реосигурителите и фронтинг полисите.
- Континуирано има позитивни ефекти од приходите од каматите каде што компанијата бележи зголемување од 230% во однос на минатата година како резултат на поволните стапки и променетата рочност на инвестициите.
- Приходите од провизијата за реосигурување се зголемени за 96% поради ефектот од договорите со реосигурителите реализирани во тековниот период.
- Ефектот на нето штетите покажува пад за 33%, главно поради намалувањето на бруто резервите за штети за 156%

Показатели од билансот на успех

Бруто полисирана премија

- Со состојба на 31.12.2023 година компанијата прикажа бруто полисирана премија во износ од 12.533 милиони евра или 770 795 милиони денари што е за 11,28% зголемување во однос на истиот период минатата година.
 - Во однос на изменетите договори за реосигурување, како и обемот на фронтинг полисите, зголемувањето на цедираната премија изнесува 25% во однос на истиот период минатата година.
- Во однос на распределбата на премијата по класи, најголем дел со 48% има класа 10 – осигурување од одговорност од трети лица, потоа класа 03 – каско со 16%, потоа класа 02 – приватно здравствено осигурување со 9% и класа 01 – незгода и 09 – имот со 7%.

Приходи од инвестиции

- Приходите од инвестициите заклучно со 31.12.2023 во однос на коресподентниот период 2022 година бележат пораст од 231%, главно поради вложувањата во двегодишни депозити (2,5% каматна стапка) и долгорочни државни обврзници поволни каматни стапки (6,15% за 15 годишни државни обврзници)
- Основната цел на инвестициската стратегија е да се постигне соодветно покривање на нето техничките резерви преку пропорцијата на инвестициите во однос на различните параметри како рочност, валута, банкарска пропорција и ограничувања, како и да се има профитабилно инвестициско портфолио и стабилност.
- Инвестициското портфолио и покриеноста на техничките резерви се строго контролирани од Агенција за супервизија на осигурувањето, а во однос на внатрешните процедури на компанијата и со состојба од 31.12.2023 година се во согласност со регулираните законски и подзаконски акти.
- Со состојба на 31.12.2023 друштвото има покриеност со технички резерви за 111% а има распределба на средства за покривање на капиталот.
- **Приходите од провизијата имаат значителна промена или имаат 96% зголемување поради изменети договори за реосигурување quota share.**

Со состојба заклучно со 31.12.2023 година, класите на осигурување беа покриени со договори за реосигурување quota share, при што реосигурувањето беше пресметано на профитна маржа во зависност од ефектот на коефициентот на штети. Имајќи предвид дека договорите од 2022 и 2021 година имаа добар резултат во однос на реосигурувањето искажан е приход. Со состојба заклучно со 31.12.2023 друштвото прикажа 96% пораст во однос на 2022 и 27% пораст во однос на ноември 2023.

Загуби од биланс на успех

Вкупно нето исплатените штети во однос на истиот период 2022 година бележат намалување за 33%

Бруто исплатените штети во однос на истиот период 2022 имаат намалување за 17%

Бруто техничките резерви (RBNS + IBNR) имаат намалување на 15% во однос на 2022.

Севкупно, нето штетите во 2023 бележат пад од 33% во однос на 2022.

-Бруто технички резерви (RBNS+IBNR)

Севкупно, бруто техничките резерви RBNS + IBNR имаат намалување за 15% во однос на истиот период 2022 што укажува на стабилизирање на пријавените побарувања во однос на променетата структура на портфолиото.

- Трошоци за стекнување

Со состојба заклучно со 31.12.2023 трошоците за стекнување бележат пад за 4,5% поради:

Ефектот од пресметката на DAC (одложен трошок за стекнување) има позитивно влијание врз финансискиот резултат за 166% во однос на 2022 година поради структурата на премијата (период на покрите на полисите)

- **Административните трошоци** се зголемени за 12% главно поради:
 - зголемување на платите на вработените за 25%
 - исплатен регрес за годишен одмор на вработените
 - платено приватно здравствено осигурување за вработените за 2023
 - платени надоместоци за процесот на трансформација на субординиран заем во акционерски капитал (53.658 евра),
 - зголемување на трошоците за информатички услуги за деловниот континуитет (16.344 евра) или зголемување за 113%

- **Останати административни трошоци** се зголемени за 2,8%

Трошоци од инвестиции

Најголем ефект има платената камата на субординираниот заем во износ од 55.701 евра, со што се зголеми разликата од 2022 каде што немавме ваков вид на расход.

Исправка на премија

Поради зголемената активност во наплатата на премиите исправката на премијата има позитивен ефект или намалување за 15% во однос на 2022. Со состојба на 31.12.2023 процентот на наплата на премијата изнесува 88,29%.

Капитал

Согласно финализираната трансформација на субординираниот заем во акционерски капитал за 4 милиони евра на друштвото во јуни 2023 и докапитализацијата во износ од 3 мил еур извршена во Октомври 2023, друштвото е во согласност со пропишаните закони и подзаконски прописи во однос на адекватноста на капиталот (член 15 од Законот за супервизија на осигурувањето). Со состојба на 31.12.2023 акционерскиот капитал на компанијата изнесува 22.517.757 евра, или бележи пораст од 7 милиони евра во однос на 2022.

Со состојба на 31.12.2023 година друштвото има суфицит на капитал во однос на Гарантниот фонд во износ од 4.438.617 евра или 272.349.944 денари и суфицит во однос на маргината на солвентност во износ од 5.485.000 евра или 337.382.835 денари.. Со истото компанијата е во целост усогласена со локалните барања за адекватност на капиталот.

		100
Основен капитал, чл. 69 (I1+I2+I3+I4+I5-I6-I7-I8-I9-I10-I11-I12-I13)	I	457.434.944
Уплатен акционерски капитал со исклучок на уплатениот акционерски капитал од кумулативни	I1	1.384.842.083
Долгорочни нематеријални средства	I7	73.223.480
Пренесена непокриена загуба и загуба од тековната година	I8	854.183.659
Дополнителен капитал, чл. 71 (II1+II2+II3+II4+II5+II6), доколку не е поголем од 50% од	II	-
Уплатен акционерски капитал од кумулативни приоритетни акции	II1	
Вкупно основен и дополнителен капитал I-II.	III	457.434.944
Одбивни ставки, чл. 72 (IV1+IV2)	IV	-
Вложувања во акции во правни лица од членот 72 од Законот	IV1	
КАПИТАЛ I + II – IV	V	457.434.944
Потребно ниво на маргина на солвентност (за друштва за неживотно осигурување)	VI1	120.052.109
Потребно ниво на маргина на солвентност (за друштва за осигурување на живот)	VI2	-
Капитал	VI3	457.434.944
Гарантен фонд*	VI4	185.085.000
Вишок/недостаток на Капитал во однос на Гарантен фонд (VI5 = VI3 -VI4)	VI5	272.349.944
Вишок/недостаток на Капитал (за неживотно осигурување) во однос на Потребно ниво на	VI6	337.382.835
Вишок/недостаток на Капитал (за осигурување на живот) во однос на Потребно ниво на маргина	VI7	

❖ РАЗВОЈ НА ИНФОРМАЦИСКИ СИСТЕМИ

Основна функција на Дирекција за ИТ во Халк Осигурување АД Скопје е сервис на бизнисот во ефикасно и успешно реализирање на поставените планови и стратегии на Друштвото.

Дирекцијата за ИТ во Халк Осигурување АД Скопје е поставена според потребите на деловните процеси во Друштвото и има за цел навремено, точно и комплетно процесирање на информации и документи релевантни во работењето на Друштвото. Тимот на ИТ во текот на 2023 година се состои од 5 вработени, кои се во тек со најновите современи технологии и кои ги имплементираат истите во бизнисот со соодветните алатки.

Дирекција за ИТ на Друштвото делува во правец на:

Целосна достапност на ИТ сервисите; - Техничка и апликативна поддршка на корисниците на информатиските системи; - Унапредување и имплементација на апликативен софтвер; - Анализа и моделирање на деловни процеси по поединечни подрачја на работање, учество во унапредување и развој на поединечни модули на ИС, поддршка и учество во изработка на функционални спецификации за нови функционалности, проектни имплементации на ИС, учество во тестирање и обука на корисници, управување со инциденти и доработки; - Одржување на инфраструктура (сервери, виртуализација, складирање на податоци, логичко умрежување, управување со ресурси), системски сервиси (WSUS/DNS/File/Print,AV), база на податоци(MSSQL), безбедност (пристап на корисници, back up, disaster recovery), фиксна и мобилна телефонија; - Усогласеност на ИТ работењето според локалната законска регулатива и усогласеност на ниво на компанијата; -Управување на ИТ преку следење на ИТ проекти и ресурси и функционирање.

Во делот на развојот на информатискиот систем, најважна активност во текот на 2023 преставува постапката на имплементација на целосно ново софтверско решение кое претставува платформа за неживотно осигурување со цел поддршка на продажбата и корпоративното портфолио, штетите и останатите функционалности и деловни процеси на Друштвото. За таа цел по детална анализа, во 2023 годин се склучи Договор за имплементација на ново софтверско решение со една од водечките компании во делот на ИТ решенија за осигурителни друштва. Во текот на 2023 Друштвото исто така започна со активностите за целосен премин кон Облак (Cloud), инфраструктура што се очекува значително да влијае во квалитетот на работа и безбедност на податоците во иден период. Притоа, исто така беа преземени активности за унапредување на системите за ИТ безбедност, лиценци и други дејствија за целосна модернизација, безбедност и соодветност на ИТ системот како една од главните области за обезбедување на квалитет на работа и услуга на клиентите и соодветност на деловните процеси во осигурителниот бизнис.

❖ **НЕРЕВИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ ЗА 2023 ГОДИНА се составен дел на овој Годишен извештај за работењето на Друштвото во 2023 година**
Неревидираните финансиски извештаи на Друштвото со состојба на и за годината што заврши на 31.12.2023 година се составен дел на овој Годишен извештај за работењето на Друштвото.

❖ **ПОТВРДА НА АКТУАРОТ СО СОСТОЈБА НА 31.12.2023 ГОДИНА** е составен дел на овој Годишен извештај за работење на Друштвото во 2023 година.

Ило Ристовски, Претседател на Управен одбор

Селин Шакарер, Член на Управен одбор

Игор Донеvски, Член на Управен одбор

ПРИЛОГ 2 – ГОДИШНА СМЕТКА

ЕМБС: 06224695

Целосно име: Друштво за осигурување ХАЛК ОСИГУРУВАЊЕ АД Скопје

Вид на работа: 600

Тип на годишна сметка: Сметка за неживотно осигурување

Тип на документ: Годишна сметка

Година : 2023

Листа на прикачени документи:

Објаснувачки белешки и други прилози

Финансиски извештаи

Биланс на состојба

Ознака за АОП	Опис	Претходна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Нето за тековна година
1	-- АКТИВА: А. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (002+003)	13.010.698,00			73.223.480,00
3	-- Останати нематеријални средства	13.010.698,00			73.223.480,00
4	-- Б. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (005+008+009+010+011+012)	30.686.185,00			216.501.514,00
5	-- Недвижности (006+007)				193.506.923,00
7	-- Градежни објекти				193.506.923,00
8	-- Постројки и опрема	17.910.649,00			11.258.772,00
9	-- Транспортни средства	4.404.972,00			647.790,00
12	-- Останати материјални средства	8.370.564,00			11.088.029,00
13	-- В.ВЛОЖУВАЊА (014+015+021+040)	850.624.271,00			938.907.425,00
15	-- II.ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА ВО ДРУШТВА ВО ГРУПА (016+017+018+019+020)	13.022.644,00			11.893.609,00

20	- - Останати финансиски вложувања во подружници, придружени друштва и заеднички контролирани друштва	13.022.644,00			11.893.609,00
21	- - III.ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА (022+034+035)	837.601.627,00			927.013.816,00
22	- - Вложувања во хартии од вредност (023+026+030)	318.285.548,00			425.515.072,00
23	- - Вложувања во хартии од вредност кои се чуваат до достасаност (024+025)	251.510.298,00			363.923.964,00
24	- - Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	141.439.280,00			58.002.946,00
25	- - Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	110.071.018,00			305.921.018,00
30	- - Вложувања во хартии од вредност според објективната вредност преку добивката или загубата (031+032+033)	66.775.250,00			61.591.108,00
33	- - Акции, удели и останати сопственички инструменти	66.775.250,00			61.591.108,00
35	- - Депозити, заеми и останати пласмани (036+037+038+039)	519.316.079,00			501.498.744,00
36	- - Депозити	510.000.000,00			499.501.000,00
39	- - Останати пласмани	9.316.079,00			1.997.744,00
42	- - Д. ДЕЛ ЗА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ ВО БРУТО ТЕХНИЧКИТЕ РЕЗЕРВИ (043+044+045+046+047+048+049)	102.623.291,00			50.937.236,00
43	- - Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за преносни премии	5.305.961,00			28.148.270,00
46	- - Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за штети	97.317.330,00			22.788.966,00
50	- - Ѓ.ОДЛОЖЕНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА	2.518.291,00			2.518.291,00
51	- - Е.ПОБАРУВАЊА (052+056+057)	211.695.750,00			245.083.087,00
52	- - I.ПОБАРУВАЊА ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (053+054+055)	103.491.778,00			116.464.001,00
53	- - Побарувања од осигуреници	82.205.915,00			98.618.786,00
54	- - Побарувања од застапници и од посредници	21.285.863,00			17.845.215,00
56	- - II.ПОБАРУВАЊА ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ	53.649.910,00			54.407.581,00
57	- - III.ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА (058+059+060+061)	54.554.062,00			74.211.505,00

58	- - Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	35.692.876,00			41.328.703,00
59	- - Побарувања по основ на вложувања	2.943.064,00			19.851.175,00
61	- - Останати побарувања	15.918.122,00			13.031.627,00
62	- - Ж.ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	57.892.486,00			24.668.118,00
63	- - З. ЗАЛИХИ	880.117,00			877.075,00
65	- - И. ПЛАТЕНИ ТРОШОЦИ ЗА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ И ПРЕСМЕТАНИ ПРИХОДИ(АВР)	52.215.900,00			69.136.020,00
66	- - ВКУПНА АКТИВА: СРЕДСТВА (001+004+013+041+042+050+051+062+063+064+065)	1.322.146.989,00			1.621.852.246,00
67	- - Ј. ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА – АКТИВА	93.101.604,00			112.727.032,00
68	- - ПАСИВА: А. ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ (069+070-071-072+073+074+079-080+081-082)	169.737.981,00			530.658.424,00
69	- - I. ОСНОВНА ГЛАВНИНА	953.546.883,00			1.384.842.083,00
80	- - VIII. ПРЕНЕСЕНА ЗАГУБА (-)	581.860.143,00			783.808.902,00
82	- - X. ЗАГУБА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД	201.948.759,00			70.374.757,00
86	- - В. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ (087+088+089+090+091+092)	946.804.165,00			905.312.796,00
87	- - Бруто резерви за преносни премии	331.313.045,00			373.158.462,00
89	- - Бруто резерви за штети	614.449.660,00			529.660.883,00
90	- - Бруто резерви за бонуси и попусти	1.041.460,00			2.493.451,00
94	- - Д. РЕЗЕРВИРАЊА ЗА РИЗИЦИ И НЕИЗВЕСНОСТИ (095+096)	9.621.987,00			9.516.198,00
96	- - Останати резервирања за ризици и неизвесности	9.621.987,00			9.516.198,00
99	- - Ж. ОБВРСКИ (100+104+105)	192.923.846,00			133.172.350,00
100	- - I. ОБВРСКИ ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (101+102+103)	31.110.708,00			
101	- - Обврски спрема осигуреници	31.110.708,00			
104	- - II. ОБВРСКИ ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ	120.421.077,00			82.597.344,00
105	- - III. ОСТАНАТИ ОБВРСКИ (106+107+108+109+110)	41.392.061,00			50.575.006,00
106	- - Обврски по основ на финансиски вложувања				2.317.279,00

107	- - Останати обврски од непосредни работи на осигурување	17.381.510,00			17.394.324,00
108	- - Обврски кон вработените	8.558.244,00			
109	- - Тековни даночни обврски				189.987,00
110	- - Останати обврски	15.452.307,00			30.673.416,00
112	- - S. ОДЛОЖЕНО ПЛАЌАЊЕ НА ТРОШОЦИ И ПРИХОДИ НА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ (ПВР)	3.059.010,00			43.192.478,00
113	- - ВКУПНА ПАСИВА: ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ И ОБВРСКИ (068+085+086+093+094+097+098+099+111+112)	1.322.146.989,00			1.621.852.246,00
114	- - И.ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА ПАСИВА	93.101.604,00			112.727.032,00

Биланс на успех

Ознака за АОП	Опис	Претходна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Нето за тековна година
201	- - А. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (202+211+234+235)	688.160.938,00			675.607.681,00
202	- - I. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА) (203+204+205-206-207-208+209+210)	645.205.992,00			583.637.881,00
203	- - Бруто полисирана премија за осигурување	692.676.063,00			770.795.729,00
207	- - Бруто полисирана премија пренесена во реосигурување/ретроцесија	133.909.184,00			168.154.740,00
208	- - Промена во резервата за преносна премија	-94.875.980,00			41.845.417,00
210	- - Промена во бруто резервата за преносна премија-дел за реосигурување	-8.436.867,00			22.842.309,00
211	- - II. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА (212+219+228)	8.861.453,00			29.325.820,00
219	- - Приходи од останати вложувања (220+221+222+223+224)	8.861.453,00			29.325.820,00
220	- - Приходи од камати	7.654.116,00			27.071.928,00
221	- - Приходи по основ на курсни разлики	43.045,00			47.339,00

223	-- Нереализирани добивки од вложувања	1.135.787,00			1.961.937,00
224	-- Реализирани добивки (капитална добивка) од продажба на вложувања (225+226+227)	28.505,00			244.616,00
226	-- Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)	28.505,00			244.616,00
234	-- III. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО-ТЕХНИЧКИ ПРИХОДИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	31.763.191,00			51.558.003,00
235	-- IV. ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ И ДРУГИ ПРИХОДИ	2.330.302,00			11.085.977,00
236	-- Б. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (237+245+255+258+261+280+298+301)	890.109.697,00			745.982.438,00
237	-- I. НАСТАНАТИ ШТЕТИ (НЕТО ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ) (238-239-240-241+242-243-244)	498.529.972,00			331.310.331,00
238	-- Бруто исплатени штети	477.498.539,00			393.958.424,00
239	-- Намалување за приходот од бруто реализирани регресни побарувања	4.066.036,00			7.148.745,00
241	-- Бруто исплатени штети-дел за реосигурување/ ретроцесија	57.131.966,00			45.238.935,00
242	-- Промени во бруто резервите за штети	149.839.529,00			-84.788.777,00
244	-- Промени во бруто резервите за штети-дел за реосигурување	67.610.094,00			-74.528.364,00
245	-- II. ПРОМЕНИ ВО ОСТАНАТИ ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ (НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ) (246+249+252)	-44.093,00			1.451.991,00
252	-- Промени во останати технички резерви, нето од реосигурување (253-254)	-44.093,00			1.451.991,00
253	-- Промени во останати бруто технички резерви	-44.093,00			1.451.991,00
258	-- IV. ТРОШОЦИ ЗА БОНУСИ И ПОПУСТИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (259+260)	9.362.037,00			10.509.583,00
259	-- Трошоци за бонуси (кои зависат од резултатот)	256.090,00			271.597,00
260	-- Трошоци за попусти (кои не зависат од резултатот)	9.105.947,00			10.237.986,00
261	-- V. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО (262+267)	354.410.965,00			362.692.543,00
262	-- Трошоци за стекнување на осигурувањето	214.206.871,00			203.313.497,00

	(263+264+265+266)			
263	-- Провизија	66.866.639,00		72.027.505,00
264	-- Останати трошоци	77.612.829,00		98.144.152,00
265	-- Промена во одложените трошоци за стекнување	25.512.428,00		-16.920.120,00
266	-- Бруто плати за вработените во внатрешната продажна мрежа	44.214.975,00		50.061.960,00
267	-- Административни трошоци (268+269+275+276)	140.204.094,00		159.379.046,00
268	-- Амортизација и вредносно усогласување (обезвреднување) на материјалните и нематеријалните средства кои служат за вршење на дејноста	16.772.431,00		19.875.819,00
269	-- Трошоци за вработените (270+271+272+273+274)	54.808.981,00		68.910.555,00
270	-- Плати и надоместоци	33.727.284,00		41.336.105,00
271	-- Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата	3.096.687,00		3.893.514,00
272	-- Придонеси од задолжително социјално осигурување	14.320.232,00		17.592.018,00
274	-- Останати трошоци за вработените	3.664.778,00		6.088.918,00
275	-- Трошоци за услуги на физички лица кои не вршат дејност со сите давачки	1.305.447,00		34.444,00
276	-- Останати административни трошоци (277+278+279)	67.317.235,00		70.558.228,00
277	-- Трошоци за услуги	41.343.277,00		54.584.393,00
278	-- Материјални трошоци	9.727.755,00		7.081.339,00
279	-- Трошоци за резервирања и останати трошоци од работењето	16.246.203,00		8.892.496,00
280	-- VI. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА (281+287)	1.294.634,00		4.252.234,00
287	-- Расходи од останати вложувања (288+289+290+291+294+295)	1.294.634,00		4.252.234,00
288	-- Расходи за камати	613.291,00		3.632.118,00
289	-- Расходи за курсни разлики	241.008,00		229.421,00
290	-- Нереализирани загуби од сведување на објективна вредност на вложувања	384.750,00		125.341,00

291	-- Реализирани загуби од продажба (капитална загуба) на вложувања (292+293)	20.435,00			265.354,00
293	-- Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)	20.435,00			265.354,00
295	-- Останати расходи од вложувања (296+297)	35.150,00			
297	-- Загуби од обезвреднување на вложувањата и останати расходи од вложувања	35.150,00			
298	-- VII. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО-ТЕХНИЧКИ ТРОШОЦИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ (299+300)	37.932.055,00			37.142.613,00
300	-- Останати осигурително технички трошоци, намалени за реосигурување	37.932.055,00			37.142.613,00
301	-- VIII. ОСТАНАТИ РАСХОДИ (302+303)	-11.375.873,00			-1.376.857,00
302	-- Загуби поради обезвреднување на побарувања по основ на премија за осигурување	-12.065.983,00			-13.865.546,00
303	-- Останати финансиски и други расходи	690.110,00			12.488.689,00
307	-- Загуба за деловната година (236+305) – (201+304)	201.948.759,00			70.374.757,00
311	-- Загуба пред оданочување (307+309) или (307-308)	201.948.759,00			70.374.757,00
316	-- ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДАНОЧУВАЊЕ (311+312-313+314)	201.948.759,00			70.374.757,00
317	-- Просечен број на вработени врз основа на часови на работа во пресметковниот период (во апсолутен износ)	143,00			143,00
318	-- Број на месеци на работење (во апсолутен износ)	12,00			12,00
319	-- ДОБИВКА/ЗАГУБА ЗА ПЕРИОДОТ	-201.948.759,00			-70.374.757,00
330	-- Загуба за годината	201.948.759,00			70.374.757,00
351	-- Вкупна сеопфатна загуба за годината (330+347) или (330-346) или (347-329)	201.948.759,00			70.374.757,00

Државна евиденција

Ознака за АОП	Опис	Претходна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Нето за тековна година
613	-- Набавна вредност на компјутерскиот софтвер развиен за сопствена употреба	25.726.656,00			34.617.437,00
615	-- Акумулирана амортизација на компјутерскиот софтвер развиен за сопствена употреба	12.715.958,00			17.719.611,00
616	-- Сегашна вредност на компјутерскиот софтвер развиен за сопствена употреба(< или = АОП 003 од БС)	13.010.698,00			16.897.826,00
625	-- Набавна вредност на градежни објекти				195.543.838,00
627	-- Акумулирана амортизација на градежни објекти				2.036.915,00
628	-- Сегашна вредност на градежни објекти(< = АОП 007 од БС)				193.506.923,00
629	-- Набавна вредност на постројки и опрема	57.525.831,00			58.804.136,00
630	-- Акумулирана амортизација на постројки и опрема	34.736.794,00			42.484.843,00
632	-- Сегашна вредност на постројки и опрема(< = АОП 008 од БС)	17.910.649,00			11.258.772,00
637	-- Набавна вредност на компјутерска опрема	18.701.310,00			19.503.084,00
639	-- Акумулирана амортизација на компјутерска опрема	15.209.134,00			17.319.326,00
640	-- Сегашна вредност на компјутерска опрема(< = АОП 008 од БС)	3.492.176,00			2.183.758,00
641	-- Набавна вредност на транспортни средства	12.226.494,00			14.001.844,00
643	-- Акумулирана амортизација на транспортни средства	7.821.522,00			9.510.304,00
644	-- Сегашна вредност на транспортни средства (< = АОП 009 од БС)	4.404.972,00			647.790,00
653	-- Депозити во подружени банки и во заеднички контролирани банки (краткорочни)(< или = АОП 020 од БС)	13.022.644,00			11.893.609,00
655	-- Останати вложувања(< или = АОП 020 од БС)	13.022.644,00			
656	-- Краткорочни депозити(< или = АОП 036 од БС)	510.000.000,00			499.501.000,00

663	-- Останати пласмани депозити и заеми(< или = АОП 039 од БС)	9.316.079,00			1.997.744,00
671	-- Парични средства во банка и во благајна(< или = АОП 062 од БС)	57.892.486,00			24.668.118,00
682	-- Обврски спрема добавувачи(< или = АОП 110 од БС)	15.452.307,00			30.373.416,00
683	-- Приходи по основ на провизија од реосигурување и учество во добивка(< или = АОП 234 од БУ)	5.501.130,00			51.558.003,00
684	-- Трошоци од услуги на физички лица кои не вршат дејност(= АОП 275 од БУ)	1.305.447,00			34.444,00
685	-- Трошоци за наемнини(< или = АОП 277 од БУ)	10.498.290,00			6.975.085,00
686	-- Трошоци за банкарски услуги(< или = АОП 277 од БУ)	2.165.988,00			2.272.085,00
687	-- Трошоци за премии за осигурување(< или = АОП 277 од БУ)	320.430,00			420.524,00
688	-- Трошоци телекомуникациски и транспортни услуги(< или = АОП 277 од БУ)	4.452.185,00			6.100.153,00
689	-- Трошоци за услуги за одржување(< или = АОП 277 од БУ)	3.632.963,00			5.548.123,00
690	-- Трошоци за маркетинг, репрезентација, спонзорства и даноци(< или = АОП 277 од БУ)	41.343.277,00			54.584.393,00
691	-- Трошоци за останати услуги(< или = АОП 277 од БУ)	11.780.214,00			20.243.424,00
693	-- Трошоци за канцелариски и потрошен материјал (< или = АОП 278 од БУ)	2.232.973,00			2.153.613,00
694	-- Трошоци за комунални услуги (струја, вода и сл.) (< или = АОП 278 од БУ)	5.563.432,00			3.131.781,00
695	-- Трошоци за печатење обрасци (< или = АОП 264 од БУ)	1.237.496,00			1.763.902,00
697	-- Трошоци за весници и списанија (< или = АОП 278 од БУ)	24.771,00			79.955,00
698	-- Отпис на ситен инвентар (< или = АОП 278 од БУ)	20.654,00			38.262,00
699	-- Трошоци за потрошено гориво (< или = АОП 278 од БУ)	1.849.151,00			1.661.647,00

700	- - Останати материјални трошоци (< или = АОП 278 од БУ)	36.775,00			16.081,00
701	- - Трошоци за резервирања(< или = АОП 279 од БУ)	8.607.951,00			8.892.496,00
702	- - Трошоци за придонеси и членарина (< или = АОП 279 од БУ)	863.055,00			760.839,00
703	- - Трошоци по основ на надоместоци за службени патувања и патни трошоци(< или = АОП 279 од БУ)	1.140.107,00			614.106,00
704	- - Трошоци по основ на надоместоци на членови на органи на управување(< или = АОП 279 од БУ)	3.417.551,00			3.443.976,00
705	- - Трошоци за стручно усовршување(< или = АОП 279 од БУ)	406.099,00			430.234,00
707	- - Трошоци за ревизија(< или = АОП 279 од БУ)	1.811.440,00			1.309.771,00
712	- - Просечен број на вработени врз основа на состојбата на крајот на месецот	143,00			143,00

Структура на приходи по дејности

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
2480	- 65.12 - Неживотно осигурување	675.607.681,00			

Потпишано од:

Nehat Sinani

CN=KIBSTrust Issuing Qsig CA G2,
 OID.2.5.4.97=NTRMK-5529581, OU=KIBSTrust
 Services, O=KIBS AD Skopje, C=MK
 KIBSTrust Issuing Qsig CA G2

Изјавувам, под морална, материјална и кривична одговорност, дека податоците во годишната сметка се точни и вистинити.

Податоците од годишната сметка се во постапка на доставување, која ќе заврши со одлука (одобрување/одбивање) од страна на Централниот Регистар.